

Deloitte.

Kommuneqarfik
Sermersooq
Kukkunersiusut
nalunaarutaat 2020

Imarisai

1.	Ukiumoortumik naatsorsuutit	554
2.	Kukkunersiuinerup ingerlan-neqartup inernerat	555
2.1.	Kukkunersiusup kiffaanngissuseqartup upternarsaanera	555
3.	Kukkunersiusut ukiumoor-tumik naatsorsuutinut oqaaseqaataat	559
3.1.	Kukkunersiusut ukiumi oqaaseqaataat	559
3.2.	Ukiut siuliini kukkunersiusut oqaaseqataannut malitseqartitsineq	561
4.	Aningaasaqarnermik kukkunersiuineq	574
4.1.	Nakkutilliineq	575
4.2.	IT-mik nakkutilliinerit nalinginnaasut misissuiffigineqarnerat	578
4.3.	Ukiumoortumik nalunaarut – inatsisitigut piumasaqaatit	579
4.4.	Ukiumoortumik naatsorsuutit – aqtsisut nalunaarutaat	580
4.5.	Ukiumoortumik nalunaarut – naatsorsuuserinermi periuseq atorneqartoq	580
4.6.	Ukiumoortumik nalunaarut – naatsorsuutit inernerisa inissitsiternерат	580
4.7.	Ukiumoortumik nalunaarut – oqimaaqtigiissitsinermi inissitsikkat	585
4.8.	Pisinnaatitaaffiusinnaasut pisussaaffiusin-naasullu	589
4.9.	Ukiumoortumik nalunaarut - ilanngussat	589
5.	Inatsisit atuutsinneqarnerannik kukkunersiuineq	590
5.1.	Nakkutilliinermik suliassaqarfik	591
5.2.	Ingerlatsinermi inatsisit malittarisassallu nalinginnaasut	593
5.3.	Suliassanik ingerlatsinermi inatsisit malittarisassallu	596
5.4.	Allaffisornermi inatsisit malittarisassallu	600
6.	Ingerlatsinermik kukkunersiuineq	605
6.1.	Nakkutilliinermik suliassaqarfik	606
6.2.	Ingerlatsinermik ataavartumik kukkunersiuineq	606
6.3.	Ingerlatsinermik itisiliilluni kukkunersiuineq	611
7.	Paasissutissat allat	612
7.1.	Aqtsisut naatsorsuutinik upternarsaanerat	612
7.2.	Pissutsit iluarsineqanngitsut allattorsimaffiat	612
7.3.	Kommunalbestyrelsip protokoliinik misissuineq	613
7.4.	Naatsorsuuserinermi ileqqorissaarnermik eqquutsitsineq	613
7.5.	Suliat allat	613
8.	Uppernarsaaneq	614

Bilag 1 – Kukkunersiuinerup annertussusia, ingerlanneqarnera aamma akisussaaffiit agguitaaarnerat	615
Kukkunersiuinerup siunertaa aamma annertussusia	615
Kukkunersiuinerup ingerlanneqarnera	617
Kukkunersiuuisup nalunaaruteqarnera	618
Akisussaaffiit agguataarnerat	619
Kukkunersiuuisut uppernarsaatitut atortussaat	620
Kukkunersiukkap pitsaassusiata qulakkeernera	620
Siunnersuineq, ikiunneq suliallu allat	621

1. Ukiumoortumik naatsorsuutit

Kommuneqarfik Sermersumi 2020-mut ukiumoortumik nalunaarutit Aningasaqarnermut Inuussutissarsiornermullu Ataatsimiititamit suliarineqartut, Kommunalbestyrelsimit ulloq 20.05.2021 al-lannguutinik kingullernik ilallugit kukkunersiugassangortinneqartunik ingerlatsinerput naammassisvarput.

Ukiumoortumik nalunaarutini quppernerit 52-77 kukkunersiorpavut. Quppernerit 9-mit 51-imut atuaqqissaarpavut naatsorsuutinilu kisitsisinut ataqtiginnerat nakkutilliiffigalugit.

Ukiumoortumik nalunaarutit kisitsisinik makkuninnga pingaarnertut ersersitsivoq:

	2020 t.kr.	2019 t.kr.
Angusat	-36.370	-42.440
Pigisat	2.284.975	2.253.186
Nammineq aningasaatit (kontomi aningasaatit)	2.006.759	1.969.852
( ) = sinneqartoorutit imaluunniit akiitsut		

Ukiumoortumik nalunaarummi aqutsisut nalunaarutaat aamma paasissutissat allat uagut kukkunersiuinitinni ilaangillat.

Taamaattoq uagut kukkunersiuinitinnut atasumik akisussaaffigaarput aqutsisut nalunaarutaat atuassallugit aamma tassunga atasumik eqqarsaatigissallugu, aqutsisut nalunaarutaanni ukiumoortumik naatsorsuutinut naapertuittingitsumik ilanngussisoqarsimandersoq imaluunniit uagut kukkunersiuineq aqutigalugu allanik ilisimasaqalersimandersugut allatulluunniit kukkusumik paasissutissiisoqarneranik isumaqalersinneqarnersugut.

Suliaq ingerlanneqartoq tunngavigalugu inerniliissagutta, aqutsisut nalunaarutaanni pingaarutilinnik kukkusumik paasissutissiisoqarsimasoq, pissutsit taakkua nalunaarutigissavagut.

2. Kukkunersiuinerup ingerlan-neqartup inernera

Deloitte kommunip ukiumoortumik naatsorsuutaanik upternarsaavoq, kukkunersiuinerup ingerlanneqartup inerniliussaanik eqikkaalluni.

Uppernarsaanermi aallaaviuvoq kukkunersiusup suliamik ingerlatsineranut inatsisitigut piumasaqaatit atuuttut, ilanngullugulu ukiumoortumik naatsorsuutit eqqortumik takutitsinerannik kukkunersuineq.

2.1. Kukkunersiusup kiffaanngissuseqartup up- pernarsaanera

Kommuneqarfik Sermersuumi kommunalbestyrelsimut

Inerniliussaq

Ukiumut naatsorsuuseriffiusumut 01.01.2020 – 31.12.2020, Kommuneqarfik Sermersuup ukiumoortumik naatsorsuutai kukkunersiorpavut.

Ukiumoortumik naatsorsuutinut ilaapput quppernerit 52-77, taakkununnga ilanngullugit naatsorsuutit pillugit nalunaarutit, angusat nalunaarsorneqnerat, oqimaaqtigiissitsineq, aningaasat kaavialitaritit nalunaarsorneqnerat, ilanngussat, naatsorsuuserinermi periuseq atorneqartoq, kisitsisinik pingaarnernik makkuninnga imalik:

- Ukumi angusat -36.370 t.kr. (sinneqartoortit)
- Pigisat tamarmik katinnerat 2.284.975 t.kr.
- Nammieq aningaasaatit (kontomi aningaasaatit) tamarmik katinneranni 2.006.759 t.kr.

Ukiumoortumik naatsorsuutit saqqummiunneqarput Kommunit aamma Namminersorlutik Oqartussat missingersuutaat aamma naatsorsuutaat pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersoq naapertorlugu (Missingersuusiornermut inatsit).

Uagut paasinnittaaserput naapertorlugu ukiumoortumik naatsorsuutit sutigut tamatigut eqqortunik takutitsippuit, tamanna isumaqarpooq Kommunit aamma Namminersorlutik Oqartussat missingersuutaat aamma naatsorsuutaat pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersoq naapertorlugu suliarineqarsimasut (Missingersuusiornermut inatsit).

Inerniliussamut tunngavissaq

Kukkunersiuinermik ingerlatsivugut nunani tamalaani kukkunersiuinermi ileqqussat atuuttut naaper-torlugit aamma nunatsinni inatsisit atuuttut ilassutit piumasaqaataasut naapertorlugit, Missingersuutinut inatsimmi aalajangiussat naapertorlugit kukkunersiuineq ingerlanneqarmat. Ileqqussat aamma piumasaqaatit atuuttut taakkua naapertorlugit uagut akisussaaffigisavut, kukkunersiusut up-ternarsaanerannut immikkoortumi "Ukiumoortumik naatsorsuutit kukkunersiorneqarneranni kukku-nersiusut akisussaaffiat", erseqqinnerusumik allaaserineqarput. Nunani tamalaani kukkunersiu-i-sunut ileqqorissaarnissamut malittarisassat (IESBA-p ileqqorissaarnissamut malittarisassai) naaper-torlugit uagut kommunimit aamma immikkut piumasaqaatinut Kalaallit Nunaanni atuuttunut, kiffa-ningissuseqarpugut, soorlu malittarisassat piumasaqaatillu taakku naapertorlugit ileqqorissaarnissamut pisussaaffivut allat naammassigivut. Uagut paasinnitaaserput naapertorlugu, kukkunersiusutut upp-ernarsaatissaq pissarsiarineqartoq naapertuuttuusoq aamma uagut inerniliussatsinnut tunngavissatut haleqquttuusoq naliliivugut.

Kukkunersiuinermut tunngatillugu pissutsit erseqqissartariaqartut

Kommuneqarfik Sermersuup missingersuutinut inatsimmi piumasaqaatit naapertorlugit 2020-mut missingersuutit kommunalbestyrelsimit akuersissutigineqartut aningaa-saliissutinik naatsorsuif-geqatigiissitsinermini ukiumut naatsorsuuseriffiusumut 2020 kisitsisit assersuutissatut ilanggus-simavai. Kisitsisit assersuutigineqartut kukkunersiusuni suliarineqanngillat.

Ukiumoortumik naatsorsuutit pillugit aqutsisut akisussaaffiat

Aqutsisut akisussaaffigaat ukiumoortumik naatsorsuutinik sutigut pingaarutilitsigut tamatigut eqqor-tuusunik suliaqassallutik, tassa Missingersuutinut inatsit naapertorlugu suliarineqartunik saqqummi-ussissallutik. Taamatuttaaq aqutsisut akisussaaffigaat nammineq nakkutilliinermik ingerlatsissallutik, ukiumoortumik naatsorsuutini paasissutissanik kukkusunik pingaarutilinnik - kukkunerit taamaattut peqquserluttuliorneruppata kukkuneruppataluunni - ilanggussinissaq pinaveersaarniarlugu aqutsi-sunit pisariaqartutut nalilerneqarsimasunik.

Ukiumoortumik naatsorsuutinik suliaqarnermi aqutsisut akisussaaffigaat, Kommuneqarfik Ser-mersuumik ingerlatsinerup nanginneqarsinnaaneranik naliliissallutik: ingerlatseqqinnissamut tunngasunik paasissutissineq, tamanna pisariaqartillugu; kiisalu ingerlatseqqinnissaq tunngavi-galugu naatsorsuuserinermik periuseq atorlugu ukiumoortumik naatsorsuutinik suliaqassallutik, aqutsisut Kommuneqarfik Sermersuumik unitsinissamik, ingerlatsinermk unitsitsinissamik imaluunni tunngavissalimmik allamik iliuusissaqannginnermik siunertaqarsimassanngippata.

Ukiumoortumik naatsorsuutit kukkunersiorneqarnerannut kukkunersiusup akisussaaffia

Uagut anguniagaraarput, ukiumoortumik naatsuutit ataatsimut isigalugit pingaarutilinnik kukkusunik paasissutissiinnginnissaat qulakkeeqqissaassallugu, tamanna peqquserluttuliornermit kukkuluttor-nermilluunni pigaluarpat, aamma kukkunersiusutut upp-ernarsaammik inerniliinertalimmik saqqum-miussissalluta. Qulakkeeqqissaarineq tassaavoq qulakkeerinnineq qaffassisumik pitsaassusilik, taamaattoq kukkunersiuineq nunani tamalaani kukkunersiuinermi ileqqussat aamma Kalaallit Nuna-anni immikkut piumasaqaatit atuuttut naapertorlugit ingerlanneqartoq, qularnaveeqqusinerunngilaq kukkusunik paasissutissiinermik pingaarutilinnik tamanik – taamaattut piusimassappata - qulaajarsin-naanermut. Kukkusumik paasissutissiinerit peqquserluttuliornikkut imaluunni kukkanikkut pisinna-apput, aamma malunnaatilittut isigineqassapput, naapertuutumik naatsorsuutigineqarsinnaappat, taakkua ataasiakaarlutik imaluunni katillutik, ukiumoortumik naatsorsuutit tunngavigalugit naatsor-suutinik atuisut aningaasaqarnikkut aalajangiinerannut sunniuteqarsinnaappata.

Kukkunersiuinermut atasumik nunani tamalaani kukkunersiuinermi ileqqussat aamma Kalaallit Nu-naanni pisortat kukkunersiorneqartarnerannut immikkut piumasaqaatit atuuttut naapertorlugit inger-lanneqartumi, suliamik ingerlatsisutut naliliinermik suliaqassaagut taamatullu kukkunersiuinerup na-laani suliamut tunngasumik qularnartoqarneranik isiginnittaaseqartuassaagut. Tassunga ilann-gullugu:

- Ukiemoortumik naatsorsuutini kukkanusunik paasissutissaasinhaasunik malunnaatilinnik paasi-niaaneq aamma naliliineq, taamaattut peqquserluttuliornikkut kukkanikkulluunniit pisimassagalu-arpata, aarlerinaatinut taamaattutuk kukkanersiusutut iliusissanik ilusilersuillatalu ingerlatsisar-pugut kukkanersiusutullu uppernarsaatissanik pissarsilluta, uagut inerniliussinitsinnut tunngavissatut atugassanik naammattutut naleqquttutullu isigisatsinnik. Peqquserluttuliorneq pissuti-galugu paasissutissanik kukkanusunik paasisaqanngitsoornissamut aarlerinaat kukkaneq pissuti-galugu paasissutissanik kukkanusunik paasisaqanngitsoorsinnaanermit qaffasinneruvoq, peqquserluttuliornerit peqatigiinniapi-lunnernit, peqquserlulluni allagaasiornerik, piaaraluni ilanngussinngitsoornernik, tammartiitsinernik imaluunniit nammineq nakkutilliinermik ator-titsinnginernik pissuteqarsinnaasarmata.
- Kukkanersiusutut ingerlatsinissamut atugassarititaasunut naapertuuttunik ilusissanik pilersitsi-umalluta nammineq nakkutilliineq pillugu paasinitaaseqalersarpugut, taamaattoq kommunip nammineq nakkutilliinerata pitsaassusianut naliliinertut isigineqartariaqanngitsumik.
- Isummerfigisarparput, naatsorsuuserinermi periuseq aqutsisunit atorneqartoq naleqquttuuner-soq, kiisalu paasissutissanut attuumassuteqartunut naatsorsuuserineq pillugu aqutsisut na-llersuisimanerat tulluartuunersoq.
- Inerniliissaagut, ingerlatsiinnarnissaq siunertaralugu naatsorsuuserinermi periusissiaq naaper-torlugu aqutsisut ukiamoortumik naatsorsuutut suliaat naapertuuttut, aamma kukkanersiusu-tut tunngavissatut uppernarsaat pissarsiareqartoq aallaavigalugu kommunip ingerlatsiinnarnis-saanut pisut imaluunniit pissutsit malunnaatilimmik qulalersitsisinnaanersut. Inerniliussaqarutta annertuumik qulalersitsisoqartoq, uagut kukkanersiusut oqaaseqaatisinni tassunga tunngasoq ukiamoortumik naatsorsuutini erseqqissaatigissavarput, imaluunniit paasissutissat taakkua naammassimannngippata, inerniliussarput allanngortissavarput. Uagut inerniliussagut kukkaner-siusutut uppernarsaammit aallaaveqarput, ulloq taanna kukkanersiusutut uppernarsaanerput tikillugu pissarsiareneqarsimasut tunngavigalugit. Taassuma kingorna pisut imaluunniit pissutsit ima kinguneqartitsisinhaapput, kommunip ingerlatsinermini nangitsisinhaajunnaarneranik.

Aqutsisut qulliusut attaveqarfigisarpavut ilaatigut kukkanersiuinissap pilersaarutaasup annertussusia aamma piffissami sumi inissisimanissaa, kiisalu kukkanersiusutut isiginiakkat pingaarerit, taak-kununnga ilanngullugit nammineq nakkutilliinermi amigaataasinhaasut malunnaatillit, kukkanersi-uinitta nalaani maluginiarsimasavut pillugit.

Ukiemoortumik naatsorsuutit aamma kukkanersiusut tassunga upper-narsaanerisa saniatigut paasissutissat allat

Aqutsisut paasissutissanut allanut akisussaasuupput. Paasissutissat allat tassaapput "2020-mut uki-umoortumik nalunaarummi" paasissutissat allat naatsorsuutinut oqaaseqaatit ilanngullugit, uagut kukkanersiuinitsinnut aamma tassunga uppernarsaasiornitsinnut ilaanngitsut, soorlu qulaani taa-neqartutut. Uagut ukiamoortumik naatsorsuutit pillugit uppernarsaanerput paasissutissat allat pillugit uppernarsarnerannut tunngassuteqanngilaq, aamma uagut taakkua pillugit inerniliussamik qu-larnaatsumik oqaaseqartanngilagut.

Uagut ukiamoortumik naatsorsuutinik kukkanersiuinitsinnut atasumik paasissutissat allat atuassal-lugit akisussaaffigaarput, aamma tassunga tunngatillugu eqqarsaatersuutigissallugu, paasissutissat allat ukiamoortumik naatsorsuutinut erseqqissumik imminnut ataqatigiissuuunginnerat, imaluunniit uagut ilisimasavut kukkanersiuinikkut pissarsiarisimanerlutigit allatulluunniit kukkanumik paasissutis-siinermik malunnaatilimmik malussarniarsimanitsinnit aallaaveqarnersut. Uagut suliamik ingerlatsi-neq tunngavigalugu inerniliissagutta paasissutissani allani pingaarutilinnik kukkanumik paasissutis-siisoqartoq, pissutsit taamaattut nalunaarutigissavagut.

Uagut aamma akisussaaffigaarput eqqarsaatiqissallugu, aqutsisut nalunaarusiaat Missingersuutinut inatsimmi paasissutissatut piumasaqataasunik imaqarnersoq.

Tassunga atasumik nalunaarutigissassaqanngilagut.

Inatsisiliorneq alla aaqqiissutillu allat naapertorlugit uppernarsaaneq

Inatsisit atuutsinnejnarnerannik aamma ingerlatsinermik kukkunersiuinerit pillugit oqaaseqaatit

Aqutsisut akisussaaffigaat, naatsorsuutinik saqqummiussinermi atugassat aningaasaliissutinut, inatsisinut aamma najoqqtassanut allanut, isumaqatigiissutinut atuuttunut ingerlatsinermilu periutsit nalinginnaasut naapertorlugit sularineqarnissaat. Aqutsisut aamma akisussaaffigaat, ukiumoortumik naatsorsuutini aningaasat pineqartut pillugit, ingerlatsinermik aningaasaqarnermik eqqarsaatersus-sallutik. Tassunga atasumik aqutsisut akisussaaffigaat aaqqissuussanik ingerlatseriaatsinillu pilersitsissallutik ileqqaarsinnaassutsimik, pilersitsisinnaassutsimik pitsaassutsimullu tapertaasin-naasunik.

Ukiumoortumik naatsorsuutinik kukkunersiuinitinnut atasumik uagut akisussaaffigaarpuit sammisanik toqqakkanik inatsisit atuutsinnejnarnerannik kukkunersiuinermik aamma ingerlatsinermik kukkunersiuinermik ingerlatsissalluta pisortat kukkunersorneqartarnerannik ileqqussaasut naapertorlugit. Uagut inatsisit atuutsinnejnarnerannik kukkunersiuinitinni sammisat toqqakkat isumannaatsuunerisa pitsaassusiat misilerartarpagut, naatsorsuutinik saqqummiussinermi pisussaaffit atorneqarsimasut misissorneqartut aningaasaliissutinut, inatsisinut najoqqtassanullu allanut kiisalu isumaqatigiis-sutaasimasunut ingerlatsinerlu nalinginnaasoq naapertorlugit naapertuumik ingerlanneqarsimanerat paasiniarlugit. Uagut ingerlatsinermik kukkunersiuinitinni annertuumik pitsaassuseqartumik nali-liisarpagut, aaqqissuussinerit, ingerlatseriaatsit imaluunniit pingaartitatut aalajangiussat misissorneqartut, ukiumoortumik naatsorsuutit iluanni aningaasaqarnermik aamma ingerlatsinermut aningaasaliissutitut kommunimi atugassat naapertuutumik ingerlanneqartarnerat.

Suliamik ingerlatsisimanerput tunngavigalugu inerniliussigutta, immikkut isorinninnermik oqaaseqaatinik saqqummiussinissamut tunngavissaqartoq, tamanna oqaaseqaammi matumani nalunaarutigissavarput.

Taamaattumik tassunga tunngasumik isorinnilluni oqaaseqaatinik taasassaqanngilagut.

3. Kukkunersiusut ukiumoor-tumik naatsorsuutinut oqaaseqaataat

Inatsisit naapertorlugit kukkunersiusut oqaaseqaataat saqqummiunneqassapput, kukkunersiuisoq ukiumoortumik naatsorsuutini kukkunernik aamma/imaluunniit inatsisit naapertorlugit ilanngutinn-gitsukkanik naammattuugaqarsimappat. Deloittemit ileqqorineqarpoq kukkunersiusutut oqaaseqaammik saqqummiussisarluni, pissutsit aalajangersimasut tunngavigalugit politikkikut iliuuseqartoqarnissaanik pisariaqartoqarnera nalilerneqarpat – taakkununnga ilanngullugit nakkutillinermi amigaateqartoqarpat, ukiumoortumik naatsorsuutini malunnaatilimmik kukkusqarsimappat, inatsisit malittarisassallu naapertorlugit pingaarutilinnik amigaateqartoqarpat taamatullu pissutsinik allanik politikkikut iliuuseqartoqarnissaanik piumasagaateqartariaqarneq naliliinermut tunngavipput.

Kukkunersiusut kukkunersiuinermit tulliuttunik oqaaseqaasierput:

3.1. Kukkunersiusut ukiumi oqaaseqaataat

Ukiumoortumik kukkunersiuineq kukkunersiusutut oqaaseqaatinik nutaanik saqqummiussinissamut tunngavissiivoq.

Nr.	Kukkunersiusut oqaaseqaataat	Innersuut	Pissutsit
2020-01	Siorarsiorfik Nuuk City Development A/S-imik pissaqaqtigiiissutit	3.1.1.	Ammavoq
2020-02	Attartornermut aamma pigilersinnaasanik attartornermut isumaqtigiiissutit Naalakkersuisunit akuerineqartussanngorlugit nassiutinngitsuukkat	3.1.2.	Ammavoq

3.1.1. Siorarsiorfik Nuuk City Development A/S-imik pissaqaqtigiiissutit

Aasakkut 2021 kommunip aamma Siorarsiorfik Nuuk City Development A/S akornanni pissaqaqtigiiissutini aaqqiinernik angisuunik ingerlatsisoqarsimasoq paasineqarpoq.

Ilaatigut pineqarput fakturat 18 mio.kr.-it missaannut tunngasut, kingornalu akiligassaqarfii allagar-taat aningaasanut assingungajattunik amerlassusilinnut tunngasut.

Ingerlatseqatigiffimmit faktura 18m DKK nalilik, januaarip 1.-taat 2021 ullligaq ima oqaasertalik "sa-naartorfigissaaneq 2020" nassiunneqarsimavoq. Faktura taanna 2021-mi naatsorsuutinut ilanngunneqarpoq, aamma 2020-mi kommunip naatsorsuutaanut ilanngunneqartussaasimagaluarpooq.

Paarlattuanik ingerlatseqatigiiffiup akiligassat allagartaannik katillugit 20,5 mio.kr.-it missaannik nalilinnik suliaqarpoq.

Taakkunannga fakturat 5 mio.kr.-inik nalillit ingerlatseqatigiiffiup 2020-mi nassiussimavai – aamma taamaattumik Kommunip 2020-mi naatsorsuutaannut ilangunneqarput. Ingerlatseqatigiiffiup akiligassat allagartaat taakkua piffissaalluartillugu ima nassiussimassagaluarpai, 2020-mi Kommunip naatsorsuutiminut ilangussinnaallugit.

15 mio.kr.-it missaanniittut allat, paassisutissinneqarneq naapertorlugu tassaapput 2021-mi fakturanut tunngassuteqartunut akiligassat allagartaat. Ingerlatseqatigiiffimmit akiligassat allagartaat taakkua aamma piffissaalluartillugu ima nassiussimassagaluarput, Kommunip 2020-mut naatsorsuutiminut ilangussinnaallugit.

Soorlu siusinnerusukkut nalunaarutini tikkuarneqartartoq, Kommunip aamma ingerlatseqatigiiffiup akornanni suleqatigiinneq isumaqatigiissutaasimasut pillugit allakkiat amigaataanerannik sunner-simaneqarpoq. Tamanna immini naammaginanngilaq.

Saniatigut Kommuneqarfimmi pisortaaneq ingerlatseqatigiiffimmi siulittaasutut tikkuaagaavoq. Taa-maaliorikkut pisiniamik/tuniniaasumik periuseq nalinginnaasoq tamakkiisumik ilaannakortumilluuniit atuukkunnaartinneqarpoq. Tamatuma nassataanik ingerlatseqatigiiffiup aamma Kommunip akornanni akiligassiisarnerup eqqarsaatersuutigineqarsinnaaneranut aarlerinaat aamma annertusineqarpoq – tassunga ilangullugu akiligassiihermi piffissaq pineqartoq soorluttaaq akiligassiihermi tunngaviusunut tunngasut. Taamaattoqarnera isertitat akiligassallu Kommunip ukiumoortumik naatsorsuutaanut ukiumut eqqortumut aamma aningaasat nalingannik eqqortut atorlugit ilangunne-qanngissinnaanerannut aarlerinaatit aamma annertusarneqarput.

Siornatigut aamma assersuutissanik takussutissaqartarpoq, Kommunimit aningaasarpassuit nalingannik aaqqisoqartariaqtarneranut Kommunimi sanaartornermut aningaasartuutit eqqortumik piffissalersornissaat qulakkeersinnaajumallugu.

Taamaattumik sukannersumik kaammattuutigissavarput Kommunip aamma ingerlatseqatigiiffiup akornanni isumaqatigiissutit tamarmik allakkatigut upternarsarneqarnissaat.

Taamatuttaaq sukannersumik kaammattuutigissavarput ingerlatseqatigiiffiit tamakkiisumik pigineqartut Kommunimit sullissinertut tunniussaat tamarmik akigititassatut isumaqatigiissutaasimasut tunngavigalugit akiligassartaat ulloq 31.12 tunniunneqarsimasassammata, Kommunip soorluttaaq ingerlatseqatigiiffiup naatsorsuutaanni sullissinernik tunniunneqareersunik ersersitsisaqqullugit.

Immikkoortoq 5.2.2.1. aamma innersuussutigineqarpoq, Kommunip ingerlatseqatigiiffinni susasaqarfiinut tunngasoq.

3.1.2. Attartornermut aamma pigilersinnaasanik attartornermut isumaqatigiissutit Naalakkersuisunit akuerineqartussangorlugit nassiutinngitsuukkat

Kommunit Nakktilliisoqarfiata, Kommunip inissianik attartorteqqitassanik attartorneranik misissuinerrik suliaqarneranut atasumik, Kommunip suliamik ingerlatsinermini paasisimavaa, attartornermut aamma pigilersinnaasanik attartornermut isumaqatigiissutit Missingersuusiortarnermut inatsimmi tassunga tunngasut naapertorlugit, pineqartut Naalakkersuisunit akuerineqartussangorlugit Kommunimit nassiutinngitsoorneqarsimasut.

Taakkunani pineqarput isumaqatigiissutit Kommunit Nakktilliisoqarfiata misissuineranut ilaasut soorluttaaq attartornermut aamma pigilersinnaasanik attartornermut isumaqatigiissutit allat tamarmik, Missingersuusiortarnermut inatsimmik akuersissuteqarnerup kingorna isumaqatigiissutigneqarsimasut.

Kommunimit taakkua suliarineqartussaasimagaluarput – aamma taamaattumik taakkua pillugit kuk-kunersiuusutut oqaaseqaateqarpugut.

3.2. Ukiut siuliini kukkanersiusut oqaaseqataan-nut malitseqartitsineq

Siornatigut kukkanersiusutut oqaaseqaativut aamma ingerlatsiviit taakkununnga akissuteqaataat misissorpavut. Naak oqaaseqaatit ingerlateqqinnejartaraluartut, uagut paasinnittaaserput naaper-torlugu kommunip aaqqissusseqqinnissamik pilersaarummik akuersineratigut suliniutit pisariaqartut aallartinneqarput, qulakteerniarlugu, kukkanersiusut oqaaseqaataat periafissami qaninnerpaami aamma naammaginartumik naammassiniarneqassasut ingerlaavartumik suliniuteqarnerit aqqtigalugit.

Nr.	Kukkanersiusut oqaaseqaataat	Innersuut	Pissutsit
2013-3	Atuisut akiliutaannik akiliisitsiniaanermi suleriaatsit allaa-serineqarnerat amigaataasoq	3.2.1. 4.6.3.	Ammavoq
2013-4	Akissarsialerivimmi amigaatit	3.2.2. 4.4.4.	Ammavoq
2013-8	Aningaasaliissutinik eqquutsitsineq	3.2.3. 4.4.2.	Ammavoq
2013-9	Aqutsisut suliamut nakkutiliineranni amigaatit	3.2.4. 4.3.1.	Ammavoq
2013-12	Sanaartornermi naatsorsuutinik il.il. saqqummiussineq	3.2.5. 4.4.7.	Ammavoq
2014-2	IT-mik nakkutiliinerni nalinginnaasuni sanngueequtit aamma amigaatit	3.2.6. 4.2	Ammavoq
2017-01	Ukiup ingerlanerani nalunaarsuinerit pitsaassusiannik qulakteerininnineq	3.2.7. 4.1.3.1.	Matuvoq
2018-03	Pissat nalunaarsorneqarnerat pillugu qularinninneq	3.2.8. 4.7.3.	Ammavoq
2018-05	Ingerlatsivinnut atassuteqarfigisanut pissaqaqatigiissutit naligiissinneranni amigaatit	3.2.9. 4.7.14.	Ammavoq
2018-06	Namminersorlutik Oqartussat akornanni pissaqaqatigiissut naligiissinneranni amigaatit	3.2.10. 4.7.15.	Ammavoq

2018-08	Akissarsiat kiisalu isumaginninnikkut ikorsiissutit akileraarutaasussat malitseqartinneqarneranni amigaatit	3.2.11. 5.6.11.	Ammavoq
2019-01	Isumaginninnermik suliassaqarfimmi sullissinermi kukkanerit aamma amigaatit	3.2.12. 5.3.1.	Ammavoq
2019-02	Ingerlatsinerup aamma sanaartukkat akornanni immikkoortitsineq	3.2.13. 4.6.13.	Ammavoq

3.2.1. Atuisut akiliutaannik akiliisitsiniaanermi suleriaatsit allaa-serineqarnerat amigaataasoq (2013-3)

2013-imi kukkunersiusut oqaaseqaataanni qupperneq 129-mi ima oqaaseqaasiorpugut:

"Ingerlatsiviit assigiinngitsut iluanni atuisut akiliutissaannik, ineqarnermut akiliutaannik allanillu akiliisitsiniarnernik suleriaatsit ilaat misissorsimavagut."

Suliassaqarfinni tamaginni akiliisitsiniarnernik suliaqarnermi suleriaasissaq allaaserineqanngilaq, taamatuttaaq uagut nalilerparput akiliisitsiniarnerup ingerlaavartup nakkutigineqarnera amigarsorinartoq, aamma ilanngullugit akiliutigeqqullugit piumasaqaatigineqartut eqqortuunerat aamma qaammatinut eqqortunut nalunaarsorneqarnerisa nakkutigineqarnerat amigaateqartut.

Innersuutigaarput suliassaqarfinnut taakkununnga suleriaasissamik aallartitsisoqarnissaa, ilann-gullugu akiliisitsiniarnerit eqqortuunerannut qulakkeerinninnissaq."

Ingerlatsivinni assigiinngitsuni suli suleriaatsit allaaserineqarnerat suliarineqarsimanngillat. "Ingerlatsineq aamma aningaasanik aqtsinermut najoqqutassiaq", ulloq 1. oktober 2014 siornatigut atukkap Karseqarnermut aamma naatsorsuutit pillugit maleruaqqusaq 2008-meersup taartaani, tamakkua al-laaserineqassasut aalajangersagaavoq.

Taamaattumik atuisut akiliutaannik akiliisitsiniarnerni suleriaatsit allaaserineqarnissaannik innersuussuterput attatiinnarparput.

Ukiut siuliini kukkunersiusutut oqaaseqaaterput tassunga tunngasoq aalajangiusimaannarpuput.

3.2.2. Akissarsialerivimmi amigaatit (2013-4)

Akissarsialerivimmut tunngatillugu siornatigut makkununnga tunngasut kukkunersiusutut oqaaseqaatinik saqqummiussiffigaavut:

- Suleriaatsini aamma nammineq nakkutiliinermi allaaserisanik naammassinninneq, isikkuunik aamma akissarsiat tamakiisut nalunaarsorneqarneranni taamatullu taakkua pillugit qisuariaatit naapertorlugit iliuuseqarnermi amigaatit, kiisalu akissarsialerissut naapertorlugu akissarsianik naligiissitsineq ingerlaavartoq, Sulinal aqqutigalugu nalunaarutiginninnerit aamma aningaasaqarnermut aqtsisummut nalunaarsuinerit amigaataasut
- Suliat pillugit uppernarsaanermi amigaatit tunngavittut paassisutissani soorlu isumaqtigiiismut aamma skalatriniimut eqqortumut inissiinermut uppernarsaanerit, tapisianik pisinnaatitsisutit, akiliuteqarnissamut paassisutissat amigaateqarput

- Suliat pillugit uppermarsaanerit, akissarsiat immikkoortui assiginngitsut pillugit soorlu qaangiut-toornerit, sulinngiffeqarnerit, napparsimalluni sulinngitsoornerit il.il. amigaataasut
- Akissarsiat naatsorsorneranni kukkunerit taakkualu kingunerisaannik akissarsiaagallartunik tunniussinerit aaqqiinerillu amigaataasut

Kommunimi akissarsialerinermik allaffissornerup ingerlaavartumik pitsanngorsarneqarneranik sulini-artoqaraluartoq 2020-mi ukiumoortumik naatsorsuutinik kukkunersiuinerup ersersippaa, immikkoortuni isornartorsiorneqartuni pissutsit arlallit suli atuuttut.

Taamaattumik ukiut siuliini kukkunersiusutut oqaaseqaativut suli aalajangiusimavagut.

3.2.3. Aningaasaliissutinik eqquutsitsineq (2013-8)

2013-imi kukkunersiusut nalunaarutaanni quppernejni 138-139 kukkunersiusutut oqaaseqaasior-pugut, aningaasaliiffigineqartussani arlalinnut tunngassutilinni, aqtsineq pillugu inatsimmi aalajan-gersagaq unioqqutillugu kommunip aningaasaliissutit qaangerlugit atuisimaneranut tunngasunik.

2020-mi kommuuni ukiumut aningaasaliissutaasunut tunngasumik atuineruvooq ilassutitut aningaasaliissutit ilanngullugit (sinneqartoortit 36 mio.kr.-it sinneqartuutit missingersuutigineqartut 59 mio.kr.-iupput). Taamaattoq taakkua ingerlatsivinni ataasiakkaani illikartinneqarsimasunik matussusiipput. Naatsorsuutini aqtsisut nalunaarutaat immikkoortut 14 aamma 15 innersuussutigaavut tassani sukumiinerusumik allaaserineqarput, soorlutaaq ingerlatsineq aamma sanaartukkani naatsorsuutinut oqaaseqaatit immikkoortut innersuussutigaavut.

2020-mi kommuuni aningaasaqarnermik aqtsinerani ingerlaavartumik pitsanngoriaateqarpoq, tassunga ilanngullugit qaammatikkaartumik naatsorsuutinik saqqummiussinerit, kiisalu communalbestyrelsemut kvartalikkaartumik aningaasaqarnerup malitseqartinneqarnera, ilassutitut aningaasaliissutinik aalajangiinermut tunngavissatut. Suliaq taanna 2021-mi aamma nanginnejarpooq.

Tassunga tunngaviuvoq, isertitat aamma aningaasartuutit siunertat kontoinut eqqortunut ingerlaavartumik inissisorseqartarnerat. Paasivarput ukiup iingerlanerani aamma pingaartumik ukiup naammassineqarneranut atasumik kontonut nikisiterinernik arlalinnik ingerlatsisoqarsimasoq, siunertani aningaasaliissutinut tunngasumik naatsorsuiffigeqatigiinnerit eqqortut suliarisinnaajumallugit.

Taamaattumik uagut katinnerani naliliinerput imaappoq, 2020-p ingerlanerani aningaasaliissutinik naatsorsuiffigeqatigiinnerut tunngavissat malunnaatilimmik pitsanngoriaarsimapput, aamma piffissaalluartillugu communalbestyrelsemut innersuussutigineqartarpooq aningaasaliissutit allangortinneqarnissaannut pisariaqartisinerit, aamma naatsorsuutini naammattumik nassuaatigineqartarpooq aningaasaliissutit aamma atukkat nikingassuteqartillugit.

Taamaattoq kommunimut innersuussutigissavarput, aningaasaqarnerup ingerlaavartumik aqunneqarneranut ukkatarinnineq attatiinnarneqaqqullugu, aamma ukiup ingerlanerani isertitat aningaasartuutillu kontonut eqqortunut inissinneqartarnissaannik sulineq ingerlaaqeqqullugu.

Ukiut siuliini kukkunersiusutut oqaaseqaativut qaangerneqarsimasutut isigaavut.

3.2.4. Aqtsisut suliamut nakkutilliineranni amigaatit (2013-9)

2013-imi kukkunersiusut oqaaseqaataanni quppernejni 139-140 aqtsisut allaffissornermik aamma suliassaqarfinnik ilisimasalittut nakkutilliinerat pillugit imannak allappugut:

"Suliassaqarfinni sulianik ingerlatsinerni nalinginnaasumik pitsaassutsimik qulakkeerinninnissaq anguniarlugu, suliassaqarfimmut ilisimasalittut aqtsisut nakkutilliinerat nalinginnaasumik inger-lanneqanngilaq. Oqartussaasutut aalajangiussat pitsaassusiat nalinginnaasumik misissorneqarmeq ajorput taamatullu innuttaasunut akiutaasartunut kisitseraatsit tunuliaqtaasut. Tassunga atatillugu

kukkunersiusut immikkut oqaaseqaateqarput. Namminersorlutik Oqartussat akornanni naligiissaari-neq pillugu kukkunersiuinermik allaaserisami (ilanngussaq 3 takuu).

Suliat pillugit kukkunersiuinermi aamma takuneqarsinnaavoq sulianut upternarsaatit pitsaassutsimikkut assigiingnisitaartut. Suliani misissugassatut toqqakkat ilaanni, suliamut upternarsaatissat aa-lajangiussinermi inatsimmi tunuliaquaasumi piumasaqaatit malillugit ingerlanneqarsimanngillat, soorlu upternarsaatnik pissarsiniarnermi upternarsaatissat aamma ikiorserneqartussap isertitaanik misissuinerit pissutsillu tassunga tunngassuteqartut allat naammaginanngitsut.

Ingerlatsinerit allaaserineqarnissaat aallarnisarlugu, immersugassat atorneqalerput aamma piginnangorsaaqqinnej, tusarliunneqartullu naapertorlugit immikkoortut ilaanni ataavartumik sulianik ingerlatsinernut pitsanngorsaataallutik.

Innersuussutigaarput suliamik ingerlatsinermik nukittorsaanermut sulineq nanginnejqassaasoq, ajornanngippat suli sakkortusarneqarluni.”

Suliamut atortut pitsaassusiannik qulakkeerinninneq meeqlananut- aamma inuuutunnut suliassaqarfimmi taamatullu inersimasunut suliasaqarfimmi ingerlanneqarsimapput, sulili suliassaqarfinni taak-kunani aqtsisut nakkutilliinerat piumasaqaatit naapertorlugit aamma ataavartumik pilersimanngilaq – taamaattumik aamma angusat pillugit nalunaarutiginnineq ingerlatsinermut aamma aningaasanik aqtsinermut najoqqutassami, immikkoortoq 33 naapertorlugu ingerlanneqarsimanani.

Deloittep sulianik kukkunersiuinerani soorlutaaq Namminersorlutik Oqartussat Nakkutilliuisa sulianik upternarsaaneranni amigaateqartoqarnera tikkuarneqarpoq aamma piffissaliussanik eqquutsineq, taakkuami aqtsisut nakkutilliinerik ingerlatsisimasuuppata paasineqarsimassagaluarput.

Saniatigut suliamut aqtsisutut nakkutilliineq, suliassaqarfinni sulianik piginnaanngorsaanernut al-lanngortiterinerlu anguniarlugit aqtsinermi tunngavissaassagaluarpoq pitsaasoq.

Taamaattumik innersuussutigineqarpoq ukiuni aggersuni aqtsisut suliassaqarfinni nakkutilliinerisa pilersinnejqarnissaannut suliniarneq pingaartinneqartariaqtoq.

Siornatigut kukkunersiusutut oqaaseqaativut suli aalajangiusimavagut.

3.2.5. Sanaartornermi naatsorsuutinik il.il. saqqummiussineq (2013-12)

2013-imi kukkunersiusut oqaaseqaataanni qupperneq 154-imi imaattumik nalunaaruteqarpugut:

”Sanaartugassanut pilersaarutinut atatillugu, kommunip Karseqarnermut Naatsorsuuteqarnermullu maleruaqqusai (maanna Ingerlatsinermut aamma aningaasanik aqtsinermut najoqqutassaq) naapertorlugit, sanaartugassatut akuersissutit ataasiakkaat tamarmik sanaartornermi naatsorsuutinik saqqummiussissapput, kingusinnerpaamik ukiumoortumik naatsorsuutinik saqqummiussinermut atatillugu.

Tassunga tunngatillugu ukiumoortumik nalunaarut sanaartornermi suliniutit naammasseriikkat naatsorsuutaannik imaqanngillat.

Sanaartugassatut pilersaarutini 2 mio.kr.-init amerlanernik aningaasaliissuteqartuni, sanaartugassatut pilersaarutip naammassinerata kingorna kingusinnerpaamik qaammatit 3, qaangiutsinnagit sanaartornermi naatsorsuutinik saqqummiussisoqassaaq, tamatuma kingorna taanna illup avataani kukkunersiorneqassaaq kukkunersiusullu akuersinerannik ilisarnaaserneqarluni.

Ilannigullugu Avatangiisirut Teknikkeqarnermullu Ingerlatsivik qinnuigaarput 2009 aallarnerfigalugu ullumimut, sanaartornissamut akuersissutit tunniunneqarsimasut saqqummiuteqquillugit, suliniutit naammassifflat aamma sanaartornermi naatsorsuutinik saqqummiussinissamut ulluliussat ilannigullugit. Nalunaarsukkamik taamaattumik pissarsisimanngilagut.”

2020-mut ukiumoortumik nalunaarutini sanaartornermut naatsorsuutit oqaaseqaataanni ukiumi sanaartugassatut suliniutini ataasiakkaani tamani atuvallaarnerit 2020-mut missingersuutinut tunngasumik nassuaatigineqarput soorluttaaq ukiumi aningaasaqarneq suliniummut tunngasoq.

"Ingerlatsinermut aamma aningaasanik aqtsinermut najoqqutassaq" naapertorlugu, sanaartornermi suliniutit naammassineqarsimasut 2 mio.kr.-it sinnerlugit atuiffiusut/ningaasaliissutitaqartut kommunip kukkunersiuusuanut nassiunneqartassapput, aamma sanaartukkanut naatsorsuutit 2 mio.kr.-it ataallugit atuiffiusut/ningaasaliissuteqartut aningaasaqarnermut ataatsimiititamut saqqummiunneqassapput ukiumoortumik naatsorsuutinik saqqummiussinermut atasumik. Ilisimavarput tassunga killissarititaasoq 10 mio.kr.-inut qaffanneqarsimasoq, kommunip pisinnaatitaaffianut pilersaarut naapertorlugu.

Upernaakkut 2021-mi sanaartukkanut naatsorsuutit arlallit piffissamit 2018-ip siornanneersut arlallit kukkunersiorneqarnerat naammassivagut. Naatsorsuutit taakkua arlaannaalluunniit tunniussinissamut piffissaliussamik eequutsitsinngillat, tassunga tunngasoq kommunip malittarisassaanni aalajangersarneqarnikuuvoq. Sanaartornermi naatsorsuutit piffissamit 2018-imit taassumalu kingorna uagutsinnut saqqummiunneqarsimanngillat.

Uagut paasinnitaaserput naapertorlugu, maannangaaq suliamik ingerlatsineq aallartinneqarpoq "Ingerlatsineq aamma aningaasanik aqtsinermut najoqqutassami" aalajangersakkat malinnejartaq-qullugit, kisianni aamma oqaatigissavarput sanaartornermi naatsorsuutinik pisoqqanik saqqummiussinermik suliassamik annertuumik suli ingerlatsisoqarsimanngimmatt.

Immikkoortoq 6.4.5. Illuuit- aamma pigisat nalunaarsorneqarnerat, sanaartornermi naatsorsuutit il.il. innersuussutigaarput suliassaqarfik pillugu anermik paasissutissanut tunngasumik.

Siornatigut kukkunersiuusutut oqaaseqaativut aalajangiusimavagut.

3.2.6. IT-mik nakkutiliinerni nalinginnaasuni sanngeeqqutit aamma amigaatit (2014-2)

2014-imi IT-mik kukkunersiuinermi amigaatit arlallit paasineqarput, taakkununnga ilanggullugit atu-isunut aaqqissuussat il.il.

Pineqartoq ingerlaavartumik suliniarfingineqarnikuovoq – tassunga ilanggullugu ERP-mik aaqqissuussamik nutaamut atasumik. Uagut IT-mik nakkutiliissutinik nalinginnaasunik nakkutiliinita taamaattoq ersersippaa, suli arlalinnik sanngeequteqartoq taakkua sumiiffisisariaqartut.

Kommunimi ERP-mik aaqqissuussamik, akissarsialerissumik il.il. ingerlatsinerit ilaat amerlasuut avataani suliffeqarfinit isumagineqarput, taamaattumik kommunip taakkunanit paasissutissanik ingerlaavartumik pissarsiniartuarneranit qulakkeerneqartariaqarpoq, avataanit ingerlatsinerit isumannaallisaanermik illorsorneqarsinnaasumik atugaqartoq.

Oqaaseqaatit immikkoortumi 4.2 itisilerneqaaqqipput.

Taamaattumik ukiut siuliini kukkunersiuusutut oqaaseqaativut suli aalajangiusimavagut.

3.2.7. Ukiup ingerlanerani nalunaarutiginninnerit pitsaassusiannik qulakkeerinninneq (2017-01)

2017-imi kukkunersiuusut nalunaarutaanni kukkunersiuusutut imaattunik oqaaseqaasiorpugut:

Kommuneqarfik Sermersooq qaammammut aamma kvartalikkaartumik naatsorsuutinik suliaqartarpoq. Kukkunersiuinerup ersersippaa taakkua pitsaassusiat naammattumik qulakkeerniarneqartanngitsoq, ukunatigut:

- *Pissat malitseqartinneqartarnerat*

- *Pisiortorfinnut akiitsunik naligiissitsineq*
- *Avataani aningaasaqarnermik naliliineq aamma malitseqartitsineq*

Tamatuma nassataanik aqutsisut aalajangiinissamut tunngavissaanni kukkunernik amigaatinillu peqarsinnaaneranut aarlerinaat qaffasinnerulersarpooq. Saniatigut aarlerinartoqarpoq aningaasaliis-sutinit nikingasoorutaasinnaasut takunngitsoorneqarnerat aamma taamaattumik iliuuserisassat piffissaagallartillugu iliuuserineqanngitsoorlutik.

Kommunimit ineriartorneq pitsaasoq 2019-imi kukkunersiusut nalunaarusiatsinni allaaserisarput ingerlatiinnarneqarpoq. Qaammatikkutaartumik aamma kvartalikkaartumik naatsorsuutinik saqqummiussisoqartarpooq, taakkua aqutsisut aalajangiussannut tunngavittut atorneqarput.

Kvartalikkaartumik aningaasaqarnermik malittarinninnernik ingerlatseriaatsit pingaarterutilugit nakkutilliiffigaavut, taakkua kommunalbestyrelsimit saqqummiunneqartarpooq, aamma ilassutitut aningaasaliissutaasinnaasunut tunngavigneqartarpooq. Uagut naliliivugut, ingerlatsineq taanna pitsaassutsimik qulakkeerinilluni aaqqissuussamillu tunngavissaqaarluni ingerlanneqartartoq. Taamaattoq aamma maluginiarparput, soorlu immikkoortumi 3.2.3 aningaasaliissutinik eqquutsitsinermi taaneqartutut, kontunut allanut nikisiterinerit pisartut aningaasaliissutinik naatsorsuuffigeqatigiinnernik eqqortunik takusitsisinnaajumalluni. Qaammatikkutaartumik naatsorsuutit pitsaassusiisa qulakkeerneqarneranut uppermarsaatnik peqangilaq.

Taamaattumik uagut naliliivugut, aningaasaqarneq pillugu nalunaarutiginninnerit ingerlaavartut naammaginartumik pitsaassuseqartut, tassunga ilanngullugit kvartalikkaartumik malitseqartitsinerni. Innersuussutigissavarput uppermarsaaeq aamma qaammatikkutaartumik naatsorsuutinik saqqummiussisarnermik ingerlatseriaatsit suli pitsangorsarneqarneroqqullugit, tamanna pissutsitut immikkut taasariaqartutut isigineqassanngikkaluartoq.

Siornatigut kukkunersiusutut oqaaseqaativut maanna qaangerneqarsimasutut isigaavut.

3.2.8. 2018-03 Pissat nalunaarsorneqarnerat pillugu qularin-ninneq

2018-imi kukkunersiusutut imaattumik oqaaseqaateqarpugut:

"Innuttaasunit aamma ingerlatsivinnit pissat naatsorsorneqarnerat pillugu qularnartoqarpoq.

ERP-mik aaqqissuussamik nutaamut ikaarsaariarnermut atasumik pissat ataasiakkaat tamarmik akiitsulikuutaarlugit nussorneqarput. Taamaattoq akiitsullit moduliata aamma aningaasaqarnermi modulip akornanni ataqtigiiinneq qulakkeerneqanngilaq, taamaattumik tamassuma kingunerisaanik ajornakusoorluni, ulloq 01.01.2018 akiitsullit moduliat naapertorlugu aamma aningaasaqarnermi modulimik ammaanermi pissat katinnerisa ataqtigiiinnerannik uppermarsaaasinnaaneq.

Saniatigut akiliuteqarluni allaffisornermik ingerlatsineq - pingaaartumik 2018-imi ukiup affaani siullermi - siunertaasutut ingerlatsisinnaanngilaq, taamaattumik akiliuteqarnerit amerlasoorpassuit suliarineqarput, kommunip aningaaserivimmi kontoinut isaaneri ilutigalugit naatsorsuuserinermik ingerlatsiffigineqaratik.

Suleqatigiaanit amerlasuunit annertuumik suliniartoqaraluartoq inissitsikkat arlaqaqisut suli ammaannarput, tamatuma kinguneranik akiitsulinnit ataasiakkaanit pissat qularnaateqarnerannik nassataqartoq.

Akiitsullit moduliata aamma aningaasaqarnermi modulip akornanni inissitsikkat tamarmik piffissalersugaanngitsut assigiinngissutaat naatsorsorneranni, akiitsullit moduliat naapertorlugu aningaasat amerlassusiat akiitsullit moduliani naatsorsuinermit 7 mio.kr.-inik AMERLANERUPPUT

Ulloq 31.12.2018 assigiinngisutaasoq kisiat naatsorsoraanni, akiitsullit moduliat naapertorlugu aningaasat amerlassusiat akiitsullit moduliani naatsorsuinermit 7 mio.kr.-inik IKINNERUPPUT.

Aamaattaaq qularineqarpoq, Akiliisitsiniaasarfik aqqutigalugu akileeqqusissutit nassiusat eqqortunik aningaasartaqarnersut. Kommuni aamma Akiliisitsiniaasarfik naapertorlugit akileeeqqusissutit aningaasartaat pigineqartut naligiissitsinermik ingerlatsiffigineqanngillat.

Taamaattumik aningaasat taakkua nalingat aamma qularineqarpoq.

Taamaattumik nalornissutigineqarpoq kommunip aningaasat nalingi tamaasa nalunaarsorsimanera, Akiliisitsiniaasarfik naapertorlugu 2018-imi nalikillineqartussaagluartut. Maluginiarparput 2019-imi Akileraartarnermut Aqtutsisoqarfimmit pissat 12,2 mio.kr.-it missaat nalikillineqarnissaat pillugu nalunaarummik tigusaqartoqarsimanera.

Nalikillisat annermik tassaapput pissat ulloq 31.12.2018 naatsorsuutini nalunaarsorneqarsimasut.

Taamaattumik 2018-imut ukiumoortumik naatsorsuutit inernerat manna pillugu naqqinneqarput.

Kommunip naatsorsuutaani nalornissutaasut taakkua pillugit nassuaasoqarpoq, soorluttaaq uagut toqqaripput nalornissutaasup taassuma ukiumi naatsorsuutini erseqqissarneqarnissaa.”

2020-mi ukiumoortumik naatsorsuutinik kukkanersiuinerup ersersippaa akiitsullit moduliat aamma aningaasaqarnermi modulip akornanni ataqtigiqinnejartoq, soorluttaaq ingerlaavartumik akiligassanik allattuineq aamma akiliutinik tigusisarneq ingerlanneqartut siornatigut ajornartorsiutut paasisat assingannik atugassaqartitaagani.

Akiliisitsiniaanermik oqaloqatiginnitqarpoq pissat nalunaarsorneqarnerannik imalik kommunimit Akiliisitsiniaasarfimmut nassiuunneqarsimasoq pillugu, aamma pissat Akiliisitsiniaasarfimmit akilerneqaqqullugit sulissutigineqartut pillugit.

Suliaq taanna suli tamarmi qulaajärneqarsimanngilaq.

Siornatigut kukkanersiuuisutut oqaaseqaaterput tassunga tunngasoq attatiinnarparput, immikkoortut sinneri qulaajärneqarsimasutut isigaavut.

3.2.9. 2018-05 Ingerlatsivinnut atassuteqarfigisanut piissa-qaqatigiissutit naligiissinneqarneranni amigaatit

2019-imi nalunaarutitsinni Iserit-ip akornanni pissaqaqatigiissutit naleqqatigiissinneqarnerannut tunngasoq erseqqissaatigineqarpoq. Ammattaaq pissaqaqatigiissutini taakkuan 2019-imi kukkaner-iliuarsineqanngitsoq 6,6 mio.kr.-inik nalilik erseqqissaatigineqarpoq.

Kommunimit Iserit-imut akiitsut 10,8 mio.kr.-inik nalillit naatsorsuutinut ilangunneqarput (taakkununngia ilangullugit amerlanngitsunik akiitsulinnut tunngasut arallit). Akiitsunik naleqqatigiissitsinermi inissitsikkaniittut 4,2 mio.kr.-inut tunngasoq isumaqatigiinngissutigineqarpoq, taanna isumaginnitqarfimmit inissiat innersuussat qimanneqarsimasut akiitsuinut tunngassuteqarpoq. Inissitsikkaniittut taakkua Iserit-mit pissatut naatsorsuuseriffigineqarsimapput, kommunilli akiitsut suli naatsorsuuseriffigisimanngilai. Pineqartoq taanna pillugu erseqqissumik qulaajaasoqarnissaa utaqqineqarpoq. Kommuni uagutsinnut ilisimatitsivoq, inissitsikkat ima angitigisumik qularnartoqartut, taakkua naatsorsuuserinermi inissitsikkat ilangunneqannginissaat toqqarsimallugu, tamannalu tusaatisatut tiguneqarpoq. Pineqartoq immikkoortumi 7,2 kukkunertut missiliussatut ilangunneqarpoq, pineqartumut aalajangiussinermi naatsorsuiffigeqatigiinng 0 kr.-init 4,2 mio.kr.-it akornanni inissinneqarsinnaassaaq.

Siorarsorfik Nuuk City Development A/S-imik pissaqaqatigiissutit naligiissinneqarneranni paasineqarpoq, akiligassat allagartaat 2 tiguneqarsimasut ima oqaasertallit "Sanaartorfigissaaneq 2020" (rate 1 aamma rate 2), taakkua 2020-mi sulianik ingerlanneqartunik matussusiippuit. Akiligassaq siulleq rate 1, 13,8 mio.kr.-inik naleqartoq kommunip 2020-mi naatsorsuutaani aningaasartuutit naatsorsuuseriffigineqarpoq, inissitsikkat illuatut akiitsutut nalunaarsugaalluni. Akiligassap aappaa 17,8 mio.kr.-inik nalilik, ulloq 01.01.2021 NCD-mit ullulerneqarsimavoq. Akiligassaq 2020-mi sulianut tunngassuteqarnera assortorneqarsinnaanngimmat, aningaasartuut

2020-mi naatsorsuutinut ilangunneqarsimassagaluarpoq. Taamaattumik kukkuneq iluarsineqanngitsoq 17,8 mio.kr.-inik imalik ilangunneqarsimavoq. Paarlattuanik kommuuni aggustimi 2021 akiligassat allagartaannik katillugit 20,8m DKK-inik naliliinnik tigusaqarpoq, taanna 2020-mi NCD-mi suliat ingerlanneqarsimasut pillugit akiligassivallaarnermut tunngasoq, taanna 2020-mi aamma naatsorsuutinut ilangunneqarsimasussaagaluarpoq. Taanna pillugu kukkuneq iluarsineqanngitsoq ilangunneqarpoq.

Pissutsit allaaserineqartut pissutissiippit suli innersuussutigissallugu, ingerlatsivinnut atassuteqarfigisanut pissaqaqatigiissutit ingerlaavartumik naligiissinneqartarnissaannut.

Taamaattumik siusinnerusukkut kukkunersiusutut oqaaseqaativut attatiinnarpavut.

3.2.10. 2018-06 Namminersorlutik Oqartussanik pissaqaqatigiis- sutit naligiissinneqarneranni amigaatit

2018-imi kukkunersiusutut imaattumik oqaaseqaateqarpugut:

*"Assingusumik Namminersorlutik Oqartussanik pissaqaqatigiissutinik naligiissitsinermik ingerlat-
sisinnaasoqartariaqarpoq.*

*Namminersorlutik Oqartussanik pissaqaqatigiissutit akiitsulinut, akiligassaqarfigisanut aamma
aninaasaqarnikkut kontonut arlalippassuarnut agguataarsimapput, taamaattumillu ajornakusoorluni
pissaqaqatigiissutit katinnerata tamakkiisumik takuneqarsinnaanera.*

*Taamaattumik pingaaruteqarluinarpooq ingerlatsivinnut atassuteqarfigisanut assingusumik
pissaqaqatigiissutit imminnut ataqtiginnerat kiisalu ukiuni naatsorsuiffiusuni ataasiakkaani isertitat
aamma aningaasartuutit ataqtiginnerat.*

*2018-imi naatsorsuutini 9 mio.kr.-it miss. ERP-mik aaqqissuussamut 2017-imut tunngasumik
akiliineq ilangunneqarsimavoq, paarlattuanik 2019-imi naatsorsuuserinermi takuneqarsinnaavoq
januaarimi 2019, 5 mio.kr.-it missaat decembarimi 2018 Namminersorlutik Oqartussani ulloq
unnuarlu neqeroorutini najugaqartsinermut akiliutigineqarsimasut. Piffissalersuinermi kukkunerit
taakkua immikkoortoq 3.1.4.-imi piffissalersuinermi kukkunerut eqqartorneqartunut ilangun-
neqarput.*

*Taamaattoq 2018-imi naatsorsuutit inerniviat 2018-ip aamma 2019-ip akornanni piffissalersuinermi
kukkunerut tunngasut naqqissorneqarput.*

*Immikkoortuni marlunni taakkunani naatsorsuutit eqqortumik piffissalersorneqarnerat qulakkiis-
sallugu pingaaruteqarpoq – aamma Kalaallit Nunaanni pisortat aningaasaqarnerannik
Naatsorsueqqissaartarfimmit suliarineqartarnerannut tapertatut, nunatsinni aningaasaqarnerup
katinnerata nalunaarsorneqarnera pillugu.*

*Innersuussutigissavarput kommunip aamma Namminersorlutik Oqartussat pisassaqaqatigiissutaat
ataatsimut naligiissinneqarnerannik ingerlatsisoqarneranik suliniartoqartariaqarnera. Naligiis-
sitsinerit minnerpaamik ukiumut ataasiarluni ingerlanneqartariaqarput, ajornanngippat
kvartalikkaartumik, uagut naliliinerput naapertorlugu taamaaliornikkut sulineq annertuumik
oqilisaanneqassaaq."*

Kommunimit naatsorsuutinut ilangunneqarpoq Namminersorlutik Oqartussanit pissat 58,5 mio.kr.-
isut. Ulloq 31.12.2020 pissaqaqatigiissutit naligiissinneqarsimangillat, kisianni upernaakkut 2021
Namminersorlutik Oqartussat oqaloqatigineqartuarput inissitsikkat ammasut
naligiissinneqarnissaannut tunngasumik. Tassunga atasumik aningaasat nalingat
isumaqatigiissutaalerpoq, taamaattoq pineqaatissinneqarsimasunik inissiinernit pissat
qulaajarneqarnissaat amigaataapput. Pissat taakkua kommunimit naatsorsuutinut ilangunneqartut
19 mio.kr.-iupput Namminersorlutik Oqartussanit suli akilerneqarsimangitsut.

Akiitsullit akiligassaasa nalingannik naligiissitsinermi aamma paasivarput, AX-imi aningasaqarnermut kontonik arlalinnik peqartoq taakkunani Namminersorlutik Oqartussat akiitsuisa nalingi Namminersorlutik Oqartusanik oqaloqateqarnermi ilanngunneqarsimangillat. Tamatuma kinguneranik 5,3 mio.kr.-it akiligassatut sularineqassaaq, aningasat nalingat Namminersorlutik Oqartusanit pissatut naatsorsuutinut ilanngunneqarsimanera pissutigalugu, taamaattorli piviusuni pissatut ersersinnejarsimangilaq. Aningasat nalingat kommunimit 2021-mi akiligassatut ingerlanniarneqarpoq, aamma taamaattumik uagut pissutsit taakkua 2020-mi kukkuneq-iliuarsineqanngitsutut ilannguppagut.

Kommunimit naatsorsuutinut ilanngunneqarput Namminersorlutik Oqartusanut akiitsut 36,6 mio.kr.-it. Taakkununga ulloq 31.12.2020 naligiissitsinermik ingerlatsisoqanngilaq. Kommunip Namminersorlutik Oqartusanik oqaloqateqarluni upernaakkut 2021 akiitsut naligiissinnejarserannik suliaqarpoq. Naligiissitsineq kingulleq ulloq 16. juni 2021-meersoq pigineqarpoq, aamma akiitsut isumaqtigisiutigineqarput, inissitsikkat aningaasanik amerlasunuk imallik suli qulaarneqarsimangitsut pinnagit. Taakkua katillutik 11,3 mio.kr.-inik naleqarput Namminersorlutik Oqartussani pissatut inissismasut, kisiami kommunimit akiitsut suli naatsorsuutinut ilanngunneqarsimangillat aamma aningasartuut tassunga tunngasoq. Inissitsikkat annermik isumaginninnermik suliaassaqarfimmut tunngassuteqarput. Kommuni uagutsinnut ilisimatitsivoq inissitsikkat pillugit annertuumik nalornisoqartoq, taakkua naatsorsuutinut ilanngutinnginnissaat toqqarsimagitsik, tamannalu tusaatissatut tiguneqarpoq.

Oqaatigissavarput, uagut 2020-mi angusat nalunaarsorneranni inissitsikkanik kukkunersiuinitinni, Namminersorlutik Oqartusanut aningaasanik nuussinernut tunngasunuk, kommunip naatsorsuutaani isertitat amigaataasut imaluunniit aningasartuutit pillugit kukkunernik paasisaqarsimanginnatta. Qulaani kukkunerit aamma sannguequtit taaneqartut taamaattumik ima annermik isigineqarput, aningasat nalingi qangarnisat aamma isumaqtigiiingissutaasut suli qulaarneqarsimangitsut.

Innersuussut uteqqissavarput, kommunip aamma Namminersorlutik Oqartussat akornanni pissaqatigisiutit katiinnerat naligiissinneqaqqullugit. Naligiissitsineq minnerpaamik ukiumut ataasiarluni pisassaaq, ajornanngippat kvartalikkaartumik, taamaaliornikkut naliliinerput naapertorlugu sulianik malunnaatilimmik oqilisitsissaaq.

Taamaattumik ukiut siuliini kukkunersiuisutut oqaaseqaativut suli aalajangiusimavagut.

3.2.11. 2018-07 Akissarsiat kiisalu isumaginninnikkut ikorsiissutit akileraarutaasussat naligiissinnejarserannik amigaatit

2018-imi kukkunersiuisutut imaattumik oqaaseqaateqarpugut:

"Akissarsisitsineq soorluttaaq isumaginninnikkut ikorsiissutinik akileraarutaasussanik tunniussinerit kommunip akissarsialerinermik aaqqissuussaa aqqutigalugu pisarloq.

Akissarsianik aaqqissuussap aamma aningaasaqarnermut aaqqissuussap akornisa ataqatigiinnerat qulakkeerniarlugu, taamatullu akissarsiatut isertitat aamma A-mik akileraarutaasussat tigummigal-lakkat eqqortumik nalunaarutigineqarnissaat qulakkeerniarlugu aaqqissuussat taakkua pingasut akornanni ingerlaavartumik naligiissitsisoqartarloq.

Naligiissitsinerit taakkua 2018-imi ingerlannierneqarsimangillat, aamma ulloq 31.12.2018 naligiissitsineq aatsaat upernaakkut 2019 suliarineqarpoq, uagut tassannga suliaqarnermi kommunimit ikuup-pugut.

Naligiissitsinermi nikingassut nassuarneqanngitsoq katillugu 3,1 mio.kr.-imik nalilik naammattoorneqarpoq, taanna akissarsiani- aamma nuussinerni assigiinngitsuni agguataarsimavoq, pingaarnertulli A-mik isertitanut tunngassuteqarluni.

Erseqqisaatigineqassaaq akissarsianik aaqqissuussap, aningaasaqarnermut aaqqissuussap aamma Sulinal-imut nalunaarutiginninnerit akornanni ataavartumik naligiissitsisoqartassasoq."

Ukiumik naamassinninnermut atasumik ikorsiissutit AX-imi naatsorsuuseriffigineqarsimasut, akissarsialerissummi paasissutissat aamma ukiumut 2020 Sulinalimut nalunaarutigineqarsimasut akornanni naliqisitsinermik suliaqartoqarpoq. Naliqisitsinerup suliarineqartup ersersippaa, AX/akissarsialerissutip aamma Sulinalimut paasissutissat nalunaarutigineqarsimasut akornanni nikingassutit 3,1 mio.kr.-iusut suli qulaarneqarsimanngitsut. Pissutsit taakkua immikkoortumi 7.3. kuk-kunerni iluarsineqarsimanngitsuni allassimapput.

Taamaattumik ukiut siuliini kukkunersiusutut oqaaseqaativut suli aalajangiusimavagut.

3.2.12. 2019-1 Isumaginninnermi suliassaqaqfinni sullissinermi pitsaassuseq amigaataasoq

Isumaginninnermi suliassaqaqfinnik 2020-mi itisiliilluta kukkunersiunitsinnut atasumik siornatigumut assingusumik paasivarput, suliassaqaqfinni tulliuttuni sullissinermi pitsaassuseq malunnaatilimmik amigaataasoq:

- Pisortanit ikorsiissutit
- Siusinaartumik pensionisiat
- Meeqqanut- aamma angajoqqaarsianut suliassaqaqfik
- Suliffissaqartitsinermik suliassaqaqfik

Taamaattumik siusinnerusukkut kukkunersiusutut oqaaseqaativut aalajangiusimavagut.

3.2.12.1. Pissutsit nalinginnaasut – allattuisussaatitaanermik malittarisassanik eqquutsitsineq amigaataasoq

Allattuisussaatitaanermik malittarisassat Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 9, § 6, 13. juni 1994-imeersumi allassimapput.

Allattuisussaatitaanerup nassataraa suliani aalajangiussinernik imaqartuni allattuisoqartassasoq, oqaatsitigut imaluunniit allatut suliamut tunngavissanik piviusunik paasissutissanik pissarsisoqarsi-matillugu imaluunniit avataanit suliamut tunngasumik naliliisoqarsimatillugu, suliamik aalajangiiner-nut pingaaruteqartunik. Allattuisussaatitaanermik pisussaaffimmut aamma ilaapput suliamik ingerlat-sinermut atasumik iliuuserisat pingaaruteqarsinnaasut nalunaarsorneqarnerat.

Allattuisussaatitaanermut pisussaaffik qulakkeerinneqataassaaq suliami susoqarsimaneranut tunngasumik kingorna erseqqissaasoqarsinnaaqqullugu (uppernarsaasinnaanermut tunngas-suteqartut), aamma taamaattumik pitsaasumik nakkutilliiffigineqarsinnaavoq oqartussaaffeqartup eqqortumik iliuuseqarsimanera (nakkutilliinissamut isiginninneq).

Sulianik kukkunersiinerup ersersippaa, suliassaqaqfinni tamani journalimut allattuineq annertuumik amigaataasoq imaluunniit akuersissutit, aningaasanik akieliteqarnerit, malitseqartitsinerit allatul-luunniit innuttaasunik attaveqarnermi journalimut allattuineq amigartumik ingerlanneqartoq.

Taamaattumik uagut innersuussutigissavarput allattuisussaatitaanermut malittarisassat isumagin-ninnermik suliassaqaqfiit tamaasa akimorlugit erseqqissaatigineqartariaqarnerat.

3.2.12.2. Pisortanit ikorsiissutit

Pisortanit ikiorsissutinik kukkunersiunitsinnut atasumik pissutsit tulliuttut paasivagut:

- Aningaasanik atugassanik naatsorsueriaatsimut uppernarsaanernik amigaatit

- Iliusissatut pilersaarutinik suliaqarnermi amigaatit
- Malitseqartitsinerni amigaatit

3.2.12.3. Siusinaartumik pensionisiat

Siusinaartumik pensionisianik kukkunersiuinitssinnut atasumik pissutsit tulliuttut paasivagut:

- Aningaasanik atugassanik naatsorsueriaatsimut uppermarsaanernik amigaatit
- Siusinaartumik pensionisianut suliat nalileqqinneqarnerat amigaataasut

3.2.12.4. Suliffeqarfimmi sungiusaqqinneq aamma illersugaasumik sulisin-naaneq

Suliffeqarfimmi sungiusaqqinneq aamma illersugaasumik sulisinnaaneq pillugit kukkunersiuinitssinni pissutsit paasisavut tulliut ukuupput:

- Suliffeqarfimmi sungiusaqqinneq aamma illersugaasumik sulisinnaaneq pillugit akuersissutinik tunniussinermi uppermarsaatit amigaataasut
- Suliffeqarfimmi sungiusaqqinneq pillugu pilersaarusrorneq amigaataasoq
- Malittarinninneq amigaataasoq
- Akissarsianut tapiissutinik inissiinermut atasumik isummamik aalajangiussineq/malittarinninneq amigaataasut

3.2.12.5. Nuttarsinnaanermut tapiissutit

Nuttarsinnaanermut tapiissutinik kukkunersiuinitssinnut atasumik pissutsit tulliuttut paasivagut:

- Nuttarsinnaanermut tapiissutinik akuersissuteqarnermi uppermarsaaneq aamma journalimi al-lattukkat amigaataasut

3.2.12.6. Meeqqat pillugit suliat

Meeqqat pillugit sulianik kukkunersiuinitssinnut atasumik pissutsit tulliuttut paasivagut:

- Isumaginninnikkut misissuinerni uppermarsaaneq amigaataasoq
- Iliusissatut pilersaarutit amigaataasut
- Meeqqanik oqaloqateqarnerni uppermarsaatit amigaataasut
- Inissinneqarfimmit aninissamut / inersimasunngornermi ikaarsaariarnermut atasumik kinguqartitsinermik ingerlatsinernissamut aalajangiussineq/malittarinninneq amigaataasut
- Nakkutilliinissamut nalunaarummik atuutsitsinissamik amigaataasut, nalunaarummi allasimavoq meeqlaaq aamma neqeroorut ingerlaavartumik nakkutilliiffigineqartassasut.

3.2.12.7. Ilaqutariinnik paarsisartunik suliassaqarfik

Ilaqutariinni paarsisartuni sulianik kukkunersiuinitssinut atasumik pissutsit tulliuttut paasivagut:

Ilaqutariinnik paarsisartunik isumaqatigiissutinut uppernarsaatit aamma meeqqat ataasiakkaat paaqqutarineqarnerat pillugu isumaqatigiissutit amigaataasut taamatullu taakkuningga malitseqartitsinermik amigaatit. Taakkua saniatigut paasivarput suliani amerlanerpaani ilaqtariit paarsisartut akuersissutaannik nutarsakkanik peqanngitsoq.

Nakkutilliisussaatitaanermik nalunaarutip atuutsinneqarnerata amigaataanera.

Paarisqaqnermi akissaatersuutit kontonut kukkusunut inissinneqartarnerat. Paasivarput paarisqaqnermi akissaatersuutit ilaqtariit paarsisartut cpr.nr.-annut inissinneqartartut, meeqqap paarieqartup cpr.nr.-a atorlugu kontonut inissinneqartussaagaluit. Taassuma kinguneranik ilaqtigut paa-sissallugu ajornakusoortarpooq meeqqamut ataatsimut aningaasartuutit katinnerisa tamakkiisumik ilisimaneqarsinnaanerat.

3.2.13. 2019-2 Ingerlatsinermi aamma sanaartornermi aningaasartuutit akornanni immikkoortitsineq

2019-imi kukkunersiuisutut nalunaarutiitsinni kukkunersiuisutut oqaaseqaatinik tulliuttunik saqqumiussivugut:

Aningaasaliissutinik aqutsinermi ingerlatsinermut aningaasaliissutit aamma sanaartornermut aningaasaliissutit immikkoortinneqartarput. Taamatuttaaq Missingersuutinut inatsimmi ingerlatsinermi-aamma sanaartornermi aningaasartuutit immikkoortinneqartarput. Missingersuutinut inatsimmi aala-jangersarneqarpoq ingerlatsinermut aningaasartuutit annerpaamik isertitatut tunngaviusut 93 procentiannik inissisimassasut. Taamaaliornikkut ingerlatsinermi aamma sanaartornermi aningaasartuutit pingaaruteqassusiat qaffanneqarpoq.

Kontonut inissitsiterinermut najoqqutassaq naapertorlugu sanaartornermi aningaasartuutit 500.000 kr.-it sinnerlugit amerlassusillit pisiniarnermi pitsangorsaanermilu aningaasartuutit inissinneqas-sapput (pigisat ataasiakkaat imaluunniit nutaatut pissarsiat ataatsimoortut), ukiut pingasut sinnerlugit anguniakkamik naammassinninnermut ilapittuutaasussatut isigineqarpata. Pitsangorsaatit tassaa-pput aningaasartuutit anginerit pigisamut piusumut attuumassuteqartut (assersuutigalugu illuum-mut), pitsangorsaatit pigisap tunngaviusumik atorneqarsinnaaneratut piffissaliussamik sivitsuiner-tut, pigiinnarneqarsinnaaneranik imaluunniit atuussinnaanerata sivitsorneqarneratut isigineqarsin-naatillugit.

Taamaattumik ingerlatsivinnut tamakkiisumik pigisanut ingerlatsinermut tapiissutit ingerlatsiviit inger-latsinermut aningaasartuutaasa ataanniippuit.

Siumut akiliutinik aamma pisinissamut periarfissaqarluni/pisussaaffeqarluni illuutinik attartornermut isumaqatigiissutinut tunngasut, kommunimit naatsorsuuserinermik ingerlatsiiffigineqarnerat, taanna piffissami matumani Missingersuutinut- aamma Naatsorsuutinut Siunnersuisoqatigiit aqqtigalugit pi-arnerpaamik qulaajarneqartariaqarpoq.

Immikkoortitsineq missingersuusiornerup nalaani aallartereertarpooq, aningaasartuutit qulaani killili-ussanik naammassinnngitsut sanaartornermi aningaasartuutit aningaasaliiffigineqassallutik.

Kommunip 2019-imut sanaartornermut aningaasartuutanik kukkunersiuinitssinni paasivarput, aningaasartuutit ilaat sanaartornermut aningaasartuutit ataannut kontonut inissinneqarsimasut, qulaani killiliussatut taasanut naapertuutinngitsut.

Innersuussutigissavarput siunissami aningaasaliissutit aamma kontonut inissitsiterinert eqqortut qulakkeerneqarnissaat siunertaralugu qulakkeerininnermik ingerlatsisoqaqullugu.

2020-mi kommunip sanaartornermut aningaaasartuutaanik kukkunersiuinitssinni paasivarput, sanaartornermik suliassaqarfiup ataani aningaaasartuutit arlallit suli kontonut inissinneqartartut, qulaani kililiussatut taasanut eqquutsitsinngitsut.

Ilannngullugu erseqqissaatigissavarput immikkoortitsinerup taassuma piffissami missingersuutinik suliaqarnermi atorneqartarnissaata pingaaruteqassusia pillugu, taamaaliornikkut kingorna naatsorsuutini eqquutsitsineq nikingassutinik teknikkimut taamaallaat tunngasarsinnaaqqullugu.

Taamaattumik kukkunersiusutut oqaaseqaativut attatiinnarpavut.

4. Aningaasaqarnermik kukkunersiuineq

Aningaasaqarnermik kukkunersiornermi siunertaavoq, ukiup ingerlanerani aningaasaqarnerup ineriarornerata ukiumoortumik nalunaarummi eqqortumik takussutissinneqarneranik, aamma ukiup naatsorsuuseriffiusup naanerani aningaasaqarnerup inissisimaneranik – kommuninut naatsorsuuserinermik periusissiaq atuuttoq naapertorlugu naatsorsuuseriffiusimaneranik naliliissalluni.

Namminersorlutik Oqartussat inatsisaanni aalajangiussat aamma kukkunersiuinermik isumaqatigiisut aallaavigalugit kukkunersiuinissamik suliassap imarisai aamma annertussusissaa naliliiffigaavut.

Kukkunersiuinermik aallaavigineqarpoq suliffeqarfimmi nammineq nakkutilliinermik ingerlalluartumik aamma naatsorsuuserinermik upernassusilimmik ingerlatsisoqarneranik naatsorsuutigisaqarneq aallaavigalugit.

Tamassuma kinguneraa, nakkutilliinermik ingerlatsinerup tamakkiisup aamma suliffeqarfiup aaqqisuussaanerani sinaakkutissat aqutsinermik aamma nakkutilliinermik ingerlalluartumik tapertaanerat, aamma suliassaqafrfinni ataasiakkaani nammineq nakkutilliinerup allaaserineqarsimanera atulersineqarsimaneratalu kingunerannik, kukkunernik pingaarutilinnik aarlerinaataasinnaasunik akuerineqarsinnaasumik ikilisitsilersimanerat.

4.1. Nakkutilliineq

Nakkutilliineq Aqutsisut pingaamersiugaat	Aarlerinaatinik naliliineq	Nakkutilliineq Nakkutilliinerit tamakisut Ingerlatseriaatsini nakkutilliinerit	Paassisutissiineq attaveqatigiinnerlu	Atulersitsineq
Naatsorsuusiorner mi najoqqutassaaq Nanuara	Aarlerinaatit suussusersinerat	Qaammatikkuaat tumik naatsorsuit Suliamut aqutsisut nakkutilliinerat Peqquserluttuliorne rmik suliat	Naatsorsuusiorner mi najoqqutassaaq Naatsorsuusiorner mi ilitsersuit Suleriaatsit allaaserineqamerat (ERP-mik aaqqissuussaaq nutaaq)	Nakkutilliinermik atulersitsinermik aaqqissuussaaq

Qorsummik qalipaatillit tassaapput kukkunersiuinermi immikkut isiginiarneqartut.

4.1.1. Nakkutilliineq aamma aqutsisut pingarnersiuinerat

Kommunimi nakkutilliinermi anguniarneqartut pingarnerit Ingerlatsineq aamma aningaasanik aqut-sinermi najoqqutassiami aalajangersagaapput.

Najoqqutassiamik akuersissuteqarnikkut aqutsisunit naatsorsutigineqarpoq, suleriaatsit aamma nammineq nakkutilliinermik ingerlatsinerit akuersissutigineqareersut 2016-ip naanerani atuutsin-neqalissasut.

Najoqqutassiami aalajangersakkat suli atuutsilersinneqarsimannngillat. ERP-mik aaqqissuussineq nutaaq atorlugu nakkutilliinernik digitaliusunik nutaanik atugaqalersinnaaneq periarfissaalerpoq. Taamaattumik innersuussutigissavarput, Najoqqutassiaq nutarsarneqaqqullugu tamatumalu kingorna taassuminnga atulersitsineriaq qulakkeerneqaqqullugu.

4.1.2. Aarlerinaataasinnaasunik aqutsineq

Piffissami matumani aaqqissuussaasumik aamma ataqtigiissumik piaaraluni piaarinaatsornik-kulluunniit iliuuseqarnerit pillugit aarlerinaataasinnaasunik Ingerlatsineq aamma aningaasanik aqut-sinermi najoqqutassiami ilangussaq 8 naapertorlugu aalajangersakkat naliliiffigineqarsimannngillat.

4.1.2.1. Peqquserluttuliorerit pillugit aqutsisunik oqaloqateqarnerit

Ingerlatsineq aamma aningaasanik aqutsinermi najoqqutassiami, immikkoortoq 18 aamma ilangussaq 8-mi kommunip aarlerinaataasinnaasunik aqutsinera pillugu malittarisassaarpoq.

Kommunimili aarlerinaataasinnaasunik aqutsineq pillugu politikki suli atuutsinneqalinngilaq.

Kukkunersiuinermik pilersaarusrusiornermut atatillugu peqquserluttuliorqarsinnaanera pillugu aqutsi-unik apersuivugut.

Ilanngullugu aqutsisut ilisimatitsissutigaat, peqquserluttoqarsimaneranik ilisimasaqaratik imaluunniit peqqusertoqarsimasinnaanera pillugu misissuinernik ingerlatsisoqarneranik kukkunersiusumut ilisimatitsissutigineqareersimasut saniatigut ilisimasaqaratik.

Erseqqissaatigissavarput, kukkunersiuinermik ingerlatsinitsinni ukiumoortumik nalunaarummi peqquserluttoqarsimanerata kinguneranik kukkunernik paasisaqannginnatta, kisianni tamanna peqquserluttoqarsimasinnaaneranut uppermarsaataavinnigimmat.

Innersuussutigaarput, aqutsisut aaqqissuussaasumik aamma ataqtigiissumik peqquserluttoqarsinaneranut aarlerinaatinik paasiniaassutissatut suliniummik ingerlatseqquullugit, ilanngullugit taakkua pissutigalugit naatsorsuutini malunnaatilimmik kukkusoqarsinnaaneranut aarlerinaatinullu tunngasumik.

Maluginiarparput, kommunimi oqaatilliisinnaanermik (whistle-blower) aaqqissuussineq atorneqaler-simasoq, peqquserluttoqarneranik ilisimanninnermi imaluunniit pasitsaassinermi saaffiginnissinnaaneq sulisunut ajornarunnaarsillugu.

Aningaasaqarnermut Pilersarusiornermullu immikkoortortaq naapertorlugu aaqqissuussineq taamaattoq 2020-mi atorneqarsimannilaq. Eqqarsaatigineqartariaqarpoq, aaqqissuussineq taanna pillugu qaammarsaanermik ingerlatsisoqarsinnaanera, atorneqartannginnera ilisimasaqannginnermit tunngaveqarsinnaammat.

Taamakkluartoq uagut suli nalilerparput, aaqqissuussaanerusumik ataqtigiissumillu suliassaqarfipi iluarsartuunneqarnissaanut pisariaqartitsisoqartoq, kommunip angissusianut katitigaaneranullu naapertuutumik.

Paassisutissiinermik aaqqissuussami sulisut allat pillugit suliat, taakkunani kommunimi ileqqoreqquasaunik unioqqutitsinerit soraarsitsinernik kinguneqartut, ilanngunneqartariaqarluartut isumaqarpugut.

4.1.3. Nakkutilliinermik suliat aamma aqutsisut nakkutilliinerat

Nakkutilliinernik pingaaruteqartunik pilersitsisoqarsimavoq soorlu suleriaatsini ataasiakkaani nakkutilliinernik ingerlatsisoqartartoq.

Erseqqissaatigissinnaavarpus aningaasaqarnermik aqutsineq tunngaviousoq ukiunut kingullunerusunut naleqjulluni 2020-mi kingumut naammaginartumik ingerlaqqileroq.

4.1.3.1. Piffissakuutaartumik naatsorsuutit aamma missingersuutinik malit-seqartitsinerup pitsaassusianik qulakteerinninneq

Missingersuutinut akisussaasut qaamatikkutaartumik missingersuutinik malitseqartitsisarnerat nakkutilliineruvoq pingaaruteqarluinnartoq – naatsorsuutit eqqortuunnerannut aamma aningaasaqarnerup ingerlaavartumik aqunneqarnera eqqarsaatigalugit.

Aningaasaqarnermik malitseqartitsisarnerit kvartalikkaartut ingerlanneqartarnerat pingarnertut nakkutilliiffigaarput, taanna communalbestyrelsemut saqqummiinneqartarpoq aamma ilassutitut aningaasaliissutaasinnaasunut tunngavigineqartarpoq. Uagut naliliivugut, taassuminnga ingerlatsinermi pitsaasutsimik qulakteerinninneq aamma aaqqissuussaaneq tunngavigineqartartut.

Taamaattumik uagut naliliivugut, aningaasaqarnermik nalunaarutiginninnerit ingerlaavartut naammaginartumik pitsaassuseqartut, tassunga ilanngullugit kvartalikkaartumik malitseqartitsinerit.

Innersuussutigissavarput uppermarsaaneq aamma qaamatikkutaartumik naatsorsuutinik saqqummiussinermi ingerlatseraatsit suli pitsangorsarneqarneroqqullugit, pissutsit taakkua malunnaatilittut isigineqassanngikkaluartut.

Siusinnerusukkut kukkunersiusutut oqaaseqaativut isumannaarneqarsimasutut isigaarpuit.

4.1.4. Paasissutissiineq attaveqaqatigiinnerlu, suleriaatsit allas-simasuutigineqarnerat

Nakkutilliinermik ingerlatsineq pitsaasoq, suleriaatsit pitsaasut aamma nammieq nakkutilliineq illersorneqarsinnaasoq allaffisornermic pitsaasumik ingerlatsinermi tunngaviupput – saniatigut kukkunernut aamma paasissutissatut tunngavinni amigaatinut illersuutissaapput pitsaanerpaat, taakkua ingerlaavartumik qullersaqarfiup aamma politikkerit aalajangiussaannut tunngaviliisusarput – taamatullu ukiumoortumik nalunaarummik eqqortumik saqqummiussinermi atugassaallutik.

Saniatigut pingaaruteqarluinnarpoq aaqqissuussatut Kommuneqarfik Sermersuutut angitigisumi, suleriaatsit aamma nammieq nakkutilliinermi periutsit allassimasuutigineqarnisaat – taakkuninnga kikkunnut susassaqartunut tamanut attaveqaqatigiinnermi tapertatut aamma aqtsisut sulisullu akornanni taarsiisoqartillugu ilisimasanik annasaqartarneq millisarumallugu.

"Ingerlatsinermi aningaaasanillu aqtsinermi najoqqtassiaq" 2014-mi suliarineqarpoq akuersissutigineqarlunilu.

Najoqqtassiami najoqqtassat allaaserineqartut amerlaqisut suli atulersinneqarnikuunngillat, taakkununnga ilangullugu ERP-imik aaqqissuussamik nutaamut innersuussutit naatsorsuutigineqartutut.

Uagut naliliivugut Najoqqtassiaq aaqqissuussaq nutaamut annertuumik nutarsarneqarnermic pisariaqartitsisoq aamma ingerlatseriaatsit tassunga atuuttut eqqarsaatigalugit.

Suliassaqarfimmi suliniutit suli uppernarsaanermut, piginnaanngorsaaqqinnermut, attaveqaqatiginermut aamma malitseqartitsinermut tunngassuteqarput.

Kommunimi suleriaatsit allaaserineqarnerannik amigaatit pillugit kukkunersiusutut oqaaseqaammik saqqummiussivugut.

4.1.5. Atuutsitsineq

Aningaasaqarnermic aqtsinerup pitsaassusianik patajaatsuuneranillu pisariaqartunik ukkassineq 2020-mi suli kommunimit ingerlanneqarpoq. Pingaartumik 2020-mi ukiup affaani kingullermi pitsaassutsimik qulakteerinninneq pillugu ingerlatseriaasissanik aalajangersaaneq pingaartinneqarpoq, taakkununnga ilangullugit naleqqatigiissitsinerit, akuersissutit il.il. suliarineqartarnissaannut atuutsitsineq.

Taamaattoq suli ukiumik naammassinninnermut atasumik nakkutilliinernik amerlasuunik ingerlatsoqartarpoq, kissaatigineqarsinnaalluni taakkua akulikinnerusumik ingerlanneqartarsinnaanerat, kukkuniusinnaasut imaluunniit amigaataasinnaasut siusinnerusukkut paasine-qartarsinnaaqqullugit.

4.1.6. Nakkutilliinermik suliassaqarfik eqikkarlugu

2020-mi kommunimi ineriartorneq pitsaasumik suli ingerlavooq, 2018-imik ERP-mik nutaamik atuutsitsilernerup nassataanik unammilligassaqarnerup kingorna siuariaatinik annertuuunik pisoqarpoq.

Piffissakuutaartumik naatsorsuutinik naammaginartumik pitsaassusilinnik saqqummiussisoqartarpoq, aamma politikkikkut aalajangiussanut missingersuutinullu aningaasaqarnikkut tunngavissat patajaatsumik isumatusaartumillu tunngaveqarput.

Piaaraluni piaarinaatsoornikkulluunniit kukkunernut aamma ingerlatsivimmi amigaatinut illersuutissat pitsaanerpaat tassaapput nakkutilliinermik suliassaqarfimmik pitsaasumik ilusilersuineq atuut-

sitsinerlu. Innersuussutigissavarput kommunimit siunissami pingaartinneqaqqullugu nakkutilliinerit ingerlanneqartut akulikissusiat, taamaaliornikkut kukkunerit imaluunniit amigaatit pilertornerusumik paasineqartaqqullugit. Aammattaaq kommunimut innersuussutigissavarput nakkutilliinerit ingerlanneqartut pillugit uppernarsaanermik pitsangorsaasoqaqqullugu.

Taamaattoq nakkutilliinerik suliassaqarfik katillugu suli ima pitsaassuseqalersimannilaq, uagut kukkunersiuinerput kommunip nammineq nakkutilliineranik misissorneqarnerannik tunngaveqarsinnaalluni (pingaarnertut nakkutilliinerit ilaat minillugit), aamma taamaattumik kukkunersiuineq ingerlanneqarpooq nuussinernik ataasiakkaanik amerlasoorpassuarnik misissuinikkut.

4.2. IT-mik nakkutilliinerit nalinginnaasut misis-suiffigineqarnerat

IT-mik nakkutilliinerit nalinginnaasut tassaapput nakkutilliinerit aqutsisunit pilersinneqarsimasut, kommunimi it-mik atuinermi pingaarutilinni aamma taakkununnga attuumassuseqartuni, it-mik atuinermi nakkutilliuarnermik peqarniarluni, tassungalu ilanngullugu it-mik tunngaveqarluni suleriaatsit atorlugit paasissutissanik passussineq uppernassusilik isumannaatsorlu pigisinnaajumallugit.

Qorsummik qalipaatillit tassaapput kukkunersiuinermi immikkut isiginiarneqartut.

Kukkunersiuinermut atasumik kommunip it-mik atuineranut ilisimasavut nutarsarsimavagut, it-mik nakkutilliinerik suliassaqarfik nalinginnaasoq nalilersinnaajumallugu aamma ukumoortumik naatsorsuutini kukkunernik malunnaatilinnik aarlerinartuusinnaasunik naliliiumalluta.

Taamaattumik it-mik nakkutilliissutit toqqakkat nalinginnaasut ilusilersugaanerat atuutsinneqarne-rallu misissorparput.

Aqqissuussat pingarnerit tassaapput:

- Axapta/Prisme (aninkaasaqarnermik naatsorsuuserineq)
- MR-løn (akissarsialerineq)

Kommuneqarfik Sermersuup it-mik nakkutilliissutaanik toqqakkanik kukkunersiuinerput tunuliaqu-taralugu, suliassaqarfiit tulliuttut pitsangorsaavigineqarsinnaasut paasivagut:

- Innersuussutigaarput, atuisunik atorunnaarsitsineq atorfimmit soraarnermut atasumik piffissaatil-lugu ingerlanneqartassasoq
- Innersuussutigaarput, aqqissuussanut aamma suliaqarfinnut naapertuuttunut atuisunut pisin-naatitsissutit tunniussat piffissakkutaartumik nalilersoqqinnerannik ingerlatsisoqartaqqullugu
- Aamma innersuussutigaarput atuuffiit/pisinnaatitsissutit akuleriit sorliit pisinnaatiaaffinnik immik-koortitsisinnanermik ajornartorsiutinik nassataqarinnaasut aamma taamaattumik taakkuninnga tunineqartariaqanngitsut nalunaarsorneqarnerannik suliaqartoqaqqullugu
- AX-imi aamma MR Akissarsiani malitseqartitsinermik aamma allannguutinik suliaqarnermi pisortagoortumik periusissanik suliaqartoqartariaqarpoq atuutsitsisoqarluniilu, taamaaliornikkut Sermersooq Change Management (allannguernik aqutsinermik) ingerlatseriaammut peqataasin-naaqquullugu. Maluginiarparput ERP-mik allannguinerit ERP-mik allatseqarfik aqqutigalugu ingerlanneqartarnerat
- AX-imi suliassat pilersaarutaasut tamarmik mappimut ilivitsumut iliorarneqartalertariaqarput, taamaaliornikkut suliassanik taakkunanna aarerinaammik naliliisoqarnera aallaavigalugu isisersinnaasut amerlassusiat aamma kingorna nakkutilliinissap annertussusissaa aalajangersin-naaqquullugu.
- Innersuussutigaarput Namminersorlutik Oqartussani, taassuma ataani avataani sullissinermik pisiniartarfut Comby aamma Fujitsu aalajangersimasumik isumaqatigiissuteqarfingineqaqqullugit, suliassaqarfiit avammut suliakkiussat pillugit kukkunersiuisumit upernarsarneqarsin-naaqquullugit.

Innersuussut aamma Namminersorlutik Oqartussani Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermullu aqutsisoqarfimmut aamma atuuppoq, taassuminnga akissarsialerinermik aaqqissuussaq ingerlanneqarpoq kiisalu pisortat ataatsimoortumik IT-mik ingerlatsiviat, ERP-imik aaqqissuussaq eqqarsaatigalugu suliassanik assiginngitsunik ingerlatsisoq.

Suliassaqarfik pillugukukkunersiusutut oqaaseqaaterput aalajangiusimavarput.

4.3. Ukiemoortumik nalunaarut – inatsisitigut pi- umasaqaatit

4.3.1. Iluseq aamma imarisai

Kommunit ukiumoortumik naatsorsuutinik saqqummiussesarnerannut piumasaqaatit Kommunit aamma Namminersorlutik Oqartussat missingersuataat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 16, 28. november 2016-imeersumi aamma kommunit missingersuusiortarnerat, tigoriaannaateqarnerat, naatsorsuutaat, kukkunersiorneqartarnerat kiisalu karseqarnerat naatsorsuuserisarnerallu pillugit malerauaqqusani allassimapput.

Naatsorsuutit inissitsiterneqartarnissaannut imarisaannullu piumasaqaatit ikittunnguupput taakkualu eqquutsinneqartarnerat misissuiffigaavut.

Aningaasaqarnermut aamma Nunamut Namminermut Naalakkersuisoq naatsorsuuserineq pillugu nalunaarummik nutaamik suliaqarpooq, tassunakkut aalajangersarneqassaaq skemanut soorluttaaq aqtsisut nalunaaruteqartarnerannut piumasaqaatit erseqqissakkat.

Kommuneqarfik Sermersooq 2018 aamma 2019-imi naatsorsuutini naatsorsuuserineq pillugu nalunaarummi piumasaqaatit naatsorsuutigineqarsinnaasut malillugit suliaqarpooq. Taakkua 2020-mi allangortinneqarput, taamaalilluni aqtsisut nalunaarutiginninnerat suliassaqarfinnik politikkimut tunngasunik malittarinnikkunnaarluni, paarlattuani kommunimi aaqqissuussaanermik agguitaarinermk malittarinnilerpoq.

Taamatuttaaq naatsorsuutini suliassaqarfinni ataasiakkaani inissitsikkat arlallit nalunaarummi naatsorsuutigineqarsinnaasunit allaanerusunik nassuaasersorneqarput.

4.3.2. Piffissalersuineq

Nalunaarummi takuneqarsinnaavoq, atukkanik aamma isertitanik naatsorsuutinut nalunaarsuineq, taakkua ilisimaneqartillugit ukiup naatsorsuifflip naanerata kingorna februaari qaammat ilanngullugu naatsorsuutinut ilanngunneqassasut.

Taamaattumik pingaaruteqarpoq kommunimit suli pingaaruteqartut tamakkiisumik ilisimaneqarnisaat, februarip qaammataa naatinngagu akiligassanik tigusaqarsimatinnani, kommunip naatsorsuutanut akiligassatut inissiisoqartarsinnaaqquillugu.

4.4. Ukiumoortumik naatsorsuutit – aqtsisut nalunaarutaat

Aqtsisut nalunaarutaat atuaqqissaarparput naatsorsuutini quppernerit 9-51, allassimasullu uagut kommuuni pillugu ilisimasatsinnut saniliullugit.

Siunertat kontonut assiginngitsunut inissisorneqartarneranni suli nalornisoqartarpoq, tassunga ilanngullugu missingersuutit aamma atukkat ataqatigiinneranni. Taamaattoq uagut naliliivugut taamaattoqartarnera 2020-p ingerlanerani malunnaatlimmik annikillisimasoq.

4.5. Ukiumoortumik nalunaarut – naatsorsuuserinermi periuseq atorneqartoq

Naliliinerput naapertorlugu naatsorsuuserinermi periutsip atorneqartup allaaserineqarnera naammapoq.

4.6. Ukiumoortumik nalunaarut – naatsorsuutit inernerisa inissitsiternerat

4.6.1. Akileraarutit, 1.535 mio.kr.

Inuit namminneq akileraarutissaat, ingerlatseqatigiiffit akileraarutaat aamma iluanaarutinit akileraarutit Akileraartarnermut Aqtsisoqarfimmit nalunaarsukkanut tigusimasanut nallersuunneqarput.

Inuit namminneq akileraarutissaat, ukiut siuliinut tunngasumik 40,7 mio.kr.-inik aaqqinnejqarput. Naatsorsuuserinermi periutsit atuuttut naapertorlugin taakkua ukioq taanna kommunimut akiliutigineqarfiat naatsorsuutinut ilanngunneqassapput.

4.6.2. Nalimmassaaneq aamma tapiissutit, 498 mio.kr.

Nalimmassaait aamma tapiissutit Aningaasaqarnermut inatsisit aamma Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmit nalunaarsukkanut tigusimasanut nallersunneqarput.

Ataatsimoortumik tapiissutit 482 mio.kr.-iupput. Ataatsimoortumik tapiissutit ilaat ataasiakkaat aalajangersimasunut atugassaapput (assersuutigalugu kuuffissuarnik iluarsaassineq). Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfip allamut atatillugu erseqqissaatigaa naatsorsuutigineqartoq, aningaasaliissutit siunertanut tunniunneqartunut atorneqartassasut.

4.6.3. Akigititanik akileeqqusissutit, 52 mio.kr.

Atuisut akiliutissaannut akileeqqusissutit il.il. ingerlatsivinni assigiinngitsunit misissugassanik tigusisarluta nakkutilliiffigaavut, taamatuttaaq misissugassanik tigusisarluta akileeqqusissutit aamma akigititanik inissiinerit nakkutilliiffigalugit.

Kommunip Ingerlatsinermut aamma aningaasanik aqtsinermi najoqqutassiaani erseroq, atuisut akiliutissaannik aamma isertitanik allanik akileeqqusissutinik suliaqarnermi suleriaatsit allaaserineqassasut.

Suli tamanna pisimanngilaq.

Tassunga kukkunersiusutut oqaaseqaaterput attatiinnarpapput.

4.6.4. Nioqqutissanik kiffartuussinernillu tunisinermi isertitat 28 mio.kr.

Nioqqutissanik kiffartuussinernilu tunisinermi isertitat sammisanit assigiinngitsorpassuarneerput, taakkununnga ilanngullugu naluttarfimmut aamma katersugaasivimmuit isernermi isertitat, inuit nammineq nivanneqarnerannit isertitat, inunnut namminernut asfaltlersuineq, nunagissaanermit isertitat aamma attartortitsinermi isertitat il.il.

Isertitat taakkua ataanni uppernarsaataat ilanngullugit misissugassanik tigusisarluta nakkutilliiffigaavut.

Ingerlatsineq aamma aningaasaqarnermik aqtsinermi najoqqutassaq naapertorlugu, atuisut akiiliutaannik isertitanillu allanik akileeqqusissutinik suliaqarnermi najoqqutassat suliarineqassapput.

Suli tamanna pisimanngilaq.

Taamaattumik tessunga kukkunersiusutut oqaaseqaaterput attatiinnarpapput.

4.6.5. Isertitat allat 14 mio.kr.

Isertitat allat amerlanerpaartaat nunaminertanik tunisinemeersuupput.

Ingerlatsineq aamma aningaasaqarnermik aqtsinermi najoqqutassiaq naapertorlugu, atuisut akiiliutaannik isertitanillu allanik akileeqqusissutinik suliaqarnermi najoqqutassat suliarineqassapput.

Suli tamanna pisimanngilaq.

Taamaattumik tessunga kukkunersiusutut oqaaseqaaterput attatiinnarpapput.

4.6.6. Nalikilliliinerit 22 mio.kr.

Nalikilliliinerit tassaapput kommunip innuttaasunit aamma ingerlatsivinnit pisaasa nalikillineqarnerat.

Nalikilliliineq aatsaat pisarpoq pissaq annaaneqavissutut isigigaanni – pissap pisoqalivallaarnera, toqusoqarnera imaluunniit akiliisinsinnaajunnaartoqarnera pissutigalugu annaaneqarpat.

Nalikilliliinerit Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmi Akiliisitsiniaanermik immikkoortortamit nalunaarfigineqarneq tunngavigalugu.

Taamaattoq Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmi Akiliisitsiniaanermik immikkoortortaq oqaloqatigineqarpoq pissat nalunaarsorneqarnerat kommunip Akiliisitsiniaanermik immikkoortortamut nassiu-nikuusai pillugit aamma pissat Akiliisitsiniaanermik immikkoortortamit akilerneqaqqullugit suliarisai pillugit.

Suliaq taanna suli naammassineqavissimannngilaq.

Taamaattumik tassunga kukkunersiusutut oqaaseqaaterput attatiinnarpaput.

4.6.7. Inatsisit naapertorlugit atuisunut tapiissutit aamma Namminersorlutik Oqartussanit utertitat – ilanngaaseereer-luni 129 mio.kr.

Inunnut nuussinerit tassaapput isumaginninnermut inatsisit naapertorlugit inunnut tapiissutit arlalip-passuit.

Misissugassanik tigusisarluta kommunip tapiissutit tunniussai taakkualu piffissalorsorneqarnerat inatsisitigullu tunngavissaat nakkutiliffigaavut.

Soorlu inatsisit atuutsinneqarnerannik kukkunersiuinermut immikkoortumi takuneqarsinnaasoq kukkunersiuinermi paasivarput, aningaasartuutinik tunniussinerni tunngavissaq akuttunngitsumik amigartumik uppermassuseqartartoq.

Taassuma saniatigut – inunnik isumaginninnermkukkunersiuinermut immikkoortumi takuneqarsinnaasoq kukkunersiuinermi paasivarput, aningaasartuutinik tunniussinerni tunngavissaq akuttunngitsumik amigartumik uppermassuseqartartoq.

Taamaattumik erseqqissarneqassaaq, isumaginninnermut inatsisit naapertorlugit akiligassanik akiliisoqartassaaq sullissineq pisariaqartoq, aalajangiineq aamma taamaattumik akiligassamik akili-inissamat inatsisit atuuttut malillugit.

Tapiissutit amerlanerpaat taakkua akissarsialerinermi aaqqissuussaq atorlugu akilerneqartarpuit aamma nakkutilivigineqarpoq, akissarsialerinernik aaqqissuussamit ingerlanneqarneranni piffissalersuinerup eqqortup atorneqarnera.

4.6.7.1. Utertitsinerit

Isumaginninnermik- aamma suliffissaqartitsinermik suliassaqarfimmi tapiissutit amerlanerpaartaat Namminersorlutik Oqartussanit utertinnejarsinnaasarpuit.

Nakkutiliffigineqarpoq inatsisit naapertorlugit tapiissutinik utertitsinissamat procentiliussaq naapertorlugu procentinngorlugu utertitsinneqartut naapertuunnersut.

4.6.8. Suliamik ingerlatsinissamat toqqaannartumik aningaasar-tuutit 65 mio.kr.

Suliamik ingerlatsinissamat toqqaannartumik aningaasartuutit tassaapput kommunip nammineq suliassanik innuttaasunut tunngassuteqartunik ingerlatsinerani aningaasartuutit, taakkunani aningaasartuutit suliassaqarfimmi suliap qanoq issusia naapertorlugu nikerartorujussuupput.

Suliassaqarfimmi misissugassanik tigusisarluni nakkutilliineq ingerlanneqarpoq, allamik oqaasertali-inani taamaallaat nalunaarsuinermi sinaakkutissamik nutaamik aamma kontonut kukkusunut iniss-sikkat amerlanerinik ilisimaarinninnej paasinninnerlu aallaavigalugit.

4.6.9. Avataani pisiniartarfinnut akigititanik akiliutit 322 mio.kr.

Avataani pisiniartarfinnut akigititanik akiliutit tassaapput, suliassaqarfik innuttaasumut toqqaannartumut sullissinermik tamakkisumik imalik avataanit pisiniartarfimmut tunniunneqarsimasoq, tassunga ilanggullugit ulloq unnuarlu angerlarsimaffittut neqeroorutinut akigititanik akiliutit aamma ingerlatsineq tamakkiisoq pillugu kiffartuussinissamik isumaqtigiissutit, assersuutigalugu Nuup Bussii A/S-imik isumaqtigiissut tamakkiisoq.

Isumaqtigiissutaasimappat suliassap ilaannaannut sullissisoqassasoq (soorlu IT-mik ingerlatsineq, illuutinik ingerlatsineq assigisaalluunnit), aningaasartuutit IT-mut aningaasartuutit imaluunniit illuutinut aningaasartuutit ataanni inissisimassapput.

Akiliutit toqqaannartumik illuatungaantti tunniussinermik kinguneqanngitsut, taakkua nalinginnaasumik tassaassapput tapiissutit, aamma naatsorsuutini taakkua ataannut inissinneqassapput.

Akigititat eqqarsaatigalugit nalunaarsuinernik suliaqartoqartariaqarpoq taakkunannga takuneqarsin-naalluni aningaasartuutit erseqqissaassutaat isumaqtigiissutit ataasiakkaarlugit qaammatinut aggu-ataarneqernerat, nakkutigineqarsinnaaqqullugu akiligassat tamarmik tiguneqarsimanerat aamma ukiumi naatsorsuuseriffiusumi eqqortumi nalunaarsorneqarsimanerat.

Nalunaarsukkat taamaattut suliarineqarsimanngillat, aamma taamaattumik qulequtaat tunngavigalugit eqqortumik piffisalersugaasimanerat misissorneqarput. Tassunga ilanggullugu suliassaqarfimmi misissugassanik tigusisarluni nakkutilliisoqarpoq, allamik oqaasertaliigani nalinginnaasumik oqaaseqaataasartoq kisiat atorlugu, tassa nalunaarsuinermi sinaakkutissamik nutaamik aamma kontonut kukkusunut inissiisarnerit amerlassusiannik ilisimasaqarneq aamma paasinninnej.

4.6.10. Ingerlatsivinnut aamma peqatigiiffinnut tapiissutit 91 mio.kr.

Naatsorsuutini inissitsikkat tassaapput Sermersooq Inuussutissarsiornermut Siunnersuisooqatigiinnut tapiissutit, Nuuk Internationale Friskole, Nuummi Sisorarfiit, Katuaq, timersoqatigiiffit il.il. tapiissutit. Suliassaqarfimmut misissugassanik tigusisarluni nakkutilliisoqarpoq oqaaseqaateqarfiungitsunik.

4.6.11. Akissarsiat aamma sulisoqarnermut aningaasartuutit, 964 mio.kr.

Kukkunersiuinermi suleriaatsit aaqqissuussat aamma nammineq nakkutilliinerit nalilorsorneqarput.

Taakkua saniatigut nakkutilliifigaarput, akissarsianik aamma inissitsikkat akissarsianut tunngas-suteqartut eqqortumik piffisalersugaanerat kommunimi naatsorsuuserinermik periuseq atorneqartoq naapertorlugu.

Tassannga naliliinermi akissarsialerinermeri aaqqissuussaq naapertorlugu akissarsiatut tunniussat (innuttaasunut isumaginninnikkut tapiissutit tunniunneqarsimasunik aamma imalik, tak. immikkoortoq 4.6.7), Sulinalimut nalunaarutigineqartut aamma aningaasaqarnermi modulimi akissarsiatut naatsorsuuserinermik ingerlatsiffigineqartut tassaapput nakkutilliinermi tunngavittut pingaarutillit.

Nakkutilliineq taanna 2020-mi ingerlaavartumik suliarineqarsimanngilaq taamaallaat ukiumoortumik naatsorsuutit naammassineqarneranni kisimi. Ilanggullugu immikkoortoq 3.2.11 innersuussuti-gaarpot, naliqissitsinermi nikingassutit 3,1 mio.kr.-isut tunngaviat paasineqarsimanngimmata, taamaattumik uagut tassunga kukkunersiusutut oqaaseqaaterput attatiinnarparput.

Siornatigumut assingusumik sulianik ataasiakkaanik kukkunersiuinermik ingerlatsivugut, taakkua Inatsisit atuutsinneqarnerannik kukkunersiuinermi immikkoortumi 5.3-mi ilaapput.

4.6.12. Ingerlatsinermi aningaasartuutit, 245 mio.kr.

Ingerlatsinermi aningaasartuutini pineqarput:

- Allaffissorneq aamma aningaasartuutit ataatsimoorussat allat
- IT aamma paassisutissat ingerlaarnerat
- Atortut aamma pequtit
- Atortut kaavittut, umiartortut aamma timmisut
- Illuutit, nunaminertat aamma aqquserngit

Aningaasartuutinut assigiinngitsunut suleriaaseq assigiippoq, kisianni kommunimut tamakkiisumut aamma siunertanut immikkoortunullu ataasiakkaanut aningaasaqarnerup aaqqissuussaaneranik naliliinermi immikkoortiterineq pingaaruteqaaq.

Aningaasartuutit kukkunersorneqarput nuussinerit ilanggussartaat misissugassanik tigusiffigisarlugit. Paasivarput inissitsitikkanik allanut inisseeqqittarnermik suliaqangaatsiartoqartoq kommunimi aningaasartuutit aamma siunertat/immikkoortortat iluanni, pingartumik ukiumik naammassinninnermut atasumik. Kukkunersiuineq ingerlanneqartoq matuma saniatigut allamik oqaaseqaatissaqaanngilad.

4.6.13. Sanaartornermi aningaasartuutit aamma isertitat 260 mio.kr.

Kukkunersiuinermi ilangunneqarpoq suleriaatsit aaqqissuussat aamma nammineq nakkutilliinerit nalilerneqarnerat.

Suliassaqarfik pillugu annertusisamik misissugassanik tigusisarluni nakkutilliisoqarpoq. Immikkoortoq 3.2.13 innersuussutigaarput tassaniipput, sanaartornermi aningaasartuutit paarlattuannillu ingerlatsinermi aningaasartuutit kontonut inisitsiterneqartarnerat pillugu kukkunersiuisutut oqaaseqaativut.

Misissugassanik tigusisarluni kukkunersiuinermut atasumik paasivarput, 2020-mi aningaasartuutit amerlasuunik aningaasartallit aamma utertisinernit isertitat naatsorsuutinut ilangunneqarsimasut, ukiut siuliini naatsorsuuserinermut ilangunneqartussaagaluartut. Ilanggaaseereerluni aningaasat 4. mio.kr.-it missaanniittut pineqartut tassaasut ukumi sanaartornermi aningaasartuutinik qaffasippalaamik naliliisimaneq, taakkua ukiut siuliini naatsorsuutinut ilangunneqartussaagaluarput.

Aningaasartuutinik misissugassanik tigusisarluta kukkunersiuinitsinna aamma ilanguppavut 2021-mut aningaasartuutinik qaffasissunik naatsorsuutinut ilangunneqartunuk misiliineq, 2020-mi sanaartornermi aningaasartuutinut tunngatillugu eqqortumik piffissalersuisoqarnera qulakkeerniarlugu.

Kommunip sanaartornermik suliaasa ilaat kommunip ingerlatsiviutaannit Nuuk City Development – NDC suliarineqartarput, aamma akiligassartaannik ingerlatsivimmit kommunimut ingerlatitsisoqaqqit-tarpoq. Ulloq 31.12.2020 NCD-mut akiliussigallarnerit naligiissinneqarneranni paasineqarpoq annertuunik nikingasoqartoq, 2020-mi sanaartorfigissaanermet akiligassiissutit 17,8m DKK-iust aatsaat 2021-mi naatsorsuutinut ilangunneqarsimanerat pissutigalugu. Tassunga tunngasumik oqaaseqaativut allat immikkoortumi 3.2.9 eqqartorneqarput, sanaartornermi akiligassaq 2020-mi naatsorsuutinut ilangunneqartussaagaluarnera pissutigalugu.

4.6.14. Aningaasaqarnermi inissitsikkat, ilanngaaseereerluni 7 mio.kr.

Kommunimi naatsorsuuserinermik ingerlatsineq naapertorlugu taakku piffissaliussanut eqqortunut inissineqarsimanaerat nakkutiliiffigaavut aamma aningaasartaat ass. aningaaserivinnit pappiarartnut naleqqatigiinnerat misissuiffigaalugit.

4.7. Ukiemoortumik nalunaarut – oqimaaqatigiis-sitsinermi inissitsikkat

4.7.1. Ingerlatsivinni piginneqatigiissutit, 1.293 mio.kr.

Aktiaatit aamma pappiaqqat nalillit tassaapput piginneqatigiissutit pissarsiarineqarneranni nalingi, kukkunersiuinermut atatillugu nakkutiliiffigineqartut.

Piginneqatigiissutit imaluunniit akileeqqaarutit 2020-mi allannguiteqanngillat.

4.7.1.1. Ingerlatseqatigiiffiinnut atassuteqarfigisanut taarsigassarsisitsineq 28 mio.kr.

Kommuneqarfik Sermersooq Siorarsorfik Nuuk City Development A/S-imut akisussaassuseqartumik aningaasanik 20 mio.kr.-inik taarsigassarsisitsivoq.

Covid-19-imut atatillugu Nuup Bussii A/S-imi kaaviiartitat appariarnerannik malunnaatilinnik eqqorneqarpoq. Taamaattumik isumaqatigiissutigineqarpoq akisussaassuseqartumik taarsigassarsianik 8 mio.kr.-inik tunineqassasoq.

Akisussaassuseqartumik taarsigassarsiaturt aningaasat tassaapput piumasaqaatinik allanik imaqanngitsut. Siorarsorfik Nuuk City Development A/S-imut taarsigassarsiissutit erniaqanngillat taarsersugassaanatillu allanik isumaqatigiissuteqartoqartinnagu. Nuup Bussii A/S-imut taarsigassarsiissutit ukiuni tallimani ernalersorneqanngillat akilersugassaanatillu, tamatuma kingorna taarser-neqassapput.

4.7.2. Innuttaasunut ingerlatsivinnullu atukkiussat, 317 mio.kr.

Naatsorsuutini inissitsikkat pingaernerit tassaapput boligstöttemut atorniarnermi (20-20-60 aamma assingusut) kommunip akiligassaanut tunngasut. Taamaattoq naatsorsuutini inissitsikkap aamma imarai akit aningaasarsiornikkullu pissutsit allanngorarnerannut tunngasumik kommunimut qularnaveeqqutit (akiitsullit aamma akiligassaqarfiit).

4.7.2.1. Boligstöttemut atukkiussat

2019-ip aamma 2020-p ingerlanerani BSU-mik atukkiussat Grønlandsbanken A/S-imi toqqorsi-masuutigineqartut naleqqatigiissinneqarnerannik ingerlatsisoqarpoq taamatullu qularnaveeqqutit allagartartaat nakkutiliiffigineqarlutik.

Tassa BSU-mik atukkiussat nalunaarsorneqarnerannut tapertaasumik naligiissitsinermik ingerlatsisoqarpoq. Tamanna tunuliaqataralugu naliliivugut BSU-mik uninngasutigineqartut sutigut tamatigut eqqortumik naatsorsorneqarsimasut.

4.7.3. Innuttaasunit aamma ingerlatsivinnit pissat 246 mio.kr.

Innuttaasunit aamma ingerlatsivinnit pissat tassaapput akigititanik akileeqqusissutit aamma innuttaasunit, ingerlatsivinnit aamma pisortat ingerlatsiviutaannit allanit aningaasat utertinneqarsinnaasut.

Inissitsikkani aamma ilaapput ingerlatsivinnit atassuteqarfiganit (Iserit NCD) pissat, kisianni naatsorsuuserinermi skemat atugassat assigiimmik atorneqartarsimanginnerat pissutigalugu kommunimit aalajangiunneqarsimavoq taakkua innuttaasunit ingerlatsivinniillu pissatut saqqummiunneqasasut.

Immikkoortoq 3.2.9 innersuussutigaarput ingerlatsivinnut atassuteqarfiganut pissaqaqatigiissutit naligiissinneqarnerannut tunngasoq, tassunga ilanngullugu suliassaqarfimmut nalorninaatit attuumassuteqartut aamma kukkunersiusutut oqaaseqaatit.

4.7.3.1. Pissat Akiliisitsiniaasarfik aqqutigalugu akileeqqusissutit nassiuneqartut

Pissanit 246.065 t.kr.-iusunit taakkua ilarparujussui Akileraartarnermut Aqutsisoqarfipu ataani Akiliisitsiniaasarfik aqqutigalugu akileeqqusissutit nassiunneqarput. Akiliisitsiniaasarfik oqaloqatigi-neqarpoq kommunip pissamisut Akiliisitsiniaasarfimmut nassiussaasa naatsorsornerannut tunngatillugu, aamma Akiliisitsiniaasarfimmit akiliisinniarneqarlutik suliarineqartunut tunngasumik. Suli tamanna tamakkisumik qulaarneqarsimangnilaqt. Taamaattoq nalornissut taanna naaperiarsin-naajumallugu kommunimit 4,3m DKK illuartinneqarput.

Taamaattoq pissanut tunngasumik tassunga tunngasoq kukkunersiusutut oqaaseqarfigaarput.

4.7.4. Namminersorlutik Oqartussanit pissat 58 mio.kr.

Inissitsikkani pissat tassaasut inuit namminneq akileraarutaat, ingerlatsiviit akileraarutaat aamma iluanaarutinit akileraarutit allallu.

Taamaattoq akileraarutit ilarparujussui inissitsikkani "pissat allat" ilanngunneqarput (251 mio.kr.-it pissanit allanit katillugit 277 mio.kr.-iusunit). Skemanik naatsorsuuserinermi atugassanik atueriaaseq suli assigiissuulersimangnilaqt, taamaattumik kommunimit toqqarneqarpoq akileraarutit akiliutaa-gallartut ilaqt il.il. pissanut allanut naatsorsuuserinermi ilanngunneqarnissaat aamma Namminersorlutik Oqartussat akornanni pissaqatigiissutituunngitsoq.

Akileraarutit Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmit nalunaarutinut kingornalu akiliutinut naligiissinneqarput.

Immikkoortumi 3.2.10.-mi kukkunersiusutut oqaaseqaaterput innersuussutigaarput Namminersorlutik Oqartussanik pisassaqaqatigilissutinut tunngasoq, tassunga ilanngullugit aikiitsut 4.7.15.-imi allaaserineqartut.

4.7.5. Kommuninit allanit pissat 0,4 mio.kr.

Inissitsikkani pineqarput nunatsinni kommuninit allanit pissat.

4.7.6. Pissat allat, 277 mio.kr.

Naatsorsuutini inissitsikkat imaraat pissat angalanermut akissarsianullu siumoorutinik kiisalu pissanut allanut tunngasut. Kukkunersiuineq allanik oqaaseqaasiornissamut pissutissiinngilaqt taamaal-laat Katuaq I/S-ip akornanni pissaqatigiisummut tunngasoq.

Soorlu immikkoortumi 4.7.4-imi inissitsikkani ulloq 31.12.2020, Namminersorlutik Oqartussanit pissat aningaasanik amerlasuunik imallit arlaqartut taaneqarput.

4.7.6.1. Pissat Katuaq I/S

Pissat allat ataanni Katuaq I/S-imit pissat 1,5 mio.kr.-it missaanniittut ilaapput. Pissat ukiut qulit sinerlugit qaangiuttoq pinngorput. Atukkussat ernialerneqarneq ajorput imaluunniit akilersorneqanngilat.

Taarsigassarsiat akilerneqassanngippata eqqarsaatigineqartariaqarpooq taarsigassarsiat I/S-imik piginneqataassutissamut aningaasaliissutit allanngortinneqaqqullugit.

4.7.7. Inissitsikkat piffissanut killilikat 17 mio.kr.

Inissitsikkat piffissanut killilikat akiligassaapput tassaasut aningaasartuutit kommunimit siumoor-tumik akilerneqarsimasut – tassa akiligassat 2021-mut tunngasut 2020-mi akilerneqarsimasut.

Nalinginnaasumik pineqartarput tjenestemandinut akissarsiassat siumoorutit kiisalu sillimmasiissutit aamma aningaasartuutit allat, taakkununnga matussusiinissaq ukiumut naatsorsuuseriffiusumut tulermut atuuttarpoq.

4.7.8. Tigoriaannaat, 48 mio.kr.

Ulloq 30.09.2020 kontot tamarmik naligiissitsinermik ingerlatsiffigineqarput, aamma nalinginnaasumik inissitsikkat naligiissinneqartussat amerlanngitsuinnaat nassaarineqarput.

Kukkunersiuinitissi paasivarput, piginnaassusiligaassutit soraarnermi tamatigut allanngortinneqarneq ajortut. Innersuussutigissavarput piginnaassusiligaasut nutarterneqartarnerannik ingerlatseriaammik suliaqartoqaqqullugu, aamma taassuma nakkutilliiffigineqartarnissaanik.

Aamma paasivarput katersugaasiviit naligiissitsinermut aamma karsiniittutimik nakkutigineqarnerannut aalajangersakkanik periuseqannngitsut. Tamanna siunissami aaqqinneqartariaqarpooq.

4.7.9. Nammineq aningaasaatit, 2.007 mio.kr.

Aningaasaatit kontoat pingaardeq siorna naatsorsuutinut naligiissitsinermik ingerlatsiffigineqarpoq.

Taassuma saniatigut aningaasat uninngasut aaqqinneqarnerannik naatsorsuuserisoqarpooq, Isert A/S-ip inissianut akileeeqqaarutissaianut tunngasunik.

Tassuunakkut ersersinneqarpoq Kommunip naatsorsuutaani inissiat naleqartutut nalunaarsorneqartannginnerat, ingerlatseqatigiiffinnili piginneqatigiissutit pigilerneranni nalingat atorlugit nalunaarsorneqartartut – uani inissianut akileeeqqaarutissat nalinginnut.

4.7.10. Illuartitat 7,5 mio.kr.

Illuartitani pingaarnertut pineqarpoq akiiliisitsiniaanermi aningaasat nalingannut tunngassuteqarnerusoq, matumani 4,3 mio.kr.-it Kommunip naatsorsuutaani nalornissummut tassunga matussutissat illuartitsisoqarput. Tassunga tunngasoq allaaserisaq immikkoortoq 3.2.8 innersuussutigaarput.

4.7.11. Aningaasaateqarfiiit aamma tapiissuteqartarfiiit pigisaat aamma akiitsui – ilanngaaseereerluni 3 mio.kr.

Aningaasaateqarfiiit aamma tapissuteqartarfiiit pigisaat aamma akiitsui tassaapput aningaasaateqarfiiit aamma tapissuteqartarfiiit Kommunip ingerlassaasa namminneq aningaasaataannut ersetuit.

Nalinginnaasumik piumasaqaataasarloq immikkoortut taakkua pillugit kommuuni naatsorsuusserinermik ingerlatsisartoq aamma aningaasaateqarfiit tapiissuteqartarfiallu siulersuisusa ukumoortumik naatsorsuutinik saqqummiussinerannut ikuuttarpooq.

4.7.12. Akiitsut sivisuumik akilersugassat, 8 mio.kr.

Akiitsut sivisuumik akilersugassat tassaapput Inissialiornermut sanaartornermullu aningaasaateqarfimmit Naluttarfiliornermut atukkat. Kontop uppernarsaatai avataaneersut naapertorlugit kontomik naligiissitsineq ingerlanneqarpoq.

4.7.13. Pisiniartarfinnut namminersortunut akiitsut 96 mio.kr.

Inissitsikkaniippuit pisiniartarfinnut akiitsut kisianni aamma ingerlatsivinnut pigisanut Iserit aamma NDC-mut akiitsut, naatsorsuuserinermi nalinginnaasumi ingerlatsivittut atassuteqarfigisatut paasineqartartut. Naatsorsuutinut nalunaarut aamma inissitsikanik immikkooterisarnermut tunngasut immikkoortumi 4.3.1-imni eqqartorneqarnerat innersuussutigaarput.

Immikkoortoq 3.2.9-mi pissaqaqtigiiissutit taakkua pillugit naligiissitsinermi nalorninaatit eqqartorneqarnerat innersuussutigaarput.

Pisiniartarfinnut akiitsunik naligiissitsineq 2020-p ingerlanerani killilimmik ingerlanneqarsimavoq. Avataani akiitoqarfigisanut toqqakkanut akiitsut naligiissinneqarnerannik ingerlatsisoqarnissaanik qinnuteqarsimavugut ulloq 31.12.2020 avataanut uppernarsaatitut atugassamik.

Paasivarput naligiissitsinermi akuttunngitsumik inissitsikkani aningaasarpassuarnik nalilinni immikkut isiginiagassaqartartoq, naliliiffigineqarneq ajortunik. Kukkunersiusutut iliuuseqaaqqinnitsigut naammattumik uppernarsaatissarsivugut, akiligassat eqqortumik naatsorsorneqarsimanerannut, kisianni innersuussutigissavarput akiligassaqarfigisanut naligiissitsinert akulikinnerusumik pisarnissaat suliniarfieqeqqirneqartariaqartoq kisianni taakkua pitsaassusianut tunngasut aamma.

4.7.14. Namminersorlutik Oqartussanut akiitsut, 37 mio.kr.

Namminersorlutik Oqartussanut akiitsunik naligiissitsinermik ulloq 31.12.2020 ingerlatsisoqarsimanngilaq. Suliassaqaqarfik pillugu 3.2.10-mi eqqartugarpit innersuussutigissavarput aamma suliassaqaqarfik pillugu kukkunersiusutut oqaaseqaativut.

Innersuussutigissavarput Namminersorlutik Oqartussanut pisassaqaqtigiiissutit ima aaqqissuunneqaqqullugit, ilaatigut pisassaqaqtigiiissutit ataatsimoortut naatsorsorneqarsinnaanngooqqullugit, aamma siunissami ima aaqqissuunneqaqqullugit Namminersorlutik Oqartussat suleqatigalugit naligiissitsinermik ingerlatsisoqarsinnaalerluni, taamaaliornikkut kommunip aamma Namminersorlutik Oqartussat nalunaarsugaasa akornanni ataqtigissoqarnera qulakkeerneqarsinnaaqqullugu.

4.7.15. Ingerlatsivinnut atassuteqarfigisanut akiitsut 5,5 mio.kr.

Inissitsikkaniippuit Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiutaannut namminersortitanut akiitsut, pingaarnertut Nukissiorfinnut. Inissitsikkat naligiissinneqartut taasariaqanngitsunik nikingassuteqarput.

4.7.16. Akiitsut allat 122 mio.kr.

Akiitsut allat siullertut akissarsianut tunngasunut akiligassatut inississugaapput – nalinginnaasumik inissitsikkat tassaallutik akissarsianik tunniussinermut atatillugu kommunip aningaasanik aalajangersimasunik tigumminnittussaaneranut tunngasut, taakkua kingorna Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmut, soraarnerussutiassanik katersivinnut akiliutigineqartussaapput.

A-mik akileraarutissat tigummineqartut naligiissinneqarnerannik ingerlatsisoqarpoq. Naligiissitsinermi inissitsikkat ammaannartut amerlanngillat kingorna suussusersineqartussat.

4.8. Pisinnaatitaaffiusinnaasut pisussaaffiusin-naasullu

Pisinnaatitaaffiusinnaasut pisussaaffiusinnaasullu tassaapput pissaasinnaasut imaluunniit akiliiffissatut pisussaaffiit, kisianni iliuuserisaq imaattoq pineqarluni pissamut imaluunniit akiitsumut iliuusissaq suli suliarineqarsimanani.

Taakkununnga tunngasut nalinginnaasumik attartornermut imaluunniit pisinissamik siunertaqarluni atorniarnermut isumaqatigiissutaapput, pifissami aalajangersimasumi taamaatinneqarsinnaangitsut – aamma suleqatigiinneq ulloq 31.12.2020 taamaatinneqassagaluarpat kommuni pisussaaffinnut sinneruttunut akiliuteqartussaassaaq.

Malugaarput nalunaarsukkat ukiumoortumik naatsorsuutinut ilanngunneqarsimancerat.

4.9. Ukiumoortumik nalunaarut - ilanngussat

Aningaasaliissutinut kontoni ataasiakkaani 2020-mi ukiumoortumik nalunaarummut naatsorsuutinut nassuaatinik ataasiakkaanik ilanngussisoqanngilaq.

Taakkuninnga nakkutilliinermik ingerlatsivugut oqaaseqaatinik allanik ilassutissaqanngilaq.

5. Inatsisit atuutsinneqarneran-nik kukkunersiuineq

Inatsisit atuutsinneqarnerannik kukkunersiuineq tassaavoq allaffisornermi ingerlatsinermi inatsisit malittarisassallu naapertorlugit ingerlatsisoqarneranik kukkunersiorneq – pingaartumik allaffisornermut tunngasuni. Kukkunersiuineq ukiumi tassani ataatsimi malittarisassanik ataasiakkaanik toqqaal-luni ingerlanneqarpoq, pingaaruteqartunik aamma ajunaarutaasinnaasunik nalilersuiumalluni.

5.1. Nakkutilliinermik suliassaqarfik

Nakkutiliineq Aqutsisut pingaarmersiugaat	Aarlerinaatinik naliliineq	Nakkutiliineq Nakkutilliinerit tamakiisut Ingerlatseriaatsini nakkutilliinerit	Paasissutissiineq attaveqatigiinnerlu	Atulersitsineq
Aqutsisut kalérriussaat piissusilersuutaallu inatsisit malittarisassallu il.il. naammattumik malinneqartinnagit	Aarlerinaatit suussusersinerat	Ilinniagaqarneq, inatsisinut kater- sanut ilitsersuu- tinulu piissarsi- sinnaaneq Ingerlatseriaatsini piisaassutsimik qulakkeerinninneq kingorma piisaas- sutsimik nakkutiliineq	Ilitsersuutilit	Nakkutilliinermik atulersitsinermik aaqqissuussaaq

Immikkoortut qorsummik nalunaarsukkat tassaapput kukkunersiuinermi immikkut ukkatarineqartut

5.1.1. Piginnaassutsit

Ingerlatsinermi inatsisit malittarisassallu nalinginnaasumik ilisimasaqarfinginissaasa saniatigut, aqutsisut sulisullu sulianik aalajangiussinernik suliaqartartut inatsisink malittarisassanillu annertuumik ilisimasaqartariaqarput.

Oqartussaanermik suliassaqarfinni sulianik ingerlatsinerit sulisumit suliamut ilinniarsimasumit tamatigut ingerlanneqarneq ajorput, kisianni sulisumit sivikitsumik suliassaqarfimmut tunngasumik ilinniartinneqarsimasumit – pingartumik Nuup avataani.

Taassuma qitiusoqarfimmit annermik ingerlanneqarnissaa kissaatiginarpoq, innuttaasunut ataasiak-kaanut tunngasunik aalaajangiinivinnik suliaqartunit, taamaaliornikkut sulianik ingerlatsisut piginnaasatigut amigaateqarnerisa nassatarisinnasaannik ilaaqtigortumik inatsisink maleruaqqusanillu amigartumik naammassinninnermut aarlerinaataasinnaasunut iluaqqusiissaq.

Kommunimi inatsisinut piginnaanilinnik killilimmik atorfekartitsisoqarpoq avataanit nukissat atorneqartarlutik.

Innersuussutigissavarput kommunimi namminermi inatsisinut piginnaasat qaffassarneqaqqullugit, taamaaliornikkut namminerisamik siunnersuinermik nakkutilliinermillu ingerlatsisoqarsinnaaleqqullugu.

Ilanngullugu maluginiarparput, kommunimi sulisut aqutsisullu ullumikkut sulianik ingerlatsisut malittarisassanut suliamut tunngasunik, pinngitsooratik pikkorissarnermik ingerlatsinissaat piumasaqataanngitsoq.

Uagut paasinnittaaserput naapertorlugu pingaaruteqarluunnarpoq, suliamik ingerlatsisut ingerlatsinermi inatsisink annertuumik ilisimasaqarnissaat, tassunga ilanngullugit inatsisit illorsorneqarnissaannut tunngasut soorlutaaq pisortatut suliaqarnermut periutsit aamma inatsisink tunngavisqaarneq, taamatullu pillorissaarnissamut inatsisit il.il.

Taamaattumik innersuussutigineqassaaq kommunimit eqqarsaatigineqaqqullugu, suliassaqarfimmi pinngitsoornani pikkorissartarnissat eqqunneqaqqullugu, tamanna e-learning aqqutigalugu pisin-

naavoq, taamaattut eqaatsuummata aamma sulisunik nutaanik atorfinititsinermut atatillugu ingerlanneqarsinnaammata, soorlutaaq aaqqissuussamik tapertaqarluni atulersinneqarsinnaammata, sulisut nutaat pikkorissarnermik taamaattumik ilumut ingerlatsisimanerat piumasaqaataaqqullugu.

5.1.2. Inatsisinik malittarisassanillu atuuttunik pissarsisinnaaneq, paasinninnissamut ikiorserneqarneq il.il.

Inatsisit atuuttut nunatsinni inatsisini katersani pissarsiarineqarsinnaapput nittartagaq inatsisit.gl iserfigalugu.

Taamaattoq suli piumasaqaataassaaq sulisut ataasiakkaat taakkuningga ilisimasaqarnissaat – aamma suliassaqarfimmut tunngasut inatsisit malittarisassallu nutaat malinnaaffiguarnissaat.

Taakkua saniatigut inunnik isumaginninneq pillugu naammagittaalliueteqartafimmit, Ombudsmandip oqaaseqaataanit imaluunniit nakkutilliinermik oqartussaasunit nalunaarutini inatsisit malittarisassallu pillugit paasinninnissaq ikiorserneqarsinnaavoq. Taakkua paasinninnissamut pingaaruteqarsinnaapput – taamaattumillu inatsisinik malittarisassanillu atuutsitsinermut iluaqqutaaqalutik.

Kommunimi suliassaqarfiiit ilaanni aaqqissuussinernik imaluunniit ingerlatseriaatsinik ilusilersukkanik peqanngilaq, suliamut tassunga tapertaasinnaasumik, tamassuma nassataanik suliassaqarfinni ataasiakkaani inatsisit malittarisassallu unoqqutillugit ingerlatsisoqarsinnaaneranut aarlerinaatinik qaffassaataavoq.

Taamaattoq ingerlatsivinni ataasiakkaani inatsisilerituumik atorfeqartoqarpoq ingerlatsiviup sulinernik tapertaasinnaasumik.

5.1.3. Pitsaassutsimik nakkutilliineq

Suliamik ingerlatsinerpami pitsaassutsimik qulakkeerinninneq ilaatiogoortumik ilaareerpoq, sulianik ingerlatsinerit akuttunngitsumik inummit ataatsimit amerlanernit suliarineqartarmata.

Taamaattoq suliassaqarfinnut aqutsisut nakkutilliinerannik aaqqissuussaasunik ataavartunillu pilersitsisoqarsimangilaq, taamatuttaaq Kommunimi ingerlatsinermi aningaasanillu aqutsinermi najoq-qutassiaq naapertorlugu taakkua pillugit nalunaarusianik suli suliaqartoqarsimanani.

Innersuussutigaarput, taanna piaarnerpaamik atuutsinnejalissasoq, suliamik ingerlatsinerup pitsaassianik atuutsitsilernissamut sakkussatut pitsaasutut atuutiinnarani, aammali annertuumik sulianik ingerlatsisut ataasiakkaat suliamut piginnaasaasa ineriantornerannut tapertatut qaffassaataasutut sakkussaqqimmat.

Innersuussut taanna isumaginninnermi suliassaqarfimmi suliamik ingerlatsinermut taamaallaat atuumassuteqangilaq, kisianni sulianik ingerlatsinerni suniluunniit, tassunga ilanngullugit nunaminertanik agguassisarnermi, sanaartukkanut sullissinermi aamma sulisoqarnermi suliassanut il.il. ator-neqarsinnaavoq.

5.1.4. Nakkutilliinermik suliassaqarfik – eqikkaaneq

Kommunimi nakkutilliinermik suliassaqarfik tamakkiisoq nakkutilliifigaarput, tassannga inatsisit, malittarisassat, politikkikut aalajangiussat aamma ingerlatsinermi ileqqorissaarnissaq ataatsimut tapertaapput.

Nakkutilliinermik suliaq suliassaqarfimmit suliassaqarfimmut nikerarpoq.

Nakkutilliinermik ingerlatsinerput tunuliaqtaralugu uagut naliliivugut, nakkutilliinermik suliassaqarfik aqutsisut sulisullu suliassaqarfimminnut inatsisinik atuuttunik ilisimasaqarnerannik tunngaveqarnerusoq.

Taamaakkaluartoq ingerlatsinermi pitsaassutsimik qulakkeerinninnermik ilaatigoortumik ingerlatsiso-qarpooq (suliassat ataasiakkaat aqtsisumit imaluunniit suleqammit nalilerneqarnerannik).

Aarlerinaatit, nakkutilliinerit ilusilersorneqarnerat aamma kingorna pitsaassutsimik nakkutilliinerit aaqqissuussaasumik tulleriissaakkamillu ingerlanneqarneq ajorput.

Ukiut arallit ingerlaneranni aningaasaliissutit eqquutinneqarnerannik amigaatit soorlutaaq sanaartornermi naatsorsuutnik tunniussinerni amigaatit, akissarsialeriffimmik unammilligassat, isumaginninnermi suliassaqaqfimmik aqtsisut pisortatut nakkutilliinerisa amigaataanerat immikkoortullu ar-lalippassuit pillugit kukkunersuisutut oqaaseqaatinik saqqummiussiffigisarpagut, tamarmik Ingerlatsinermi aningaasanillu aqtsinermi najoqqtassamut innersuussutigineqarsinnaasut.

Suliassaqaqfinnik kukkunersiuinerni pisortat ingerlataanni suliamik ingerlatsineq pillugu inatsisinut tunngasuni – tassunga ilanggullugit inunnik isumaginninnermut tunngasuni – inatsisinik malittarisassanillu eqquutsitsinnginnermik unammilligassanik assigiinngitsunik peqarneranut ersiutissaqarpooq.

Inummut paassisutissat pillugit inatsimmik eqquassinikkut, kommunimi inatsisitigut suliassaqaqfimmur unammilligassat annertusineqarput, soorlu kommunip illoqarfimmik sanaartornissamut pilersaarusiaata aamma inuussutissarsiornermik ineriertortitsinissamut suliniutaasa akornanni inatsisitigut killissannut unammillernarerat inatsisitigut piginnaasaqarnissamut piumasaqaatinik annertuunik nassataqartut.

Nalinginnaasumik inatsisinik malittarisassanillu eqquutsineq anguniarlugu annertuumik iliuuseqartoqartarpooq.

Taamaattoq uagut naliliivugut, suliaq taanna pitsangorsarneqarsinnaasoq inatsisitigut suliassaqaqfik eqqarsaatigalugu aarlerinaataasinnaasunik pitsaaliuiniarluni aaqqissuussilluarnerunikkut.

Innersuussutigissavarput inatsisinik, malittarisassanik aamma politikkikkut aalajangiussanik eqquutsinissaq qulakkeeqqullugu kommunip qanoq suleriaqqinnissaanut pilersaarummik suliqaqtoqaqqullugu.

5.2. Ingerlatsinermi inatsisit malittarisassallu nalinginnaasut

Ingerlatsinermi inatsisit malittarisassallu nalinginnaasut ilaatigut imaraat, kommunip aqunneqarnerannik inatsit, pisortat sulianik tamanut ammasumik ingerlatsinermut inatsit, tamanut saqqummiussisus-saatianaermetut inatsit, inummut paassisutissat pillugit inatsit aamma toqqortaaqebarnermut inatsit.

Kukkunersiuinermut atatillugu nakkutilliivigaarpot kommunip qanoq iliirluni inatsisinik taakkuningga eqquutitsinissamik qulakkeerinninnera. Taamaattoq kukkunersiuinerup ilaattut malittarisassat taakkua malinneqarnerannik misiliinissaq pisussaaffiunngilaq, taakkununnga aallaavilimmik uagut immik-kut ittunik maluginiagaqarsimatinnata.

Suliassaqaqfik Namminersorlutik Oqartussat kommunimik nakkutiginninnerata ataaniippoq Ombudsmandip suliassaata ilaatut.

5.2.1. Kommunit aqunneqarnerat pillugu inatsit

Atortunik nakkutilliinitsinni taakkununnga ilanggullugit Aningaasaqarnermut ataatsimiititami aamma Kommunalbestyrelsimi ataatsimiinnernit imaqaarniliani pissutsinik malussarniarsimangnilagut, kommunimit Kommunit aqunneqarnerat pillugu inatsimmik unoqqutitsisimaneranut – tassunga ilanggullugit ataatsimiititanik, siunnersuisoqatigiinnik aamma aaqqissuussaanermik immikkoorttanik allanik pilersinerni soorlutaaq malittarisassanik aamma inatsisitigut pisussaaffinni uppernarsaanerni allani.

5.2.2. Kommunitut pisinnaatitsissut

Qullersaqarfuiup allaffeqarfianut apeqqutigaarput, tassannga ilisimaneqarnersoq ukiup ingerlanerani Kommunalestyrelse aalajangiussaqarsimansoq kommunitut pisinnaatitsissummut innersuussi-nermik imalimmik.

Taamaattoqarsimannginnera akissuteqarfigaat, kisianni innersuussutigalugu, aalajangiussaqarto-qarsimasoq inatsisiniq tunngaviusumik innersuussassartaqanngitsunik, taamaaliornermi kommunitut pisinnaatitsissummit malittarisassaaq atorneqarsimasinnaanera ersiutissaasooq.

Innersuussutigissavarput Kommunalbestyrelsip aalajangiussaanai inatsisitut tunngavissaq tamatigut ilanngunneqartaqqullugu – tassunga ilanngullugit Kommunitut pisinnaatitsissummit atuisoqarsimattillugu tamanna erseqqissaatigineqartaqqullugu.

Kommunit Nakkutilliisoqarfiannit 2020-p qiteequnneranit misissorneqarpoq, kommunip inissianik attartorteqqtassanik attartornermik ingerlatsinera kommunitut pisinnaatitsissutip iluani ingerlanneqarsinnaanersoq.

Kommunit Nakkutilliisoqarfiat 2021-p naanerani aalajangerpoq – aamma Kommunit Nakkutilliisoqarfiat isumaqanngilaq kommunip inissianik attartorteqqtassanik attartornermik ingerlatsinera kommunitut pisinnaatitsissutip iluani ingerlatsinerusoq.

Piffissami kukkunersiuusut nalunaarutaannik matuminnga naammassinninnerup nalaani, aalajangi-ineq aamma tassunga tunngasumik iliuusissatut periarfissat suuneri pillugit, kommuni suli qanoq isummissanerluni eqqarsaatersorpoq.

Aammattaaq kommuni aasakkut 2021 aalajangerpoq, inissianik suliassaqarfimmut tunngasumik ingerlatsineq pillugu itisiliilluni kukkunersiuinermik ingerlatsisoqassasoq. Taassuma nalunaarusiari-neqarnera 2022-mi kvartalimi siullermi pissasoq naatsorsuutigineqarpoq.

5.2.2.1. Ingerlatseqatigiiffinnut tunngasunik sammisat

Kommunimit aalajangiunneqarsimavoq kommunip inissiaataanik piginnittuuneq aamma allaffisorneq kiisalu ingerlatsiviit illuutaat arlallit ingerlatsivittut tamakkiisumik imminkut pigisutut ingerlanissaat. Taakkua saniatigut kommunip bussinik ingerlatsinera ingerlatsivittut inatsisitigut immikkut inissisimasutut ingerlavooq.

Ingerlatsiviit taakkua ingerlatsivinnut inatsimmut attuumassuteqarput aamma sutigut tamatigut tassunga naapertuuttumik iliuuseqartussaallutik. Ingerlatsiviit tamarmik ingerlatsinermut inatsimmit immikkoortunik naapertuuttunik eqquutitsisussaatitaapput, tassunga ilanngullugit kommuninut pisinnaatitsissutit inatsisaannut tunngasunik.

Uagut paasinnittaaserput naapertorlugu kommunip akisussaaffigaa ingerlatseqatigiiffit taassuminnga ilitsersuunneqarnissaat, soorlu kommunimit kingorna qulakkeerneqartariaqartoq paassisutissanik naapertuuttunik pissarsinissaq, taakkua atorlugit nakkutilliinermik ingerlatsisoqarsinnaaqquillugu.

Saniatigut eqqarsaatigineqartariaqarpoq ingerlatsivinnit aningaasaqaarneq pillugu nalunaarusiortoqartarnissaanut piumasaqaateqartoqaaqqullugu – ukiup ingerlanerani aamma ukumik naammassinninnerut atasumik – kommunip aamma ingerlatsiviit tamakkiisumik pigineqartut naatsorsuutaannik ataatsimoortunik suliaqartoqartaqqullugu. Taamaaliorluni allaffisornerup soorlutaaq politikerit soorlutaaq tamat kommunip pigisaasa katinnerannik aamma aningaasaqaarnermi inissisimaneranik tamakkiisumik isiginnissinnaassagaluarput.

Siorarsiorfik Nuuk City Development A/S 2019-ip ingerlanerani I/S-imik pilersitsivoq suliassaqrarfimmik ingerlatsisoq namminersortoq peqatigalugu. Ingerlatsisumik namminersortumik suleqateqarneq aningaaasarsiornermik ingerlatsinertut pasinaateqarnerummat, tamanna pillugu inatsisitugut qisuaammik pissarsiniarsimavugut, aaqqissuussaaneq taanna aamma I/S-imik suleqateqarneq Kommunitut pisinnaatitsissut iluani akuerineqarsinnaanerannik qulaarsisussamik.

Tamanna tunuliaqtalaralugu ingerlatsivimmit eqqartuussissuserisunit qisuarlaammik pissarsiniartoqarpoq, taakkunangna inerniliunneqarluni aaqqissuussineq taanna kommuninut pisinnaatitsissut inatsisaasa iluanni ingerlanneqartoq.

Taamaattoq maajip naanerani 2021 ingerlatsivik – soqutigisallit allat peqatigalugit – aalajangerpoq suliniut taamaatiinnarumallugu. Taassuma kinguneranik ingerlatsiviup annaasai katillugit 5-10 mio.kr.-iussangatinneqarput.

Kommunip aamma ingerlatsiviit suleqatigiinnerat kukkunersiuinermut unammilligassanik nassataqarput, kommunip aamma ingerlatsiviit akornanni isumaqatigiissutit atuuttut tamakkiisumik paasiniarnissaat ajornarsimanerat pissutigalugu.

Taamatuttaaq ingerlatsivinni namminerni nuussinerit aamma pissaqaqatigiissutit naligiissinneqarnerannik suliaqartoqarsimannilaq. Taamaattoq taakkununnga tunngasunik suliniartoqarsimavoq aamma maluginiarparput, 2021-mi kingorna naligiissitsinernik suliaqartoqarsimanera.

Naligiissitsinerit taakkua aamma paasiniaanermik suliat allat kingunerannik Siorarsiorfik Nuuk City Development A/S-imit akiligassat allagartaannik arlalinnik suliaqartoqartariaqarsimavoq.

Kommuneqarfimmut pisortaaneq ingerlatseqatigiiffiup siulersuisuini siulittaasutut toqqagaavoq. Taamaaliornikkut pisiniartumut/tuniniaasumut ilusissaq nalinginnaasoq atuukkunnaarsinneqarluni. Tamatuma aamma kinguneranik ingerlatseqatigiiffiup kommunillu akornanni akiligassiisarnermi aningaaasananniarnerup eqqarsaatersuutigineqarsinnaaneranut aarlerinaateqarpoq – tassunga ilanngullugit pifssat akiligassiiffiust soorluttaaq akiligassiinermut tunngaviusut. Taamaattoqarnerata isertitat soorluttaaq aningaaasartuutit kommunip ukiumoortumik naatsorsuutaani ukumi eqqortumi aamma aningaaasat nalingannik eqqortumik ersersitsinngissinnaanerannut aarlerinaammik aamma kinguneqarpoq.

Siusinnerusukkut aamma assersuutissaqarpoq kommunimit aningaaasarpasuit nalinginik aaqqiisariaqartarsimaneq, kommunip sanaartornermi aningaaasartuutaanik pifssalersuineq eqqortoq qulakeersinnaajumallugu.

Tamanna pillugu siusinnerusukkut kukkunersiuisutut oqaaseqaammik saqqummiussisoqarpoq.

5.2.3. Inummut paasissutissat pillugit inatsisit

Ilisimavarput, suliffeqarfipassuit inummut paasissutissat pillugit inatsimmi aalajangiussanik naam-massinninnermik ajornartorsiuteqartut.

Maluginiarparput kommunimit paasissutissanik sullissinerit arlallit Datatilsynemut nalunaarutigineqarsimasut.

Aammattaaq maluginiarparput, kommunimit suliniut arlallit ingerlanneqarsimasut qulakteerniarlugu Inummut paasissutissat pillugit inatsimmi malittarisassat eqquutsinneqarnissaat, taakkununnga ilanngullugit inatsimmik malussarniartoqarnissaat pillugu qaammarsaaniutit, mailimik

isumannaatsumik atugaqarnissaq kiisalu ESDH-mik aaqqissuussami Get Organized-imut tunngasumik atuisunut killiliussanik.

Misissuinernik aalajangersimasunik ingerlatsinngilagut suliniutit taakkua naammannerannut paasiniaanernik. Taamaattumik innersuussutigiumavarput kommunimit naliliinermik immikkoortumik suliaqartoqaqqullugu, kommunip inatsimmi naammassinneranut paasiniaanermik.

5.3. Suliassanik ingerlatsinermi inatsisit malittarisassallu

Sulianik ingerlatsinerit pillugit inatsisit maleruagassallu suliamut tunngasunik inatsiserpassuarnik malitseqarput.

Kukkunersiuinermut atatillugu nakkutilliifigaarput kommunimit malinneqarnerat qanoq iliorluni qulakkeerneqartarnersoq. Taamaattoq kukkunersiuinerup ilaatuut taakkua malinneqartarnerannik misissuoqanngilaq, inatsisini pineqartuni erseqqissumik allassimasoqartinnagu imaluunniit tassannga aallaaveqartumik uagut pissutsinik immikkorluinnaq ittunik maluginigaqarsimatinnata.

Ilanngullugu suliassaqarfik taanna kommuninik nakkutiginninnerup ataani inissisimavoq Ombudsmandip suliassaata ataani.

5.3.1. Inunnik isumaginninneq pillugu inatsit

Suliassaqarfinni Namminersorlutik Oqartussanit utertitsinernik ingerlatsiffiusuni kommunip kukkuneriuisuattut nakkutilliiffigisussaavarput, inatsisit tunuliaqtaasut eqquutsinnejnarerat.

Inuit ataasiakkaat ataanni naatsorsuuserinermik ingerlatsineq Namminersorlutik Oqartussanit utertitsisoqarnissaanut piumasaqaatinut tunngaviupput – taassuma saniatigut innuttaasunut tapiissut ineriarornerannut naliliinermi tunngavittut atorneqarlutik.

Pingaarnertut isiginiartussaavarput:

- innuttaasunut ikorsiissutit inatsisit malittarisassallu atuuttut naapertorlugit tunniunneqartartut
- ikorsiissutit kontonut eqqortunut inissinnejqarsimanerat aamma
- taamaattumik aningaaasartuutinut taakkununnga utertitsisinnaanerup uppermassuseqarnera aamma eqqortumik iliorluni angerlartitsisoqarsimanera misissorneqarpooq

Suliassaqarfinni suliamik ingerlatsinerup pitsaassusiannik qulakkeerinninneq nalinginnaasoq aqutsisunit suli tamakkiisumik ingerlanneqalinngilaq.

Taamaattoq oqartussaasut aalajangiinerisa pitsaassusiannik qulakkeerinnermik ingerlatsisoqartarpooq, aamma innuttaasunut akiliutaasartut aningaaasartaannik naatsorsuinernik.

Kukkunersiuineq ingerlanneqarpooq suliat ataasiakkaat 162-it nakkutilliiffigineqarnerisigut (CPR nr.-imut ataatsimut suliat arlaqarsinnaapput).

Kukkunersiuinerup inernerma imaappoq:

Ikorsiinermik suliassaqarfik	Suliat tiguneqartut amerlassusiat	Suliat malunnaatlinnik kukkanngannigitsut	Kukkunerit amerlassusiat akiliuteqarnermi utertitsinermiluunniit annermik kinguneqanngitsut	Kukkunerit pingaarutilit amerlassusiat akiliuteqarnermi utertitsinermilluunniit pingaarutilit
Siusinaartumik pensionit	14	2	11	1
Pisortanit ikorsiissutit	50	5	45	0
Pisortanit ikorsiissutit utertillugit akliligassat	5	0	5	0

Innunut tapit	7	1	6	0
Innarluutilik	6	1	5	0
Utoqqlinersialik	4	2	2	0
Suliffissaqaannginnej	6	3	3	0
Erninermut atasumik pisartakkat	4	4	0	0
Boligsikringi	6	6	0	0
Suliffeqarfimmi sungiusarneq	14	0	4	10
Nuttarsinnaanermut ikorsiissutit	5	0	5	0
Illersugaasumik sulineq	6	0	4	2
Paarsinermi aningaasarsiat	15	4	10	1
Ulloq unnuarlu inissiinerit	16	5	8	3
Akiliutit allat	4	2	0	2
Suliat katillugit	162	35	108	19

5.3.1.1. Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut inatsit

Meeqqanut iniuusuttunullu suliassaqarfimmi unammilligassat pingaarnertut makkununnga tunngas-suteqarput:

- Nalunaarutiginninnernik isumaginninnerit (akunnerit 24-t iluanni nalunaarutiginninnernit qanoq amerlatigisut isumaginninnikkut misissuinerik ingerlatsiffigineqarnissaat pillugit aalajangiinernik ingerlatsiffigineqartarnersut kisitsisaatigineqanngillat – aamma /imaluunniit isumaginninnikkut misissuinerik ingerlatsiffigineqartussatut aalajangiussanit qanoq amerlatigisut sap.ak. 2 inger-laneranni aalajangiiffigineqartarnersut)
- Isumaginninnikkut misissuinerit (isumaginninnikkut misissuinerit naammaginannginnerat – aamma taamaattumik inissiinermik aaqqissuussinerit akuttunngitsumik pingaarnertut atorneqar-tarnerat)
- Meeqqanik oqaloqatiginninnerit (suliani amerlanerpaani meeqqanik oqaloqatiginninnerit inger-lanneqarneq ajorput)
- Akuersissutit aamma aaqqissuussat akornanni ataqtigiissut (aaqqissuussinernik aallartitsisoqar-nissaanut sullissisoq tamatigut naammattumik aalajangiisinnaasanngilaq – aamma taamaat-tumik taassuma sioqqullugu akuersissummik).
- Nakkutilliinissamut pisussaaffik (piumasasaatnik tamatigut naammassinnittoqarneq ajorpoq soorlu pinaveersaartitsilluni nakkutilliinivimmik ass. inummik nakkutilliinermik aamma ilaqtariit angajoqqaarsiaasartut ingerlatsinerat pillugu nakkutilliinernik)

Uagut paasinninnerput naapertorlugu sullissinerup pitsaassusia pitsanngoriaateqarsimavoq nalunaarutiginninnernik suliaqarnermi, isumaginninnikkut misissuinerik suliaqarnerni aamma meeqqat angerlarsimaffini inissiinernut tunngatillugu sulianik malitseqartitsinerni.

Isumaqtigiissutigineqartutut Ineriartortitsinermik pilersaarut agustimi 2017 politikkikkut akuersis-sutigineqartup ingerlanneqarnera pillugu nalunaarsuinerit 2020-mi kvartalit pingasuat tikillugu nak-kutilliiffigisarpaput.

Taanna pillugu immikkoortoq 4.2 innersuussutigineqarpoq.

5.3.1.2. Inersimasut tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsisut

Inersimasut tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsisut ikorsiissutinik pissarsisinnaapput, taakkua tassaasinnaallutik aningaasatigut pisartakkat soorlutaaq sapinngisamik namminneq pilersorsinnaassutsimik annerpaamik ingerlatsilernissamut ikorneqarneq.

Ikorsiinermi apeqquataavoq innuttaasut ataasiakkaat inuuneranni pissutsit atugaat aamma nukissaat. Inersimasut tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsisut matchgruppinik taaneqartartunut agguataar-neqartarput:

1. Matchgruppi 1 – sulilernissamut piareersimasoq (pilersuisinnaagallarnermut tunngavissaq aamma suliffissarsiornermik ikorneqartoq)
2. Matchgruppi 2 – suliniarfingineqarnissamut piareersimasoq (piginnaasanik qulaajaanermik inger-latsineq, siunnersorneqarnermik ingerlatsineq, piginnaanngorsarnermik ingerlatsineq)
3. Matchgruppi 3 – suliniarfingineqarnissamut piareersimanngitsoq

Sulianik nakkutiginninneq innersuussutinik arlalinnik inerneqarpoq, soorlutaaq sulianik nakkutilli-initiinni kukkunernik amigaatinillu naammattuusimasugut.

Nalinginnaasumik sulisinnaassutsimik naliliinerit unammillernartuupput, soorlutaaq ajornakusoortoq inuk tamakkiisumik sulisinnaassuseqanngitsup nammineq qanoq angitigisumik pilersorsinnaaneraa nalileruminaatsoq.

5.3.1.3. Inuit annertuumik innarluutillit pillugit inatsit

Inuit annertuumik innarluutillit pisinnaatitaaffeqarput iluaqusersuutinik, ikorfartortinik aamma inigismik tunineqarnissaminut, innuttaasup sapinngisamik nalinginnaasumik inuuneqarsinnaaneranut tapersersuisunik.

Suliassaqarfimmut tassunga uagut aamma tamakkiisumik taamannak isumaqarpugut, suliassaqarfik illersorneqarsinnaasumik allaffissornermik ingerlatsiffingineqartoq, kisianni sulianik nakkutilliineq innersuussutinik arlalinnik saqqummiussinissamut pissutissiivoq.

Innersuussutit iliuusissatut pilersaarutinut, ikorfartorteqarnissamut akunnernik tunniussanik malit-seqartitsinermut paarlattuanik akunnerit akuersissutigineqartartut atorneqartartut kiisalu neqeroortinik naapertuutunik pilersitsineq – tassunga ilanngullugit pillorissaasut aamma timimik sungiusaasut kiisalu inissiat innarluutillinnut naleqquuttunngassuteqarput.

5.3.1.4. Suliffissaqartitsineq (Majoriaq)

Suliffissaqartitsineq Majoriamit aaqqissuussaavoq, tassannga nammineq pilersorsinnaanermut periarfissat qulaajarneqartarput.

Sulianik nakkutilliinerup aamma suliffeqarfimmi sungiusarnissamut soorlu illersugaasumik sulisin-naanernut akuersissutinut tunngavittut allaaserisat ersersippaat, unammilligassaqartoq. Taakkua saniatigut suliffeqarfimmi sungiusarnernut atasumik akissarsianut tapiliussat qaffassisusianik inger-laavartumik naillersuisoqartarpoq.

Sulianik nakkutilliinermi pingaarnertut paasineqarpoq sulisinnaassutsimik naliliinerit sukumiisumik ingerlatsisinnaanermut piginnaasanut tunngasut aamma iliuusissatut pilersaarutinik naapertuutunik/suliffimmillu ingerlatsisinnaanernut pilersaarutinik suliaqarsinnaanerit pitsanngorsarneqarsin-naasut.

5.3.1.5. Siusinaartumik pensionisit

Innuttaasut inersimasut tamakkiisumik imminnut pilersorsinnaatinnagit, siusinaartumik pensionisia-qalersinnaapput.

Sulianik nakkutilliinerup ersersippaa sulisinnaassutsimik naliliineq unammilligassaqalersitsisartoq siusinaartumik pensionisiaqalernissamut anniksumik, akunnattumik aamma qaffasissumik pisartagaqarnissamik inissiinissaq pineqaraangat – tamanna akuttunngitsumik kinguneqartarpooq, innuttaasoq pensionisanik qaffasinnerpaanik pisartagaqartussatut akuerineqartarnera.

Suliani ataasiakkaani siusinaartumik pensionisanik akuersissuteqarnissamut tunngavilersuutit amigaataasarpuit imaluunniit amigaataqartarpuit. Suliani ataasiakkaat aamma imannak isikkoqartarput, nakorsamit paassisutissat suliamiiittut aamma siusinaartumik pensionisanik akuersinerit akornanni naapertuutinngitsoqartartoq imaluunniit upternarsaatissaqartannngitsoq.

Taakkua saniatigut sulianik nakkutilliinerup ersersipaa, inatsisitigut pisussaaffik naapertorlugu anertussusilikkatut nalileeqqinnernik ingerlatsisoqartannngitsoq.

Siornatigut siusinaartumik pensionisiaqalernissamut akuersissutinik nalileeqqinnermik malittarisassat - Namminersorlutik Oqartussanit aningaasalersorneqartut – suli pigineqarput, suliniummik tassangaa siuarsaanissaq maannamat nukissatut pigineqartut killeqernerannit killilersugaammat.

5.3.1.6. Utoqqaat

Innutaasut 66-nik (2021-mi 67-inik ukiullit) ukioqaleraangamik utoqqalinersiaqalersinnaapput. Taakkua saniatigut innutaasutut utoqqaartut angerlarsimaffimmik ikiorteqarnissamut pisinnaatitaavugut (inutut eqqiluisaarnermut, suliassanik isumaginninnermut aamma angerlarsimaffimmik peqqissaasoqarnermut) kiisalu iluaqqusersuutinik atortoqarsinnaanermut – taakkununnga ilann-gullugit najugarisamik naleqqussaanerit il.il.

Nakkutilliinitssini pingaarnertut isiginiarpagut utoqqalinersianik tunniussisarneq aamma taakkununga tapisiatut aaqqissuussat.

Taakkununnga sulianik nakkutilliinermi kukkunerit amigaatillu pingaarutillit naammattoorneqanngillat.

5.3.1.7. Isumaginnittoqarfimmi suliassaqarfinnik sulianik kukkunersiuinermit eqikkaaneq

Uagut naliliivugut nalinginnaasumik sulianik ingerlatsinerni tulliuttut pitsangorsaavigineqartari-aqtartut:

- Suliat pillugit allakkiat aamma nalunaarsuisussaaitaanermut malittarisassanik eqquutsitsineq (innutaasumik aamma suliamut soqutigisallinnik allanik attaveqartuarnerit uppernarsaanerit). Allakkiat ima pitsaassuseqassapput, sullisisup saniatigut inummit allamit erseqqissumik takuneqarsinnaalluni qanga innutaasoq aamma soqutigisalik alla oqaloqatigineqarsimanersoq, suut oqaluuserineqarnersut aamma suut isumaqtigiiussutaanersut.
- Misissuiniissamut pisussaaffeqarnermi suliaq pillugu paasissutissat (suliamik ingerlatsinerni misissuinerik naapertuutunnik ingerlatsisinnanermet suliamut piginnaaneqarneq – pingaartumik ajornartorsiutinik katitgaasunik aamma ataasiakkaanut naliliinerit. Assersutigalugu isumaginnikkut misissuinerit, sulisinnnaassutsimik naliliinerit il.il.). Misissuinerit suliamut piginnaasamik aamma peqqissaarussinermik imaattumik imaqqassapput pissutsit pingaaruteqartut tamarmik qulaajärneqarlutik, taamaaliornikkut suliami paasissutissat iliuuseqarnissanut aamma iliuusis-satut pilersaarutinik suliaqarnissamut naapertuutumik tunngaviusinnaallutik aalajangiisuuusin-naallutillu.
- Iliuusissatut pilersaarutit aallaavigalugit iliuuseqarsinnaassuseq (iliuutsit sorpiaat innutaasunut ataasiakkaanut neqeroorutaaniarpas – aamma innutaasumut suut naatsorsuutaappat). Iliuusis-satut pilersaarutit ima suliarineqassapput innutaasup suliami susoqarpiassanersoq erseqqissumik takusinnaasariaqarpaa – aamma taamaaliornikkut iliuusissatut pilersaarummi immikkoortuk-kuutaanut nammeneq tunniusseqataalluni, (suliffeqarfimmit imaluunniit avataanit suliamik inger-latsisut) ilisimaqqissaassavaat paaseqqissaarlugulu namminneq suliartik suunersoq

- Tunngavilersuutit, naliliinerit aamma aalajangiinerni inatsisinut innersuussinerit (tunngavilersuutinik allataqarsinnaassuseq, naliliinerit allaaserineqarnerat tassunga ilanngullugit aalajangiinernut inatsisinut tunngaviusunut innersuussinerit). Aalajangiinерit ima ilusilerneqarsimassapput innuttaasup aamma soqutigisaqtartut allat takusinnaasariaqarlugu sooq taamannak aalajgiisoqarsimanersoq. Taanna aamma naammagittaalliuteqartoqassagaluarpat pitsaanerpaamik aalaaviusinnaavoq.
- Malitseqartitsinerit/nalileeqqinnerit (innuttaasup inuunerani atugassarititaasut naliliiffigeqqittuarneri aamma taamaaliornikkut ikiorneqarnissamik pisariaqartitsinermik nalileeqqinnej). Nalileeqqinnerit tunngaviusumik ingerlanneqartariaqarput, innuttaasup inuunerani atugassarititaasut al-lannguiteqaraangata – siornatigullu ikorsiinerit aallartinneqartut innuttaasunut pitsaanerpaajun-naaraangata.

Sulianik kukkunersiinerup nammineq ersersippaa, suliani amerlaqisuni nakkutilliiffigineqartussatut toqqakkani kukkunernik angisuunik imaluunniit mikisunik aamma amigaatinik naammattuuisartugut. Taamaattoq suliassaqaqfinni aalajangersimanerusunik malitassaqaqtunni allani soorlu utoqqalinersiani (tunngavittut aningaasaliissut) aamma ineqarnermut tapiissutit kukkunernik naammattuuerpiarneq ajorpugut.

Paarlattuani suliassaqaqfinni aalajangersimannginnerusunik suliamik ingerlatsiffiusussani aamma ajornartorsiutini katitigaasunik imalinni suliani amerlasoorpassuarni kukkunernik naammattuuisarpugut.

Tassaasinnaapput iliuuserisani amigaatit, piffissaliussanik eqquutitsinnginnerit imaluunniit amigartumik uppernarsaaneq. Aningaasanik ikorsiinernut tunngatillugu aningaasanik tunniussinisamut naammaginartumik pissutissaqaqanngineq aamma/imaluunniit akigititanik kukkusunik atorneq.

Erseqqissaatigineqassaaq tamanna kommunini allani takusartakkatsinnut assingummat.

Aammattaaq oqaatigineqassaaq suliassaqaqfimmi aqutsisunik sulisunillu oqaloqatiginninnerup ersersippaa, sullissinerup pitsaassusiata ineriertorttuarnissaa nalinginnaasumik kissaataammat. Pitsangorsaatissatut periarfissat tikkukakkavut pitsaasumik tiguneqartarput aamma taakkua atuler-sinniarneqarnerannik ingerlaavartumik sulisoqartarpooq.

Tassunga tunngasoq siornatigut kukkunersiuisutut oqaaseqaasiorfigisarput attatiinnar-parput.

5.3.1.8. Aqutsisut suliamik nakkutilliinerat

Aqutsisut suliamik nakkutilliineranni ilaatigut siunertaavoq sullissinermi suliamut tunngasup pitsaassusianik uuttuisinnaaneq, ilaatigut suliffeqarfimmi ilinniartsiuarnermut ineriertotsiuarnermullu tapartaaneq.

Aqutsisut suliamik nakkutilliinerannut atulersitsinissamut suliniutinik ataasiakkaanik aallartitsisoqarpoq, kisianni suli tamanna aaqqissuussaasumik najoqqutassaqaqlunilu ingerlanneqanngilaq.

Tamanna aamma isumaqarpoq aqutsisut nakkutilliinermk ingerlatsinerannit nalunaarutiginninnernik suliaqartoqarneq ajortoq ingerlatsinermut aamma aningaasanik aqutsinermut najoqqutassiaq naapertorlugu suliassaagaluartunik.

Tassunga tunngasoq siornatigut kukkunersiuisutut oqaaseqaasiorfigisarput attatiinnar-parput.

5.4. Allaffisornermi inatsisit malittarisassallu

Allaffisornermi inatsisit malittarisassallu tassaapput kommunip missingersuutinik aqutsineranut, naatsorsuutaanut aamma aningaasanik atorniarneranut il.il. inatsimmi aalajangersakkat, kommunit

missingersuutinik inissititerinerannut, aningaasanik tigoriaannaateqarnerannut, naatsorsuutaannut, kukkunersiorneqartarnerannut kiisalu karsimiittuuteqarnerannut naatsorsuuserinermillu suliaqartarnerannut nalunaarutit, taamatullu kommunimi ingerlatsinermi aningaasanullu aqutsinermi najoqu-tassaq ilangusanik katersanik imalik, isumaqatigiissutit malittarisassaannik, akileraartarnermut inatsisinik taamatullu pisiniarnermut malittarisassat, atuisunik akiliisitsiniarnermut, tapiissuteqartarnermullu inatsit il.il.

Allaffissornermi inatsisit malittarisassallu eququutsinneqarnerat misissugassanik tigusisarluta nak-kutilliiffisarpapput aamma misissuiffigineqartussat nikerartut pilersaarusruneqarnerat naapertor-lugu, taanna ukiuni sisamat pallillugit sivisussusilimmik atuuffeqartoq naapertorlugu, suliassaqaqfiit pingaernerpaat assersutigalugu aningaasaliiffigineqartut aamma naatsorsuutinut malittarisassat ukiut tamaasa kukkunersiuinermut ilangunneqartarput.

Malugineqassaaq, naliliineq ingerlanneqartarmat kommunit missingersuutinik inissititerinerannut, aningaasanik tigoriaannaateqarnerannut, naatsorsuutaannut, kukkunersiorneqartarnerannut kiisalu karsimiittuuteqarnerannut naatsorsuuserinermillu suliaqartarnerannut Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat naapertorlugit.

Taamaattumik naliliivugut suli taanna atuttooq pissutigalugu, Namminersorlutik Oqartussat aamma kommunit missingersuutaannut naatsorsuuseriveqarnerannullu Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 28. no-vemberi 2016-imeersoq aalajangersakkanik nutaanik imaqanngimmat aamma/imaluunniit naatsor-suutinut malittarisassanik nutaanik nassiussisoqarnissaata tungaanut atuummat.

5.4.1. Missingersuutit – ilusissaannut imarisaannut saqqummi-unneqarnerannullu piumasaqaatit

Kommunip missingersuutaanut malittarisassat tassaapput Missingersuusiortarnermut inatsimmi § 20-mit 24-miittut.

5.4.2. Missingersuutinik nakkutiginninneq

Kommunit Aqunneqarnerinut Inatsit § 44 naapertorlugu, ukumoortumik missingersummi aningaasaliiffigineqarsimangitsut aningaasartuutinik imaluunniit isertitanik nassataqartussat aallartin-neqausaannagillat.

2020-mi kommunip aningaasaqarnermik aqutsinerani ingerlaavartumik pitsangorsaaneqartuarpoq, tassunga ilangullugit qaammatikkaartumik naatsorsuutinik saqqummiussisarneq, kiisalu kvartalikkaartumik aningaasaqarnermik communalbestyrelsemut malitseqartitsisarneq ilassutitut aningaasaliissutinik aalajangiussinissamut tunngavittut atugassanik. Suliaq taanna 2021-mi nangeqqinnejarpooq.

Tassunga tunngaviuvoq isertitat aamma aningaasartuutit siunertat kontoannut eqqortunut inissinneqartarnerannik ingerlatsiuarneq. Paasivarput ukiup ingerlanerani aamma pingaartumik ukumik naammassinninnermut atasumik kontonut nuutiterinernik aralinnik ingerlatsisoqarsimasoq, siunertat akuersissutigineqarsimasut naatsorsuiffigeqatigiinnerannik eqqortunik takutitsiumalluni.

Taamaattumik suut tamat katinnerannik uagut naliliivugut, aningaasaliissutit naatsorsuiffigeqatigiinneranni tunngavissat 2020-p ingerlanerani malunnaatilinnik pitsangoriaateqarsimasut, aamma aningaasaliissutaasut allangortinneqarnissaannut pisariaqartitsineq pillugu piffissaalluartillugu communalbestyrelsimut saqqummiussisoqartartoq, aamma naatsorsuutit naammattumik nassuarneqartartut aningaasaliissutit aamma atukkat nikkingassuteqartillugit.

Taamaattoq innersuussutigissavarput kommunimit suli aningaasaqarnermik aqutsineq ukkatarineqaqqullugu, aamma ukiup ingerlanerani isertitat aningaasartuutilu kontonut eqqortunut inissinneqartarherat suliniarfingineqarnera nanginneaqqullugu.

Siusinnerusukkut kukkunersiusutut oqaaseqaaterput aaqqiiffigineqarsimasoq naliliivugut.

5.4.3. Taarsigassarsiassanik atorniarnermut aamma attartornermut inatsisit

Missingersuusiortarnermut inatsit naapertorlugu kommuni taamaallaat taarsigassarsiassanik atorniarsinnaavoq aamma/imaluunniit attartornissamik- aamma pigilersinnaasanik attatornermik isumaqtigiissusiorsinnaavoq Naalakkersuisut siumungaak akuersissuteqarnerisigut.

Kommunit Nakkutilliisoqarfia, kommunip inissianik attartorteqqitassanik attatorneranik misissuinermk suliaqarneranut atasumik, kommunip suliamik ingerlatsinermi paasisimavaa, attatornermut aamma pigilersinnaasanik attatornermut isumaqtigiissutit Missingersuusiortarnermut inatsimmi tassunga tunngasut naapertorlugit, pineqartut Naalakkersuisunit akuerineqartussanngorlugit kommunimit nassiutinngitsoorneqarsimasut.

Taakkunani pineqarput isumaqtigiissutit Kommunit Nakkutilliisoqarfia misissuineranut ilaasut soorluttaaq attatornermut aamma pigilersinnaasanik attatornermut isumaqtigiissutit allat tamarmik, Missingersuusiortarnermut inatsimmi akuersissuteqarnerup kingorna isumaqtigiissutigineqarsimasut

Kommunimit soorunami taakkua suliarineqartussaasimagaluarput – aamma taamaattumik taakkua pillugit kukkunersiusutut oqaaseqaateqarpugut. Innersuussutigineqarpoq siunissami qulakkeerneqaaqullugu, isumaqtigiissutit aamma attatornermik aamma pigilersinnaasanik attatornerit tamarmik akuerineqartussanngorlugit nassiunneqartarnissaat. Imaappoq piffissami matumanit isumaqtigiissutit imarisaat aamma sivisussusat pillugit minnerpaaffissanik killiliisoqarsimanngitsoq.

5.4.4. Ukiimoortumik naatsorsuutit – piffissaliussanik eqquutsitsineq saqqummiussinermilu iliuusissatut pi- umasaqaatit

Soorlu Missingersuusiortarnermut inatsimmi §43-mi takuneqarsinnaasutut naatsorsuutit innuttaasunit pissarsiarineqarsinnaasariaqarput.

Siornatigut tamanna isumaqarpoq ukiumoortumik naatsorsuutit tigussaasut Kommunip Allaffeqarfiani, Innuttaasunut Sullissivimmi aamma/imaluunniit kommunimi atuakkanik atorniartarfimmik pissarsiarineqarsinnaassasut. Ullutsinni naatsorsuutigineqartariaqarpoq ukiumoortumik naatsorsuutit digitaliusut kommunip nittartagaani pissarsiarineqarsinnaasariaqartut.

Nakkutilliivigaarput, 2020-mut naatsorsuutit piffissaliussat naatsorsuuserinermik inatsimmi atuuttut aamma tamanut saqqummiussinissamut piumasaqaatit eqquutsinnejeqarsimanerat naapertorlugit Aningaasaqarnermut Ataatsimiititamit aamma Kommunalbestyrelsimi suliarineqarsimanersut.

Ukiumoortumik naatsorsuutit Aningaasaqarnermut Ataatsimiititamit Kommunalbestyrelsimit saqqummiunnejeqassapput apriliq qaammataata naannjinnerani. 2020-mi ukiumoortumik naatsorsuutit Aningaasaqarnermut Ataatsimiititamut ulloq 20.05.2021 saqqummiunnejeqarput. Tassunga tunngatillugu Kommuninut qinersisoqarnera eqqaamaneqassaaq, taamaattumik pisortatigoortumik piffissaliussamik eqquutsitsinissaq ajornakusoorsimavoq, aamma kingusinnerusukkut saqqummiussineq Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik akuersisillugu pivoq.

5.4.5. Atorfinitssinermut inatsisit, isumaqtigiissutit il.il.

Akissarsialerinermik suliassaqarfimmi kommunip suleriaatsit atugai misissorpavut aamma misissuassanik tigusisarluta ilaatigut makkua nakkutilliiffigalugit:

- Inuit toqqakkat akornanni atorfinitssinnejqarneranni isumaqtigiissummik atsiukkamik peqarnersoq,

- Atorfillit pillugit suliani toqqakkani, ilinniarsimanermut allagartanik pisariaqartunik/naatsorsuutigisatut piginnaanernut siornatigullu suliffigisimasanit uppernarsaatissaqarnera,
- Atorfinititsinermi, inissinneqarnermi aamma soraarsitsinermi eqqortumik aamma pisinnaatiataaneq naapertorlugu ingerlatsisoqarsimanera,
- Atorfillit soraarnerussutisiassaannut akiliutit eqqortuunerat,
- Tapisiat aamma akissaatersuutit inatsisit naapertorlugit tunniunneqartarnerat,
- Tiimimusialinnut akissaatersuutit sulisimanermut nalunaarsukkanut atsiukkanut naapertuunerat,
- Akissarsiat akissarsianik nalunaarsuiffimmur eqqortumik immersunneqartarnerat aamma nalunaarsukkat siunertamut naapertuutumik ingerlanneqarnerat
- Sulinngiffeqarnermi akeqanngitsumik angalanerit, inigitinneqarallartunik akileraarusersuineq al-lallu iluaquersuutit akeqanngitsut akileraartarnermut inatsimmi piumasaqaatinut malinnaatinneqarnerat.

Misissugassatut tigusat politikerinut, aqutsisunut, akissarsialeriffimmi naatsorsuuserisunut atorfinnilu assigiinngitsuni inissismasunut tunngapput, taamaaliornikkut ukiup ingerlanerani nutaatut atorfinittut aamma soraartut akornanniillutik kommunimilu illoqarfinni tamaginni angerlarsimaffeqartuullutik.

Suliani atorfilinnut tunngassuteqartuni aamma akissarsisitsinermik sulianik misissuinerni siornatigumut assingusumik kukkunernik amigaatinillu ersersitsipput, aammali siornatigut pisartut paarlattuanik amerlassutsit ikilisinniarlugit anguniagaqarluni suliniartoqarpoq, aningaasarsisitsinermik tunngaviusut pillugit suliaqartartunik oqaloqatiginninnikkut.

Amigaatit pingarnerit tassaapput tapisiatut tunniussanut uppernarsaanerit amigaataanerat, tas-sunga ilanngullugu ukiut sulifflusimasut amerlassusiat aallaavigalugit tapisiat, piginnaasaqarnermut tapisiat aamma akissaatersuutit ataasiartamik tunniussat.

Taamatuttaaq ukiumoortumik nalunaarummik kukkunersiuinermut atatillugu akissarsialerinerimik im-mikkoortortaqarfimmi akissarsiat tamaasa katinnerisa naleqqatigiissinneqarnerat misissorparput. Innersuussutigineqarpoq, qulakkeerneqassasoq, naleqqatigiissitsinernik taamaattunik ingerlaavartumik ingerlatsisoqartaqqullugu.

Uagut paasinnattaaserput naapertorlugu aaqqissuussami aamma suliassaqarfiiit akornanni allangannguisoqarsinnaavoq ingerlatseriatsinik isorinnittumik misissuineq, periutsinik atuineq taamatullu suliassanik agguataarineq aaqtigalugit, taamaaliornikkut kukkunerit amerlassusiat ikilisinneqarsinnaapput soorluttaaq akissarsialerineri piffissaq atorneqartoq malunnaatilimmik sivikillisinneqarsinnaavoq.

Ingerlatsivimmik itisiliilluni kukkunersiuinerup uppernarsisippaa suliassaqarfimmi pitsangorsaanisat periarfissaqarluartoq.

Suliassaqarfik pillugu kukkunersiusutut ataatsimoortumik oqaaseqaaterput attatiinnarpaput.

5.4.6. Illuutit pigisallu nalunaarsorneqarnerat, sanaartornermi naatsorsuutit il.il.

Avatangiisutut Teknikkeqarnermullu Ingerlatsivik qinnuigisimavarput kommunip illuutaasa nalunaarsorneqarnerannik, taamatullu pigisat nalunaarsuiffiannik allattukkamik saqqummiusseqqullugu, eqqumiitsuliat kommunip pigisai ilanngullugit.

Sanaartukkanik suliniutit eqqarsaatigalugit "Ingerlatsinermut aamma aningaasanik aqutsinermi na-joqqutassiaq" naapertorlugu, sanaartukkat ataasiakkaat pillugit naatsorsuutit saqqummiunne-qartassapput kingusinnerpaamik ukiumoortumik nalunaarummik saqqummiussinermut atatillugu.

Ukiumoortumik naatsorsuutit sanaartugassatut suliniutit inaarsimasut pillugit naatsorsuutinik imaqarneq ajorput.

Innersuussutigaarput siunissami nalunaarsukkat ima suliarineqartalissasut, suliniutit ataasiakkaat naammassinissaat tikillugit aningaasaliiffigineqartut ilangunneqartalerlutik, taamatullu ulloq aallartiseqqifflit aamma naammassisssaattut naatsorsuutigisat ilanngullugit.

Sanaartugassatut suliniutit 10 mio. kr.-init amerlanernik aningaasaliiffigineqartut pillugit sanaartornermi naatsorsuutit suliap naammassinerata kingorna kingusinnerpaamik qaammatit 3 qaangi-utsinnagit tunniunneqartassapput, tamatumalu kingorna kukkunersiusunut nassiunneqarlutik kukkunersiusunit oqaasertalerneqassallutik.

Kukkunersiusutut nalunaarutip kingulliup saqqummiunneqarneranit sanaartornermik naatsorsuutit makkua kukkunersiugassanngorlugit pissarsiarivagut. Taakkunannga paasinarpooq qaammatit 3 qaangiutsinnagit kukkunersiusunut nassiussisarnissaq eqquutsinnejqarsinnaanngitsoq.

Tassunga kukkunersiusutut oqaaseqaaterput attatiinnarparput.

5.4.7. Kukkunersiusut nalunaarutaat – saqqummiussinermut nassiussinermullu nassuaat

Kukkunersiusut nalunaarutaat Kommunalbestyrelsimi suliarineqarnermik kingorna kingusinnerpaamik ullaat 14-it ingerlaneranni Naalakkersiusunut nassiunneqassapput.

2019-imi kukkunersiusut nalunaarutaannik taamannak ingerlatsisoqarsimanera pillugu uppernarsaammiik pissarsivugut.

6. Ingerlatsinermik kukkunersiuineq

Ingerlatsinermik kukkunersiuinermi paasiniarneqartarpooq politikkikkut aalajangiussat tunngavigalugit ileqqaarsinnaaneq, pilersitsineq aamma pitsaassuseq aallaavigalugit ingerlatsisoqartarnersoq – taakkununnga ilanngullugit suliassaqarfimmi aqtsissutitut toqqakkanik naliliineq.

Kukkunersiuineq ingerlanneqartarpooq ukiuni ataasiakkaani suliassaqarfitt ataasiakkaat misissuiffis-satut toqbarneqarnerisigut, pingaaruteqarnerat aamma annaasaqataasinnaanerat nalilerniarlugit.

6.1. Nakkutilliinermik suliassaqarfik

Nakkutilliineq Aqutsisut pingaarnersiugaat	Aarlerinaatinik naliliineq	Nakkutilliineq Nakkutilliinerit tamakisut Ingerlatseriaatsini nakkutilliinerit	Paasissutissiineq attaveqatigiinnerlu	Atulersitsineq
Aqutsisut kalerriussaat pissusilersuutaallu aqutsisuttit periutsimik il.il. naammattumik malinneqartinnagit	Nukissanik asulliinnartitsinermut , sullarlunnemut, ajoqsiinermut imal. kommunip pigisaanik piilaanermut aarlerinaatit suussusersinerat	Aqutsinermi periuseq pitsaasoq, aqutsilluarneq, suliamut anin- gaasaqarnermullu tunngasut ataqa- tiginnerannik paas- sinnillaqqissused, paasissutissanik uppermassusilinnik tunngavissaqarneq sillimmasiinermut aaqqiissutit	Aqutsineq pitsaasoq, MUS/LUS, siunnersomeqar- neq, iltsor- neqameq	Nakkutilliinermik atulersitsinermik aaqqissuussaanik paasiniaanerit, ingerlatsiviuup kukkunersiorneqar- nera il.il.

Immikkoortut qorsummik nalunaarsukkat tassaapput kukkunersiinermi immikkut ukkatarineqartut

6.2. Ingerlatsinermik ataavartumik kukkunersiunei- neq

6.2.1. Aningaasaqarnerup ingerlarna

Aningaasaqarnerup ingerlarna piffissami matumani Kalallit Nunaanni aningaasarsiornerup pitsaasumik inissisimanera tunngavigalugu isigineqassaaq, tamanna pingaartumik aalisarnermit isertitaqarluarnermit tunngaveqarpoq. Kingunerisaanik sanaartornermut aningaasaliissutinut atugasanik inuillu namminneq atugassaanut sinneqartoornermik pilersitsivoq.

Piffissami matumani aalisarnermit isertitat akileraarutitigut isertitanik aamma toqqaannartunik akilersukkanik nassataqarpuit. Paarlattuanik aalisarnermit isertitat ikiliartulissappata aningaasaqarnermi kinguariartortoqassaaq.

Tamanna sanaartornermi aningaasartuutit ikileriarnerannik ilaatigut nassataqarsinnaavoq. Taas-
suma saniatigut aningaasaqarneq suli ajornerulissappat, taava isertitassatut tunngaviit pissarsiari-
neqanngippata ingerlatsinermi sipaarniarnermk kinguneqarsinnaavoq.

Siumut eqqoriaruminaappoq aningaasarsiornerup qauguu nikisinnaanera, kisianni misilitakkaniit ilisimaneqarpoq, qauguugaluarnersoq tamanna peqqissasoq.

Deloittemit innersuussututigineqassaaq, ataavartumik eqqarsaatigineqaqqullugu kommuni eqqortumik oqimaaqatigiissitsineroq isertitat ineriarnerat, kiffartuussinerup qaffassisusiaita ineriarnera aamma taamaattumik ingerlatsinermi aningaasartuutit akornanni pissutsit eqqarsaatigalugit – aamma siunissamut pitsaasumik ingerlatsinermut aningaasaliissutinut tunngatillugu.

6.2.2. Kommunip aningaasaqarnikkut inissisimanera

Kommunimit 2014-imi aningaasaqarnermi politikki akuersissutigineqarpoq, aalajangiunneqarluni missingersuutini sinneqartoortit 25 mio.kr.-iussasut, kingumoortumik ulluni 365-ini agguaqatigiissit-
siluni aningaasanik tigoriaannaateqarnermi angusat 250 mio.kr.-it pigineqalernerat nallerlugu.

Angusat 25 mio.kr.-it anguneqassapput sanaartornermi aningaasaliissutit minnerpaamik 200 mio.kr.-it atorneranni aamma akileraartarnermi procentit allannguiteqanngitsillugit (imaluunniit millisillugit) kiisalu atuisunut akigititat allannguiteqanngitsut aallaavigalugit.

2020-mut ukiumoortumik naatsorsuutit 36 mio.kr.-inik sinneqartoorteqarput, sanaartornermi aningaasaliissutit ilanngaaseereerluni 260 mio.kr.-it kingorna. Taamaattumik kommunip ukiumi sanaartornermi aningaasaliissutit anguniakkani piviusunngortippai aamma ukiumut angusassanut siunniussaq piviusunngortillugu.

2020-mut missingersuutinut najoqqutassani ukiumut 2020-mi anguniakkat aalajangersarneqarput minnerpaamik sinneqartoortit 80 mio.kr.-iussasut, sanaartornermi aningaasartuutit minnerpaamik 200 mio.kr.-it ilanngullugit.

Missingersuutinut najoqqutassami anguniagassatut inississaq taamaattumik piviusunngortinneqanngilaq, ukiumoortumik sanaartornermi aningaasartuutissatut anguniagassaq anguneqartoq.

6.2.3. Kommunip akiliisinnaassuseqarnera

Kommunip aningaasanik tigoriaannaateqarnera ulloq 31.12.2020, 47,9 mio.kr.-iupput.

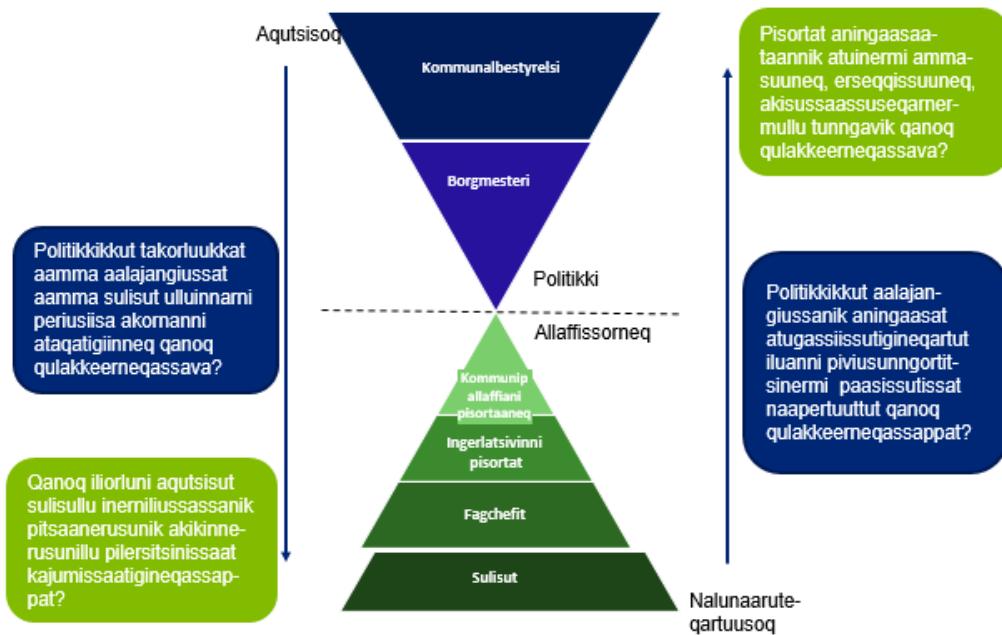
Tigoriaannaateqarnermut anguniagaq politikkut inissinneqarpooq 250 mio.kr.-iussasoq ulluni 365-ini kingumut agguaqatigiissitsinertut uuttortagaassalluni – tassa tigoriaannaativittut pigisat uuttutigiinnarnagit.

Ukiup siuliani ulluni 365-ini agguaqatigiissitsilluni tigoriaannaat nalunaarsorneqarnerannik pissarsi-sinnaasimanngilagut.

2020-mut missingersuutinut najoqqutassami tigoriaannaateqarnissamut piumasaqaat kommunip ingerlatsinermut aamma sanaartornermi aningaasartutaasa 6 pct.-iinut inissinneqarsimavoq, taakkua assigaat 120 mio.kr.-it. Missingersuutinut najoqqutassami tigoriaannaateqarnissamut piumasaqaat taamaattumik piviusunngortinneqanngilaq, tigoriaannaativittut pigisat kisiisa isigissagaanni.

Kommuni Grønlandsbanken A/S aamma Bank Nordic-imi 200 mio.kr.-inik tigusicinnaanermut pisinnaatitaavoq atunngisaminik. Taamaattumik tigoriaannaatitut sillimmait 247,9 mio.kr.-iupput, aamma taamaattumik kommunip aningasaqarnermi politikkimi 250 mio.kr.-inik anguniagaasa ataanniillutik, kisianni Missingersuutinut najoqqutassami anguniakkat 120 mio.kr.-it qaangerneqarsimapput.

6.2.4. Aqutsinermi iluseq

Aqutsinermi iluseq tassaavoq kommunip aaqqissuussaanera aamma periusitut atorneqartut, ingerlatseraatsit aamma sakkussat, aqutsisut assigliinngitsut akornanni aamma sulisut ataasiakkaat ulluinnarni suliamik ingerlatsinerannut qulakkeerinnissutitut atorneqartut.

2020-mi kommunip iliuusissatut pilersaarutit atuutsinneqarnerannik aamma aqutsisunik ineriartortitsinermik suliniutini nangippai, ilaatigut pingartinneqararluni, qullersaqarfik "suliffeqarfissuarnut iluseq" aallaavigalugu annermik suliniartariaqartoq, kommunip anguniagassatut siunnerfiinik ataatsimoortit-silluni anguniagaqarnissaq aallaavigalugu qullersaqarfik suleriaaseqarnerusariaqartoq pineqarluni.

6.2.4.1. Kommunip ingerlatseqatigiiffinni suliai

Kommuneqarfik Sermersooq ukiuni arlaqartuni inuit angallanneqarnerannik ingerlatsivik Nuup Bussii A/S aaqtigalugu suliaqarpooq, taamatullu kommunip nammineq inissiaateqarnermik allaffisornera ingerlatsivik lserit A/S aaqtigalugu aaqqissuussaavoq.

2017-imi ingerlatsivik Nuuk City Development A/S (NCD) pilersinneqarpoq, siunertarineqararluni Nuummi ineriartortsineq, sanaartorneq, inissianik- illututnik- aamma aningaasaliissutitut suliniutnik peqassalluni ingerlatsissallunilu, taamatullu ingerlatsiviup illuutaanik peqassalluni, ikorsiilluni tuniniaassalluni, attartortsissalluni kiisalu allaffisornermik ingerlatsissalluni aamma suliffeqarfinnik assingusunik sulianik allanik ingerlatsissalluni.

Taamaattumik kommunip ingerlatsiviit aaqtigalugit suliai malunnaatilimmik amerleriarpuit.

Pigisat aamma suliat ingerlatsivinnut inissinneqartillugit, ingerlatsinermi iluseq tunngaviatigut allan-nguuteqartarpooq ingerlatsivinnik ingerlatsineq ingerlatsiviit pillugit inatsisini maleruaqqusanik malinnittussaammata, tamatuma ilaatigut kingunerisarlugu siulersuisunik toqqaaneq aamma qullersaqarfimmik atorfinitstsineq.

Siulersuisut aamma qullersaqarfik ingerlatsiviup aalajangersagaannut nammineerlutik aki-sussaasuuusarput, tassunga ilanngullugit ingerlatsiviit aningaasaqarnermi aalajangiussaat.

Taamaaliornikkut aqutsinermi iluseq tunngaviatigut allanngorluinnartarpooq pigisanut sorianullu tunngatillugu. Nalinginnaasumik oqaatigineqartarpooq suliffeqarfimmit namminermit avataani attuumassuteqarfimmut ingerlasoqartartoq.

Tamanna isumaqarpoq kommunip toqqaannartumik aalajangiinissamut piginnaasani pigumajunnaartaraa. Tassa kommunip pigisanut sorianullu toqqaannartumik aalajangiinissamut piginnaasutsini pigumajunnaartarpaa, kommunip sunniuteqarsinnaanera siulersuisunik aamma siulersuisut siulittaasuanik taakkununngalu ilitsersutissanik toqqaanikkut pisarmat.

Ingerlatsivimmik suleqatigiinnerpiq suleqatigiinissamut isumaqatigiissutini pituttorsimalersarpoq, soorlulusooq ingerlatsivik avataani pisinniartarfittut allatut ittoq.

Kommunip akisussaaffigaa ingerlatseqatigiiffit inatsisit atuuttut naapertorlugit sinaakkutissat iluanni iliuuseqartarnissaat – aamma taamaattumik kommunimit qulakkeerneqartariaqarpoq nammineq nakutilliissutinik pilersitsisimanissaq eqqortumik ingerlatsisoqarnera qulakkeerumallugu – tassunga ilanngullugit ingerlatsiviit suliaanik nakkutilliinissaat.

Immikkoortoq 3.2.9 innersuussutigaarput NCD-mik pissaqaqatigiissutit naligiissinneqarnerannut tunngasut, tassunga ilanngullugu kukkunersiusut oqaaseqaataat.

6.2.5. Aningaasaqarnermik aqutsineq

2020-p ingerlanerani kommunimi aningaasaqarnermik aqutsineq pitsangorsaavigineqartuarpoq, tassunga ilanngullugit naatsorsuutinik qaammatikkuartaartunik saqqummiussisarneq, kiisalu kvartalikkaartumik aningaasaqarnerup communalbestyrelsimum malitseqartinneqartarnera, ilassutitut aningaasaliissutinut tunngavittut atorneqartartoq. Suliaq taanna 2021-mi aamma nanginnejarpooq.

2020-p ingerlanerani missingersuutinik suliaqarnermut sakkussanik inerartortitsineq nanginnejarpooq aamma aqutsisunit paassisutissiinernik ingerlaavartumik nassiussuisoqarpoq. Maanna missingersuutit qaammatinut aggualugit atorneqartalerput soorluttaaq kontot suussutsinut immikkoortiternerat taamatullu siunertanut immikkoortitigaanerat. Taamaaliorneq qanorluunniit pisoqaraluarpat aningaasaqarnermik aqutsinerup patajaallisarneqarneranut tapertaapput.

Uagut naliliivugut missingersuutinut akisussaasut amerlasuut suli akisussaaffimminnut aamma sakkussat qanoq atornissaannut tunngasumik imminnut tatigingngitsut. Taamaattoq uagut naliliivugut tatigingngineq milliartuaartoq.

Aningaasaqarnermik aqutsinerup pitsangorsartuarnissaa suli pisariaqarpoq – tassunga ilanngullugu suliat aamma nukissanik atuinerup ataqtigiinnerannik naliliinissamut tunngavissamik pitsaanerusumik suliaqartuarnermut ingerlanissaq.

Tassunga tunngatillugu suli nassuaaneq, suliat nalunaarsorneri aamma immaqa taakkua oqimaassusiannik uuttortaanerit nalornissutigneqartarpuit.

Taamaattumik suliassaqarfinni amerlanerpaani kommuni – pisortat suliffeqarfutaat allat assigalugit – suliassat inaakkat aamma nukissat taakkununngaa atukkat ataqtigiinnerat upernarsarsinnaanngillat.

Taamaattoq naatsorsuutinik nassuaanerup ersersippaa pineqartumut ilisimasaqarneruneq qaffakkiartortoq.

6.2.6. Illeqqaarneq

6.2.6.1. Aningaasartuutinik ilisimaarininnineq

Ileqqaarnermi pingaaruteqarpoq nioqqutissanik kiffartuussinernillu pissarsinermi aningaasaqarnermut naapertuutumik naliliisinjaassuseqarneq akit, pitsaassutsit, annertussutsit il.il. eqqarsaati-galugit.

6.2.6.2. Pisiniartarneq

Ingerlatsinermik aningaasaqarnermullu aqtsinermi najoqqutassiami "Kommuni pisiniarnermik politikkimik" aalajangiussaqarpoq, taannali suli tamakkiisumik atuutsinnejqarani.

Taamaattoq kommunip aallartippaa kommunip nammineq neqeroortitsinerup aappaatut taasani, tasani aaqqissuussaaneruseumik aamma pisortatigoornerusumik kommunip pisiarisartagaanik neqeroortitsinermik ingerlatsisoqassaaq.

Pisiniarnermi isaaffimmik pilersitsisoqarsimavoq, taanna sulisunit pisinnaatisissuteqartunit pisiaqarsimasunit atorneqassaaq. Pisiniarnermik qinnut qitiusoqarfimmi pisiniarnermik immikkoortortamit misissorneqassaaq aamma pisiniarnerit ataqtatigiissaarneqarnerannik suliaqartoqartuarpoq sapinngisamik ataatsimoortumik pisiniartoqartarsinnaaqquillugu.

Pisiniartarnermik aamma Isumaqatigiissutinik aqtsineq Aningaasaqarnermut Inuussutissarsiornermullu ataatsimiitamut nassuaammik suliaqarsimavoq, tassani suliassaqarfimmi angusat aamma suliat nassuarneqarput. Nassuaammi ilaqtigut ilanngunneqarput pisiniarnermik isumaqatigiissutinik atugaqarneq, neqerooruteqartitsinernik ingerlatsinerit pilersaarutillu il.il. Taamaattumik uagut naliliivugut kommunimit neqerooruteqartitsinermut inatsit eqquutsinneqartoq.

6.2.7. Pilersitsisinnaassuseq (sulanik nukissanillu aqtsineq)

Kommunimi manna tikillugu kisitsisit pingaarcerit atorneqarsimannngillat – imaluunniit annikitsuin-narmik atorneqarput – suliassanut akisussaanerup, sulianik ingerlatsinerup aamma atugassanik pisariaqartitsinerup imminnut ataqtatigiinnerannik nalilersuutitut, taakkununnga ilanngullugit pingaartumik suliamic ingerlatsinissamut pisariaqartitsinermut kisitsitsit (sulisut amerlassusiati aamma pigin-naasaat).

Ingerlatsinermik itisiliilluni kukkunersiusarnitsivut paasinarpooq, paasissutissat pigineqartut tunngavigalugit kommunimi sulianik ingerlatsinermi pilersitsisinnaassutsip naliliiffigineqarnissaa assut ajornakusoortoq.

Citiusumi kisitsisinik peqartoqannilaq napparsimalluni sulinngitsoortarnerit amerlassusiannik uppernarsaasunik. Kommuninit allanit misilitakkat ersersippaat, sulinngitsoortarnernik ikilisitsiniarluni siunertalimmik suliniuteqarnikkut pissarsiassat annertusut.

Kisianni eqqaaneqartariaqarpoq pisortat ingerlatsiviutaanni allani pissutsit taakkua allaanerungaanganinnerat.

6.2.8. Pitsaassuseq (uuttuineq angusanillu aqtsineq)

Manna tikillugu anguniagassanik aaqqissuussaasunik naammassinninniarneq kommunimit atorneqarsimannngilaq.

Taamaattumillu suliassaqarfinnut ataasiakkaanut suliniarneq pillugu anguniagassat ataasiakkaat imannak allassimasutigineqaratik, anguniakkat anguneqarsimannerisa nalilersornissaannut ajornakusoortitsumik.

Siornatigut aqtsinermut iliuutsimik sunniutinik tunngaveqarnerusumik siunnerfinnik suliaqartoqarpoq.

Uagut ilisimasarput naapertorlugu tassannga atulersitsinermik sunniutaalu pillugit malitseqartitsinermik ingerlatsisoqanngitsoq.

Eqqaaneqartariaqarporli pisortat ingerlatsiviutaanni allani pissutsit taakkua allaanerunginnerat.

6.3. Ingerlatsinermik itisiliilluni kukkunersiuneq

Meeqqaqanut Inuuusuttunullu suliassaqarfimmi Ineriartornissamut pilersaarummik suliaqartoqarpoq suliassaqarfimmi sulineq pitsanngorsarumallugu.

Kommunimit Deloitte qinnuigineqarpooq kvartalikkaarlugit nalunaarusiarineqartartunik ingerlatsinermik kukkunersiuinermik ingerlatsisoqaqqullugu, ingerlatsiviup politikerinut saqqumiuttagassaattut piumasasaataasunik imalimmik.

Taakkua pillugit ingerlaavartumik nalunaarutiginninnernik tunniussisarpugut – nalunaarusianik immikkoortunik imaluunniit oqaaseqaatinik kvartalikkaarlugit nalunaarutinut ilanngunneqartartunik.

7. Paasissutissat allat

7.1. Aqutsisut naatsorsuutinik uppernarsaanerat

Kukkunersiuinermut atatillugu suliassaqarfut kukkunersioruminaatsut pillugit, ukioq naatsorsuuserifimmut tunngasumik aqutsisut naatsorsuutit pillugit uagutsinnut uppernarsaaqebarput.

7.2. Pissutit iluarsineqanngitsut allattorsimaffiat

Aqutsisut uagutsinnut uppernarsaapput kukkunersiuinermi kukkanerit paasineqartut naqqinneqarsi-mangitsut, taakkua katillutik aamma ataasiakkaarlutik ukiumoortumik naatsorsuutinik tamakkiisunik pingaaruteqannginnerusutut isigineqarnerat pissutigalugit.

Kukkuneq-iluarsineqanngitsoq (t.kr.)	Angusat nalu-naarsorneqanerat	Pigisat	Akiitsut	Nammineq aningaasaatit
Akiligassat naligiissinneqarneranni nikingassutit	2.890	0	-2.890	0
Akitilitanik piffissalersuineq	-2.535	0	2.535	0
Akitilitanik akiliuteqaqqusissutinit isertitat – piffissalersui-nermi kukkanerit	2.049	-2.049	0	0
2020-mi NCD-mit nunangissaanernik suliani anin-gaasartuitit	17.757		-17.757	
2020-mi akiligassanik sippuineremi NCD-mit akiligassat al-lagartaat	-20.839	20.839		
Namminersorlutik Oqartussanik pissaqtigissutit	5.257	-5.257		
Kukkuneq-iluarsineqanngitsuni kukkanerit katinnerat	4.579	13.533	-18.112	0
Ukiup naaninerani namm. aningaasaatinut sunniitit				4.579
Ukiumoortumik naatsorsuutit kukkunersiorneqartuni kisisi-sit pingarnerit	-36.370	2.284.975	-278.216	-2.006.759
Kisisisit pingarnerit kukkaneri iluarsisat	-31.791	2.298.508	-296.328	-2.002.180

Tassunga ilannngullugit erseqqissaatigissavarput kukkanerit-iluarsineqanngitsut tulliuttuniissinnaane-rat:

- Soorlu immikkoortumi 3.2.9-mi eqqartorneqartutut Iserit-imut akiitsut katillugit 4,2m DDK na-lornissutigineqarput. Akiitsut qulaarneqarnissaat suli utaqqineqarpoq.
- Soorlu immikkoortumi 3.2.10-mi eqqartorneqartutut Namminersorlutik Oqartussanut akiitsut 11,3m DDK nalornissutigineqarput. Akiitsut qulaarneqarnissaat suli utaqqineqarpoq.
- Soorlu immikkoortumi 3.2.11-mi eqqartorneqartutut AX akissarsialerissummi akissarsiat naatsorsuuseriffiqeqarsimasut aamma Sulinalimut nalunaarutigineqarsimasut 3,1 mio.kr.-it akornanni naligiissitsinermi nikingassuteqarpoq suli qulaarneqarsinnaasimannngitsumik (Suli-nalimut nalunaarutigineqarsimasut amerlavallaartut). Kukkuneq naatsorsuutinut toqqaan-nartumik sunnuteqanngilaq, kisianni Sulinalimut eqqortumik nalunaarutiginnittoqarnerata na-lorninaateqarneranik pasinarsisitsilluni aamma taamaattumik akileraarutinik akiliuteqartitsine-rmik.

Naatsorsuutit paasissutissartaanni kukkanernik-iluarsineqanngitsunik amigaatinillu naammattuuiso-qanngilaq.

7.3. Kommunalbestyrelsip protokoliinik misissuineq

Kukkunersiuinermut atatillugu communalbestyrelsip aamma Aningaasaqarnermut Inuussutissarsiornermullu Ataatsimiititap ataatsimiinneranit imaqarniliat pissarsiaraavut.

Taakkua oqaaseqaasiornissamut pissutissiinngillat.

7.4. Naatsorsuuserineremi ileqqorissaarnermik eqquutsitsineq

Nakkutilliifigaarput, suliassaqarfinni tamaginni kommunip naatsorsuuserineremi ileqqorissaarnermik eqquutsitsinera.

7.5. Suliat allat

2019-imi ukiumoortumik naatsorsuutinik kukkunersiusut oqaaseqataannik saqqummiussinitta kingorna kommunip suliakkiissutai makkua suliaraavut.

7.5.1. Siunnersuinermik- aamma ikuinermik suliat

- Meeqqanut ilaqtariinnullu suliassaqarfimmi ineriertortinneqarneranut pilersaarummik ingerlatsiviup nalunaarutiginninneranik misissuineq
- Isumaginninnermik suliassaqarfimmi sulianik itisiliilluni kukkunersuinermik ingerlatsineq
- Ingerlatsinermut tapertaaneq 2020-mut missingersuummik malitseqartitsinermut atasumik, tassunga ilanngullugu Covid-19-imut atasumik aningaasaqarnermut kingunipilusinnaasunik misissuined
- NETS-imut uppernarsaanermik suliaqarneq NEM-id-mik allaffisornermut tunngasoq pillugu.

8. Uppernarsaaneq

Inatsisit naapertorlugit matumuuna uppernarsaatigissavarput inatsisit naapertorlugit uppernassusilimmik sulinissamut piumasaqaatinik naammassinnikkatta, aamma kukkunersiuinerup nalaani paassisutissat kissatigisinnaasavut tamaasa pissarsiarisimagatsigit.

Nuuk, ulloq 03.02.2022

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Bo Colbe

Statsautoriseret revisor

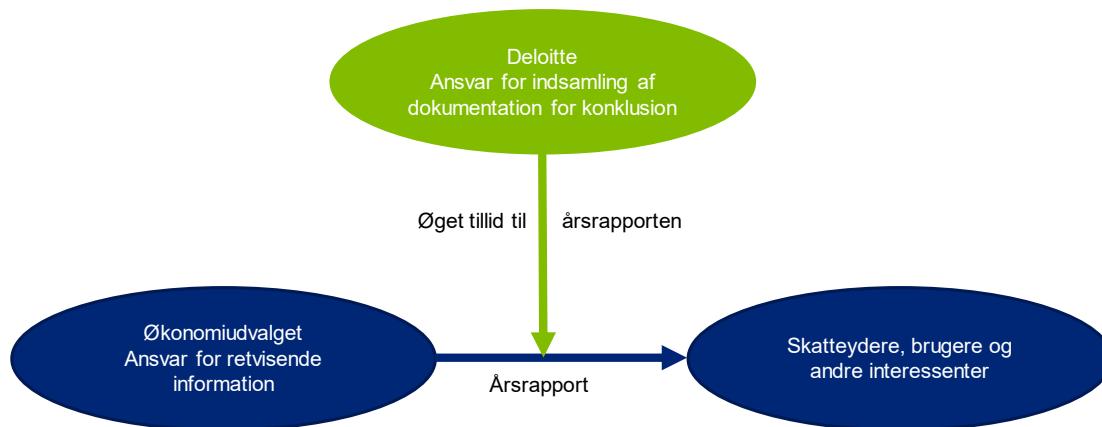
Thomas Herrmann

Statsautoriseret revisor

Bilag 1 – Kukkunersiuinerup annertussusia, ingerlanneqarnera aamma akisussaaffiit agguataarnerat

Kukkunersiuinermi siunertaq, ingerlanneqarnera aamma annertussisia taamatullu Kommunalbestyrelsip (aqtsisut) aamma kukkunersiusup akornanni akisussaaffiit agguataarneqarnerat

Kukkunersiuinerup siunertaa aamma annertussusia

Kukkunersiuinermi siunertaavoq ukiumoortumik naatsorsuutit uppernassuseqarnerannik nukittorsaanissaq uku misissornerat aqqutigalugit:

- naatsorsuutit malunnaatilinnik kukkuneqannginnerannik imaluunniit amigaateqarnerannik nakutilliineq
- naatsorsuutit ingerlanneqartut saqqummiussatullu ilanngunneqartut Kommunalbestyrelsip akuersissutaanut aalajangiussaannullu allanut ilaanerat, inatsisit maleruagassallu allat naapertorlugit suliarineqarsimanaerat kiisalu isumaqatigiissutit atuuttut nalinginnaasumillu ingerlatsinerup iluani naapertunnerat, taakkua saniatigut kommunip naatsorsuutinik ingerlatsineranik isorinnitumik misissuinermk tassungalu atatillugu nakkutilliinermk pilersitsitsinissaq
- ingerlatsineq ileqqaarsinnaasumik, pilersitsinermik aamma pitsaasumik ingerlanneqartoq

Ukiumoortumik naatsorsuutinik kukkunersiuineq pilersaarusrusiorneqarlunilu ingerlanneqarpoq:

- Kommunit aamma Namminersortik Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut Inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersoq naapertorlugu
- Kommunit missingersuusiortanerat, aningaaasanik tigoriaannaateqarnerat, naatsorsuutaat, kukkunersiuisoqarnerat kiisalu karseqanerat naatsorsuuseriveqarnerallu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 3, 3. februar 2012-imeersoq (suli atuttooq naatsorsuutit pillugit nalunaarummik nutaamik atuutsitsisoqalernissaata tungaanut) naapertorlugu.
- Namminersorlutik Oqartussat kommunini il.il. suliassaqarfiutaasa kukkunersiorneqartarnerat pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 14, 23. august 1999-imeersoq naapertorlugu.
- Anordning af 23.06.2008 om ikrafttræden for Grønland af lov om Statsautoriserede og registrerede revisorer naapertorlugu.
- Bekendtgørelse nr. 588 af 29.05.2018 for Grønland om statsautoriserede og registrerede revisorers erklæringer m.v. (Uppernarsaat pillugu nalunaarut) naapertorlugu.
- Kukkunersiuineq pillugu nunat tamalaat akornanni malittarisassat atuuttut naapertorlugit.
- Standarder for Offentlig Revision (SOR) Danmarkimi Rigsrevisionenimit saqqummersinneqartut naapertorlugit.

Aningaasaqarnermik kukkunersiuineq

Aningaasaqarnermik kukkunersiuinermi siunertarineqanngilaq kukkunernik pingaaruteqanngitsunik paasinnissalluni imaluunniit naqqissuissalluni, ukiumoortumik naatsorsuutinik tamakkiisumik isiginninnermut pingaaruteqanngitsunik.

Aarlerinaataasinjaasunik naliliinitsinnut tunngavissatut paasissutissat tulliuttunik imallit pissarsiariniarsimavagut:

- Inatsisit illullu avataani pissutsit allat attuumassuteqarsinnaasut
- Suliat aamma naatsorsuuserinermi periuseq atorneqartoq
- Anguniakkat, siunnerfiit aamma taakkununnga atasut niuernermi annaasaqaataasinnaasut
- Suleriaatsit aamma kommunip iluani nakkutilliinermik aaqqissuussineq
- Allaffissornikkut aaqqissugaaneq, piginnaassuseq aamma pisinnaasat.

Kukkunersiuinermik ingerlatsinermi kukkunernik aamma amigaatinik malunnaatilinnik pinngit-soortsiumalluni kommunip nammineq aaqqissuussai misileraernerat aallaavigineqartarput. Nak-kutilliinerit misilerarneqartut tassaapput aaqqissuussat elektroniskiusut aamma inuit namminneerlilik nakkutilliinerat. Taamaattumik it-mik atuineq misissorparput kommunip ukiumoortumik naatsorsuutanut sunniutaa eqqarsaatigalugit.

Kommunimi nakkutilliissutit atorneqartut amerlasuut 2018-imi atorsinnaasimannngillat, taamaattumik kukkunersiuinermik ingerlatsivugut suut immikkuualuttut misileraaffigineqarnerat aqqutigalugit.

Saniatigut kukkunersiuinermi naatsorsuutinik paasiniaaneq ingerlanneqarpoq, kiisalu aningaasaliis-sutit aamma atukkat akornanni malunnaatilinnik nikingasoqarsimatillugu nassuaataasut nalilesornejarlutik.

Ukiumoortumik naatsorsuutini kukkunerit malunnaatillit piaarinaatsoornikkut piaaraluniuunniit iliuuse-rineqarsinnaapput imaluunniit ilanngutinngitsoorneqarlutik.

Kukkunernik malunnaatilinnik pinngitoortitsisinnaaneq, taakkununnga ilanngullugit peqquserluttu-liornerit aamma naapertuitinngitsut, siullertut pingarnertullu tunngavigaat, nalunaarsuinernik aaqqissuussinerni piareersaait aamma nammineq nakkutiliinerup illorsorneqarsinnaanera.

Kukkunersuinerup ingerlanerani suliamut attuumassuteqarluta qularnerput aallaavigalugu isiginiar-pagut, suut peqquserluttuliornermik allatullu inatsisit unioqqutillugit pasitsaassinaasavut. Kukku-nersuinermut atatillugu makkua oqaluuseraavut:

- ukiumoortumik naatsorsuutini peqquserluttuliortoqarsinnaanera pissutigalugu kukkunernik malunnaatilinnik aqutsisut naliliinerat
- aarlerinaatinik taamaattunik pisoqannginnissaa anguniarlugu naatsorsuutinik aamma nakkutiliinerik ingerlatseriaatsit pillugit aqutsisut naliliinerat
- peqquserluttuliortoqarsinnaaneranik ilisimasat imaluunniit peqquserluttuliortoqarnera pillugu misissuinerik ingerlatsisoqarneranik aqutsisut ilisimasaat.

Ukiumoortumik naatsorsuutini kukkunerit, peqquserluttuliortoqarnera aamma inatsisit unioqqutillugit naatsorsuisoqarnera pissutigalugu pisut, kukkunersuisoqarnerata nalaani paasineqanngitsoorsin-naapput, kukkunerit taamaattut nalinginnaasumik ersernerluttarmata isertuunneqarltilluunniit.

Pissutsini taamaattoqarnissaanut pasitsaassimasaqarutta isumaqatigiissuteqaqqinnikkut misissui-nermik allamik ingerlatssagaluarpugut pasitsaassimasaq upternarsiniarlugu imaluunniit pin-gitsuuneranik upternarsaatissarsiumalluta.

Inatsisit atuutsinneqarnerannik kukkunersiuineq aamma ingerlatsinermik kukkunersiuineq

Inatsisit atuutsinneqarnerannik kukkunersiuineq aammattaaq ingerlanneqartarpooq inatsisit malittarisassallu eqquutsinneqarnissaat naapertorlugu aarlerinaatit anginerit amigaatillu pingarnerit naatsorsuutinut kinguneqartitsisinnaasut nalernerat aallaavigalugit.

Tamatuttaaq ingerlatsinermik kukkunersiuineq pilersaarusrioneqartarpooq aaqqissuussaat ilutsillu nukissanik pitsaanerpaamik atuinissamut sunniuteqartut ukkatarinerisigut. Tamanna assersuutigalugu suliffeqarfiup aaqqissuussaaneranut, aqutsisut tunngavissanut aamma aqtsinermi ingerlatseriaatsinut attuumassuteqarpoq.

Taakkua avataatigut suliassat annertussusiat katiitaanerallu ukkatarineqartarpooq, nukissanik atu-nermi pingaruteqarnerit aarlerinaatillillu eqqarsaatigalugit suliniarfissat pilersaarusrioneqartarlutik.

Kukkunersiuinerup ingerlanneqarnera

Ukiup ingerlanerani aamma ukiup naammassinerani kukkunersuinerik ingerlatsivugut. Kukkuner-siorneq aatsaat naammassissaaq ukiumoortumik naatsorsuutit kukkunersiuisumit upper-narsarneqarpata.

Ukiup ingerlanerani kukkunersiuinermi aaqqissuussat, ingerlatseriaatsit, aarlerinaatit aamma nammineq nakkutiliissutit pingartinneqartarpooq – naatsorsuutinut aamma aningaasaqarnikkut nalunaarusiat allat eqqarsaatigalugit, inatsisit malittarisassallu eqquutsinneqarnerat kiisalu ingerlatsinermut tunngasut ilanngullugit.

Ukiup ingerlanerani kukkunersiuinermut atasumik nuussinerit ataasiakkaat, suliat ataasiakkaat misilerarneqarnerannik aamma ingerlatsisarpugut.

Kukkunersuineq ingerlanneqarpoq, misissugassanik ataasiakkaanik uppermarsaatissarsiornikkut – allatulluunniit uagut nammineq uppermarsisinnitsivut – naatsorsuutiniittu eqqortuussusianik, soorlu sulianik ataasiakkaanik misissuunikut uppermarsisinneqartugut; Najoqqtassami tunniussisinnaanermut, uppermarsaanermut aamma akiliuteqartarnermut aalajangiussat malinnejqarsimaneannik.

Aningaasaliissutit naatsorsuutaat Kommunalbestyrelsip akuersissutaannut akuersissutinullu tapiliussaattut aalajangiussat imminnut sanilliussimavagut, malunnaatilinnillu nikingasoqarsimatillugu sulifeqarfiup imaluunniit ingerlatsiviup naatsorsuutaani nikingassummut nassuaatit misissoqqissaarlugit.

Kukkunersiuunikut uagut immitsinnut uppermarsisippugut aningaasaqarnermik naatsorsuinermi ilangussat pigineqartut, taakkua kommunimit pigineqartut, aamma naatsorsuuserinermeri ileqqussat naapertorlugit taakkua nalingi naatsorsuutini ilangunneqarsimasut. Ilangullugu nalilerparput kommunip taarsigassarsianik isumaginninera illersorneqarsinnaasumik ingerlanneqartoq naatsorsorneqarlunilu, taamatullu naatsorsuutit piffissaliussanut naapertuuttut naatsorsuutinilu eqqortumik ilangunneqarsimaneannik.

Paasiniarparput pissutsit malunnaatilit tamarmik kukkunersiusup atsiornissaata ullussaritaa tikil-lugu naatsorsuutini ukiumut eqqortumut ilangunneqarsimaneannik.

Ukiumoortumik naatsorsuutinik kukkunersiuunermut atatillugu kukkunersiusut ileqqorissaarnissaat naapertorlugu paassisutissat kukkunersiorumaatsut ilaat kommunimi qullersaqarfik peqatigalugu oqaluuseraavut. Taakkua tassaasinnaapput pisussaaffiugallartut pillugit paassisutissat uppermarsaa-nermik inissiinerni, eqqartuussinerni taamatullu peqquserluttuliornerni, naatsorsuutit inernerisa kingorna pisuni kiisalu naatsorsuutini immikkut annaasaqataasinjaasunik imaluunniit nangaas-sutaasinjaasunik imalinntunngasut.

Ukiumoortumik naatsorsuutit tamakiisumik naliliiffigaavut, tassunga ilangullugu naatsorsueriaaseq kommunimi atorneqartup naammattumik paassisutissiinera.

Soorlu Kukkunersiusut Nalunaarutaanni ersetq, ukiumut naatsorsuuseriffiusumut 2018 naatsorsuutit pillugit kukkunersiusutut periutsimik ingerlatsinissami naleqqussarsinnaassuseq pisariaqarsimavoq, naatsorsuutinik saqqummiussinermut atasumik amigaatit aamma nalorninaatit pissutigalugit.

Suliassaqarfinni soorlu aningaasaliissutinik nakkutillinermeri kukkunersiusutut iliuusissat pilersaarutigineqarsimasut ingerlanneqarsinnaasimannngillat. Pissutsit taamaattut uagut kukkunersiusutut oqaaseqaatisinnik uppermarsaanermi taaneqarput.

Kukkunersiusup nalunaaruteqarnera

Kukkunersiuinerup inerneraturt ukiumoortumik naatsorsuutit kukkunersiusumit uppermarsarneqartussaapput. Kukkunersiusut uppermarsaanerat nangaassuteqarani aamma paassisutissanik allanik ilaqrani ingerlanneqarpat ima paasineqassaaq:

- ukiumoortumik naatsorsuutit saqqummiunneqareersut aamma naatsorsuutinik saqqummiusinermi piumasaqaatit aallaavigalugit ingerlatsisoqarsimasoq
- ukiumoortumik naatsorsuutit kommunip pigisaanik, akiitsuinik aamma aningaasatigut inissi-maneannik eqqortumik takutitsisut taamatullu kommunip suliaasa inernerinik
- suleriaatsinik aamma nammineq nakkutillinermerik pilersitsisoqarsimasoq ukiumoortumik naatsorsuutini inissisimasunik tapersiisunik, taamatullu aningaasaliissutinut naapertuuttumik - soorlu Kommunalbestyrelsip aalajangiussanut allanut, inatsisinut maleruagassanullu allanut kiisalu isumaqatigiissutinut atuuttunut nalinginnaasumillu ingerlatsinermeri atuuttunut.

Kukkunersiuinerup naammassineranut atatillugu ukiumoortumik naatsorsuutit kukkunersiorerat saqqummiupparput, tassani naatsorsuinermi kukkunersiorermilu tunngasut annerusumik nassuaateqarfigalugit, kiisalu kukkunersiukkatut suliat aamma taakkununnga inerniliussat ilanngullugit.

Ukiumoortumik naatsorsuutinut atatillugu kukkunersiuinitinni nassuaatinik immikkut ittunik saqqumiussiffingeqarsimassagutta, nalunaarutinik assigisaannillu atugaqarsimagutta taamaattut kukkunersiusut nalunaarutaanni maluginiaqquagut.

Tassunga ilanngullugu ukiup ingerlanerani kukkunersiorermik ingerlatsisimagutta kukkunersiusut nalunaarutaanni saqqumiisarpugut, immikkut inerniliortariaqartutut tunngavissaqarsorisatsinnik imaluunniit allanit taamaaliorqarnissaanik kissaateqartoqarsimappat.

Kukkunersiorermut atatillugu sannguequtinik naammattuugaqarsimassagutta, amigaatinik imaluunniit kommunip naatsorsuutaani nalunaarsuinermilluunniit ingerlatsinerani suleriaatsinilu allani il.il., taakkua kommunimut apuunneqassapput ikuuussinnaanermut siunnersuutit ilanngullugit.

Amigaatit malunnaatillit pineqartillugit taamatulluunniit uagut pisariaqarsoritillugu, pissutsit taamaattut kukkunersiusut nalunaarutaanni ilanngutissavagut.

Taanngitsoorumanngilarput ukiumoortumik naatsorsuutinik kukkunersiuinermi sannguequtit tamarmik, amigaatit imaluunniit naapertutinngitsut tamaasa kommunip naatsorsuinermi nalunaarsuinermi il.il. ingerlatsinerani ujartorneq ajoratsigit.

Kukkunersiuinerup nalaani pissutsinik ilisimasaqalissagutta imaluunniit tunngavissalimmik pasitsassimasaqassagutta aqutsisut ilaasa taarsiussaatitaanerinik pillarneqarsinnaanerannillu tunngasunik, inatsisit naapertorlugit kukkunersiusut uppernarsaanerannut atatillugu paasissutissanik ilanngussisussaatitaavugut.

Kukkunersiusutut nipangersimasussaatitaavugut, tamatuma nassataraa kukkunersiuinermi paasisutissanik isertuunneqartussanik ilisimasaqalissagutta ingerlateqqissannginnatsigik. Nipangersimasussaatitaanermi tassani pineqanngillat paasissutissat eqqartuussiveqarnermi isumaqatigiissitsiniermilu imaluunniit nakkutilliisussaatitaasunut, imaluunniit nammineq inatsisit naapertorlugit soqutigisanik illersuisinnaatitaanermut inatsisit atuuttut.

Allamik isumaqatigiissuteqartoqsimatinnagu naapertuuppallu kommunimik attaveqarnerput elektroniskimik ingerlanneqartarpooq. Internetti aqqutigalugu attaveqaqatigiinneq aarlerinaateqarsinnaavoq paasissutissat isertuussat allanit atuarneqarsinnaanerat pissutigalugu. Taamaattumik internetti aqqutigalugu attaveqatigiinnermik ingerlatsinitsigut innarliinerit akisussaaffigisinnaanngilagut, soorlu paarlattuanik uagut kommunimik akisussaatitaalersinnaagata.

Akisussaaffiit agguataarnerat

Kukkunersiorermi akisussaaffik inatsisit naapertorlugit ingerlanneqartoq, ukiumoortumik naatsorsuutinut akisussaaffik kommunimi aqutsisut kukkunersiusullu akornanni imannak agguataarsimavoq:

Aqutsisut akisussaaffiat

Aqutsisut akisussaaffigaat:

- kommunimi naatsorsuuserineq inatsisit tunngasuteqartut naapertorlugit ingerlanneqassasoq,
- aningaasanik ingerlatsineq toqqisisimanartumik aqunneqassasoq ilaatigut nammineq nakutilliineq uppernassusilik atorlugu
- kommunip naatsorsuuserinera aamma aningaasanik nakkutiginninnera naammaginartumik kiisalu kukkunersiorneqarnissaanut pisariaqartitat aallaavigalugit pissasoq

Tassunga ilanggullugu aqtsisut akisussaaffigaat suleriaatsit naapertuuttut aqqutigalugit nalunaarsuineq nakkutilliinerillu qulakkeerneqarnissaat, piaarinaatsoorluni piaaralunilu kukkunerit sapinngisamik pinaveersaarlugit iluarsineqartaqqullugit.

Taamatuttaaq aqtsisut akisussaaffigaat ukiut tamaasa ukimoortumik naatsorsuutinik suliaqartarnissaq, inatsisini piumasaqaatinik naammassinnittunik.

Taamatullu aqtsisut akisussaaffigaat, kukkunersiusut paasissutissanik kukkunersiorermik ingerlatsinerminni pisariaqartitaannik pissarsinissaat qulakkiissallugu.

Kukkunersiusut akisussaaffiat

Kukkunersiusut akisussaaffigaat ukimoortumik naatsorsuutit suliarineqareersut naatsorsuuserinermk inatsimmiq naammassinninnerannik nakkutilliineq, kiisalu naatsorsuinermi maleruagassanik atuuttunik, tassunga ilanggullugu naatsorsuinermk ingerlatsinermi periuseq taamatullu aqtsisut paasissutissatut tunniussaat aamma naatsorsuinermk nalilersuinerat naliliiffigissallugit. Taamatuttaaq uagut akisussaaffigaarpuit ukimoortumik naatsorsuutit malunnaatilinnik kukkanneqannginnisaannik nakkutilliinissaq.

Kukkunersiuinermut inatsit naapertorlugu kukkunersiusoq tassaavoq uppermarsaatinut tunniuneqartunut inuaqatigiit sinniisaattut atuttooq, soorlu inatsimmi taamannak piumasaqaatigineqartoq imaluunniit suliakkiusummik tunniussisup kisimiillutik atugassaattut aalajangiussaassanngitsoq.

Tamatuma nassataanik uppermarsaanermut atatillugu naatsorsuutinik atuisut allat Kommunalbestyrelsip saniatigut aamma eqqarsaatigisussaavagut.

Siunnersuinermk ikorsiinnermillu allamik tunniussinissamut isumaqatigiissuteqarsimagutta, siunnersuisutut nammimeq akisussaaffik tigummivarput.

Taakkua avataatigut kukkunersiusup akisussaaffigaat kommunip inatsisink malittarisassanillu eqquutsitsisimamaneranik misiliutinik ingerlatsissallutik, ingerlatsiviup ileqqaarsinnaassuseq, pilersitsisennaasuseq aamma pitsaassuseq naapertorlugin ingerlatsinerat pillugit.

Kukkunersiusut uppermarsaatitut atortussaat

Suliamik ingerlatsinermit pappiaqqat uppermarsaatillu allat, taakkununnga ilanggullugit uppermarsaatit elektroniskiusut aamma pappiaqqat tigussaasut, kukkunersiuinerup ingerlanerani pissarsiarineqartut Deloittep kisimi pigai. Suleriaaseq atuttooq naapertorlugu, uppermarsaatit taamaattut ukiut tallimat kingorna suujunnaarsinnejassapput nungusarneqarlutilluunniit, uagut naliliinerput naapertorlugu suli kukkunersiuinermi uppermarsaatissatut isumaqarsorinngikkutsigik.

Pappiaqqat fil-illuunniit kommunimut tunniunneqarnissaat naapertuussorigutsigu tamanna pissaaq aatsaat kommunip pappiaqqat nammimeq kisimiilluni atussappagit allamullu ingerlateeqittussaannngippagit.

Uagut akisussaasutut inissikkumanngilagut kommunip tunniussat nammimeq pissarsiariniarpatigut, atortussanik suliaqarnissamik immikkut ittumik allakkatigut isumaqatigiissuteqarsimangikkutta tas-sungalu akisussaatiitaanermik.

Kukkunersiukkap pitsaassusiata qulakkeernera

Avataanit pitsaassutsimik qulakkeerinittut

Kukkunersiineq pillugu inatsit naapertorlugu pitsaassutsimik nakkutilliiffigineqartussaatitaanermut ilaavugut, taanna Revisortilsynimit ingerlanneqartapoq, Erhvervsstyrelsenimit pilersinneqarsimasoq.

Taamaattoq nakkutilliinissamut aaqqissuussaq allanngortinnejarnikuuvooq Anordning af 23.06.2008 om ikraftræden for Grønland af lov om Statsautoriserede og registrerede revisorer atuutsilerneranut atasumik.

Nakkutilliinermik suliassaq Erhvervsstyrelsenimut tunniunnejarnikuuvooq, tassannga kukkunersiusunik kukkunersiuinermillu ingerlatsisunik nakkutilliineq isumagineqarpoq.

Nakkutilliinermi siullertut pingaarnertullu kukkunersiuinermik ingerlatsiviup pitsaassutsimik qulakkeerinnissutaa isiginiarneqartarpooq – taakkualu avataatigut uagut sulinitssinni upernarsaativut misissugassanik tigusiffagalugit pitsaassusiat nakkutilliiffigineqartarlutik.

Revisoritsynetimut ilaasortat aamma inuit pitsaassutsimik nakkutilliisut nipangersimasussaatitaap-put.

8.1.1. Nammineq pitsaassutsimik qulakkeerinninneq

Uagut nammineq pitsaassutsimik qulakkeerinninnitsinni ilaasoq pingaarutilik tassaavoq, pilersaarusrornerput soorlu kukkunersiusutut iliuusissanik ingerlatsinermik upernarsaanerput kiisalu inernaliussanik suliaqarnivut suliamit ingerlatsisumit sulisumit misilittagaqaarnerusumik nakkutilliiffigineqartarerat.

Taassuma saniatigut sullitaq suliamik ingerlatsinermik – aamma Practice Review – taaguutilimmut peqataatinneqarsinnaavoq. Practice Reviewimik ingerlatsinermi suliaq tamarmi inummik inunnilluunniit aralinnit misissorneqassaaq, kukkunersiuinermik suliassamik pilersaarusoqataasimannngitsumit aamma ingerlatsisimannngitsumit.

Tassunga siunertaavoq ilaatigut qulakkiissallugu kukkunersiusutut suliassat tamarmik uagut suliffeqarfitsinni pitsaassutsimut inissitatsinnut naapertuutumik suliarineqartut – taakkua minnerpaaffissaat avataanit inatsisinut maleruagassanullu hallersunneqarsinnaassapput – ilaatigullu uagut suliamik naammassinnikkartuaarnerput ineriertortissinnaaqquullugu ilinniarneq misilittakkanillu katersuineq aqqutigalugit.

2018-imi ukiumoortumik naatsorsuutini kukkunerit aamma amigaatit amerlanerunissaannut aarlerinaatip qaffasinnerunera pissutigalugu, suliffeqarfip iluani sulisumit misilittagaqaarluartumit pitsaassutsimik qulakkeerinninniarluni nakkutilliinermik ingerlatsisoqarpoq, pineqartoq kukkunersiuinermik ingerlatsinermi peqataanngilaq.

Taamatuttaaq upernarsaanerup ilusilersorneqarnerata pitsaassusianik qulakkeerinnikkumalluni qitiusumik immikkoortortaqarfitsinnit pitsaassutsimik qulakkeerinneqqinneaq ingerlanneqarpoq.

Siunnersuineq, ikuunneq suliallu allat

Uppernarsaanerni assigisaanniluunniit immikkut ittuni nikingassutit pillugit immikkut isumaqatigiit-toqpat, tamanna kukkunersiusut nalunaarutaanni eqqaaneqassapput.

Siunnersuinermik ikuunnermilluunniit suliassanik ingerlatsinitsinni kukkunersiusut inatsisaanni kina-assusersiortuunnginnissamik aalajangiussanik naammassinninnerput nalilersortarpapput.

Siunnersuinermik ikuunnermillu suliassat allat akuerinnginneranni, pisuni ataasiakkaani naliliissaa-gut, suliamik ingerlatsinissamut uagut kinaassusersiortuunnginnissarput qularutigineqarsinnaaner-soq.

Om Deloitte

Deloitte leverer ydelser inden for Revision, Skat, Consulting og Financial Advisory til både offentlige og private virksomheder i en lang række brancher. Vores globale netværk med medlemsfirmaer i mere end 150 lande sikrer, at vi kan stille stærke kompetencer til rådighed og yde service af højeste kvalitet, når vi skal hjælpe vores kunder med at løse deres mest komplekse forretningsmæssige udfordringer. Deloittes ca. 200.000 medarbejdere målrettet efter at sætte den højeste standard.

Deloitte Touche Tohmatsu Limited

Deloitte er en betegnelse for Deloitte Touche Tohmatsu Limited, der er et britisk selskab med begrænset ansvar, og dets netværk af medlemsfirmaer. Hvert medlemsfirma udgør en separat og uafhængig juridisk enhed. Vi henviser til www.deloitte.com/about for en udførlig beskrivelse af den juridiske struktur i Deloitte Touche Tohmatsu Limited og dets medlemsfirmaer.